

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA GEOGRAFIE

**Vybrané aspekty kvality života obyvatel městského
obvodu Plzeň 3**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Eliška Pechová
Ekonomická a regionální geografie
(2009-2012)

Vedoucí práce: *RNDr. Jan Kopp, Ph.D.*

Plzeň, březen 2012

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 18.4.2012

.....

Děkuji vedoucímu práce RNDr. Janu Koppovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a odborné vedení mé práce. Dále děkuji RNDr. Miroslavu Kopeckému z Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně za poskytnutí důležitých dat o obyvatelstvu.

ABSTRACT

První část bakalářské práce se zabývá analýzou pojmu „kvalita života“. Zkoumá jak ho různí autoři definují, jak může být vnímán a jaké existují metody výzkumu. Součástí první části je také pohled do minulosti, kde jsou shrnuty přístupy ke kvalitě života od počátku lidské existence. Dále je zde uvedena charakteristika zkoumaného území. V druhé části práce jsou shrnuty výsledky dotazníkového šetření, které se zabývalo kvalitou života v Plzni 3. Tato část hodnotí nejen souhrnně obvod Plzeň 3, ale porovnává i rozdíly mezi centrálními a okrajovými částmi obvodu. Dále také zkoumá rozdíly mezi jednotlivými plzeňskými obvody. V závěru práce jsou zhodnoceny faktory, které lidé vnímají jako nejdůležitější pro hodnocení kvality života. Tato bakalářská práce je příspěvkem pro hodnocení celkové kvality života v Plzni, jelikož využívá stejných metod, jako šetření v již dříve zkoumaných městských obvodech a umožňuje tak vytvořit souhrnný pohled na kvalitu života ve městě.

Klíčová slova: kvalita života, Plzeň 3, dotazníkové šetření, urbanistické obvody, geografie města, rozdíly centrum - periferie

The first part of this bachelor's thesis analyzes the concept of "quality of life." It examines how various authors define it, how it can be perceived and which the methods of research exist. The first part also contains a view into the past, where summarizes the approaches to quality of life since the beginning of human existence. Further, it is reported here about the characteristics of examined area. The second part summarizes the results of the questionnaire survey, which dealt with quality of life in district Pilsen 3. This section collectively evaluates not only district Pilsen 3, but compares the differences between central and peripheral parts of the district. It also examines the differences among various Pilsen districts. Finally, I evaluated the factors, which people perceive as most important for evaluating the quality of life. This thesis is a contribution to assessing the overall quality of life in Pilsen, because it uses the same methods as the earlier survey examined city districts and it gives a comprehensive view on the quality of life in the city.

Key words: quality of life, Pilsen 3, survey, urban districts, town geography, difference center - periphery

OBSAH

1	ÚVOD.....	7
2	CÍLE	8
2.1	Hypotéza.....	8
3	ROZBOR LITERATURY	10
3.1	Přístupy ke kvalitě života v minulosti	10
3.2	Pojem „kvalita života“	12
3.2.1	Teoretické vymezení kvality života dle WHO	12
3.2.2	Teoretické vymezení kvality života pomocí jiných pojmů	13
3.2.3	Statické a dynamické pojetí kvality života	15
3.3	Výzkum kvality života	15
3.3.1	Dimenze kvality života.....	15
3.3.2	Subjektivní a objektivní vnímání kvality života.....	16
3.3.3	Kvalita života v geografii	17
3.3.4	Výzkum městského prostředí	17
3.3.5	Hierarchické sféry zkoumání kvality života.....	18
3.3.6	Vnější a vnitřní činitele kvality života.....	20
3.3.7	Přístupy ke kvalitě života	20
3.3.8	Měření kvality života.....	21
3.3.9	Instituce zabývající se problematikou kvality života	23
4	CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉHO OBVODU PLZEŇ 3	24
4.1	Urbanistický vývoj	24
4.2	Prostorové členění	25
4.3	Urbanistické obvody.....	26
4.4	Typy zástavby.....	29
4.5	Obyvatelstvo.....	30
5	METODIKA	32
6	VÝSLEDKY.....	38
6.1	Hodnocení kvality života městského obvodu Plzeň 3	38
6.1.1	Délka bydlení v dané lokalitě	38
6.1.2	Typ domu/bytu	38
6.1.3	Velikost domu/bytu	39
6.1.4	Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	39
6.1.5	Spokojenost s bytem/domem.....	45
6.1.6	Dostupnost z místa bydliště (při použití upřednostňované formy dopravy).....	46
6.1.7	Osobní kvalita života.....	50
6.1.8	Celkové vnímání kvality života.....	52
6.1.9	Lokality, které jsou z hlediska kvality života považovány za nejlepší v rámci Plzně	52
6.1.10	Lokality, které jsou z hlediska kvality života považovány za nejhorší v rámci Plzně	54
6.1.11	Celkový pohled na nejlepší a nejhorší lokality z hlediska kvality života....	56
6.2	Porovnání výsledků z osobního šetření a internetového šetření.....	56
6.3	Porovnání urbanistických obvodů, které tvoří městský obvod Plzeň 3 (zejména sledování rozdílů mezi centrem a okrajovými částmi).....	58
6.3.1	Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	58
6.3.2	Dostupnost z místa bydliště (při použití upřednostňované formy dopravy).....	67

6.4	Porovnání městského obvodu Plzeň 3 s ostatními plzeňskými obvody	70
6.4.1	Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	70
6.4.2	Kvalita ovzduší	70
6.4.3	Služby MHD/IDS	71
6.4.4	Dostupnost do zaměstnání	72
6.4.5	Dostupnost zdravotnického zařízení, lékaře	73
6.4.6	Celkové vnímání kvality života	73
6.5	Nejvýznamnější faktory kvality života pro obyvatele obvodu Plzeň 3	74
6.5.1	Faktory určující spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	74
6.5.2	Faktory určující spokojenost s domem/bytem	75
6.5.3	Faktory určující spokojenost s dostupností z místa bydliště	76
6.5.4	Faktory určující osobní kvalitu života	77
7	DISKUSE A SHRNU TÍ	78
8	ZÁVĚR	81
9	RESUMÉ	83
10	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	84
11	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	87

1 ÚVOD

Kvalita života je pojem, kterým se civilizace zabývají od pradávna. V současné době se koncept kvality života stal součástí všech vědních oborů a získal své místo také na poli společenských věd, lékařství, ošetrovatelství a pedagogiky. Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala hodnocení kvality života obyvatel v Plzni. Za zájmovou oblast jsem zvolila městskou část Plzeň 3, jelikož tuto část města dobře znám a myslím si, že může velmi názorně ukázat, jaké jsou rozdíly mezi centrem a okrajovými částmi města. V práci se mimo srovnávání těchto dvou odlišných částí města zabývám také srovnáním celého obvodu s ostatními městskými obvody v Plzni, jejichž výzkum byl prováděn v dřívějších letech katedrou geografie ZČU v Plzni. Nedílnou součástí práce je také snaha zjistit, které aspekty kvality života nejvíce ovlivňují životy lidí.

2 CÍLE

První část práce si klade za cíl objasnit pojem „kvalita života“, zjistit, jací autoři se jím zabývali v minulosti, jak je definován a zjistit, jaké existují přístupy k výzkumu kvality života v současnosti. Cílem první části práce je také charakteristika zkoumaného území – vývoj urbanistické struktury, typy zástavby a obyvatelstvo. Hlavním cílem práce je zhodnotit kvalitu života obyvatel v městském obvodu Plzeň 3. K hodnocení obvodu bylo využito dvou metod dotazování, a proto je v práci zkoumán vliv výběru metodiky na celkové výsledky. Dalším důležitým cílem práce je srovnání dílčích částí obvodu a sledování rozdílů mezi centrem a okrajovými částmi města. Cílem práce je také porovnání výsledků z městské čtvrti Plzeň 3 s ostatními plzeňskými obvody, kde byl výzkum prováděn v dřívějších letech. Práce chce také zjistit, které aspekty kvality života jsou pro obyvatele města nejdůležitější. Mezi hlavní cíle tedy patří:

- Souhrnné zhodnocení kvality života v městském obvodu Plzeň 3 na základě subjektivních názorů obyvatel
- Posouzení vlivu metodiky dotazníkového šetření na výsledky
- Porovnání jednotlivých urbanistických obvodů s ohledem na rozdíly mezi centrem a okrajovými částmi
- Porovnání městského obvodu Plzeň 3 s ostatními obvody z hlediska kvality života

2.1 Hypotéza

Hypotéza vychází z prací Ouředníčka (2008) a Filozofické fakulty UK Praha (2012).

Centrum je jádrovým okrskem města, kde jsou soustředěny obchody, finanční a kulturní instituce. Také je sídlem zastoupení velkých firem. Obytná funkce centra je potlačena, ale obyvatelé, kteří zde bydlí, mají více možností co se týče nakupování, služeb MHD, vzdělávacích zařízení a základních služeb. Problémy pramení z velkého množství dopravy, špatné kvality ovzduší, nedostatečné bezpečnosti a malého množství zeleně.

Zázemí města je území, jež leží mimo intenzivně využívané oblasti. V zázemí často vidíme nesourodou výstavbu činžovních domů společně s rodinnými domy, sklady,

případně i továrnami. Zdrojovou oblastí je jádro, které poskytuje pracovní příležitosti, služby a zábavu. Zázemí je tak vysoce závislé na centrální části města. Problémem je ale horší dostupnost centra, a z toho vyplývající nedostačující spokojenost s dostupností do zaměstnání, vzdělávacích a zdravotnických zařízení, obchodů a dalších služeb soustředěných v centru. Předností zázemí je nízká hlučnost prostředí, dobrá kvalita ovzduší, kvalita stromů a zeleně a větší bezpečí.

Kvalita života se v jednotlivých urbanistických obvodech liší, závisí zejména na tom, zda obvod leží na okraji města, či v centru.

3 ROZBOR LITERATURY

3.1 Přístupy ke kvalitě života v minulosti

Otázkou kvality života se zajímali lidé od pradávna – i když to, co my dnes nazýváme kvalitou života nazývali poněkud odlišně. Jednu skupinu studijního zájmu o otázky kvality života tvořili ti, jež se zabývali duchovním (náboženským) životem. Zajímali se především o otázky „dobrého života“ či „moudrého života“ v protikladu k životu řízeného chytrostí a vychytralostí. Druhý studijní zájem se ubíral cestou filosofickou. Tam šlo o otázky „dobrého“ v protikladu k „špatnému“ životu. Tyto otázky mají bohatou historii zvláště v evropské filosofii. Setkáváme se s nimi již v antice, kdy byl výrazně formulován směr zvaný hedonismus (hedoné znamená slast, a v tomto smyslu pak i štěstí). Obecnou formulací bylo: Dobře a šťastně žije ten, kdo si v bohaté míře užívá smyslovými cestami přicházejících slastí. Formulaci vymyslel Sokratův žák Aristipos z Kyrény. Tomuto směru byla dosti blízká i jiná antická škola – Epikurova. I ta zdůrazňovala pocit slasti, ale takový, který pramenil z klidu.

Následoval směr zvaný utilitarismus, ve kterém hráli podstatnou roli angličtí filosofové (Jeremy Bentham, David Hume a Thomas Hobbes). Ti se na to, co je dobré, podívali z druhé strany - z hlediska následků a hodnotili užitečnost tohoto konání. Šlo jim při tom o radost či štěstí z uspokojování potřeb a zájmů. Začali se dívat nejen na štěstí individuálně jednajícího člověka, ale začali si všimnout i toho, jak jsou s aktivitou jednotlivce spokojeni ostatní (všichni, kterých se to týká).

Většina pojetí této doby, ale i obdobná moderní pojetí vycházejí z empirie – smyslově dané zkušenosti. Existují ale také pojetí, která „dobrou“ chápou odlišně. Příkladem takového pojetí, které nevychází ze smysly zprostředkovaných slastí, ale z rozumu, může být pojetí, s nímž se setkáváme již u Sokrata, a které mistrně vypracoval Emanuel Kant.

Kant odlišil vnímání od vlastní kognitivní činnosti – myšlení. To považoval pro člověka za specifické, neboť myšlení (rozum) překračuje smysly (vnímáním) danou rovinu poznání. Kant si všiml toho, že člověk není jen empirickou bytostí, ale i bytostí myslící. Tuto druhou rovinu, která empirickou rovinu překračuje, chápal Kant jako oblast či sféru duchovní. V tomto smyslu hovořil pak i o duši. Z té podle něj vycházejí určité principy,

které řídí naše jednání. Ty mohou být dobré nebo špatné a tedy vést k dobrému či špatnému životu. (Křivohlavý, 2004)

Zájem o nové přístupy se objevuje až koncem 30. let 20. stol. u Thorndika (In Doležalová, 2003), jenž zavádí pojem kvalita života do psychologie. Pojem „kvalita života“ zmínil poprvé Pigou v roce 1920 v práci, zabývající se ekonomikou a sociálním zabezpečením. Práce se ale nesečkala s ohlasem a pojem byl znovu objeven až po druhé světové válce. V té době Světová zdravotnická organizace rozšířila definici zdraví, která tak zahrnovala fyzickou, duševní i sociální pohodu. Mezi západními společnostmi vzrůstaly sociální nerovnosti a v důsledku toho vznikly různá sociální hnutí a politické iniciativy. Tou dobou uvedli pojem kvalita života do politiky američtí prezidenti J. F. Kennedy a L. B. Johnson. Vznikly také programy na podporu rozvojových zemí a menšin. V Evropě se pojem objevil v programu Římského klubu. Jednou z hlavních aktivit Římského klubu bylo zvyšování životní úrovně lidí a jejich kvality života. Klub se zaměřoval na zkoumání a řešení globálních problémů. Někdy se pojem kvalita života využíval také v souvislosti s životním prostředím.

V 70. letech vyšlo mnoho publikací, které se zabývaly definováním pojmu kvality života. Hlavním problémem bylo stanovení indikátorů skutečné kvality života. Snahy o definování pojmu vyústily v založení časopisu „Zkoumání sociálních indikátorů“, který vycházel v USA a Nizozemsku od roku 1974. Todorov roku 1977 vypracoval přehled základních náhledů na kvalitu života. Italský sociolog Ugolini a anglický vědec Gabor uvedli, že pojem kvality života je nejasný a je předmětem různých interpretací. Toffler v oblasti sociálních vztahů (oproti oblasti ekonomie) nenalezl žádné sociální indikátory ani jednotky, které by umožňovaly změřit kvalitu života.

Postupně se problematika kvality života dostala do popředí zájmů a to především díky ekonomickému růstu a rozvoji vědy, které vytváří pro občany možnost bezproblémově uspokojovat primární materiálové potřeby. Zároveň se však projevuje dopad tohoto ekonomického růstu, který sebou nese ohrožení zdraví a lidské existence.

Pojem se využívá hlavně v souvislosti s důsledky celkového vývoje, ale své místo má i v ekonomii a společenských vědách, kam tento pojem znovu zavedl Galbralth (1967, In Sičák, 2001).

První faktory ovlivňující kvalitu života vymezil Forrester: zabezpečení potravinami; finance, zabezpečující životní standart; stav znečištění životního prostředí a

hodnota růstu počtu obyvatel. OSN v roce 1961 toto vymezení rozšířila a v roce 1974 systematizovala sociální indikátory do následujících skupin: zdraví, kvalita pracovního prostředí, nákup zboží a služeb, možnosti trávení volného času, pocit sociální jistoty, možnosti rozvoje osobnosti, fyzikální kvalita životního prostředí, možnost účasti na společenském životě.

Od 70. let 20. stol. se neustále vedou diskuse o nejednotnosti ve stanovení indikátorů pro měření kvality života, jejich důležitosti a volby nejvhodnějšího měřicího nástroje. Odborníci se shodují alespoň na tom, že vymezení pojmu kvalita života a volba měřicího nástroje závisí na účelu měření. Výsledkem je velká rozmanitost definic kvality života a také množství různých měřících nástrojů, mezi něž patří především dotazníky a strukturované rozhovory. (*Vaďurová, Mühlpachr, 2005*)

3.2 Pojem „kvalita života“

Pojem „kvalita života“ je složitý a velmi široký pojem, který se dotýká pochopení lidské existence a smyslu života. Hledá klíčové faktory žití a pochopení sebe sama. Zkoumá podmínky pro zdravý a šťastný život z komplexního hlediska. Zohledňuje nejen vnější podmínky, jako jsou environmentální, ekonomická, sociální, kulturní, psychologická a další hlediska, ale i vnitřní rozměry života člověka. Koncept kvality života je do značné míry abstraktní a ovlivňuje ho velké množství faktorů. (*Ira, 2008*)

Kategorie kvality života leží na průsečíku mnoha současných tendencí a směrů, což má za následek velkou rozmanitost snah ji definičně vymezit. Ve své knize *Kvalita života* vychází Vaďurová a Mühlpachr (2005) z několika definic.

3.2.1 Teoretické vymezení kvality života dle WHO

Světová zdravotnická organizace definuje zdraví jako „stav úplné fyzické, psychické a sociální pohody, ne pouze absenci choroby...“. Z definice vyplývá, že nástroje pro měření zdraví musí obsahovat nejen ukazatele změn ve frekvenci a vážnosti nemoci, ale také odhad celkové spokojenosti. Tento konstrukt může být hodnocen právě měřením změn v kvalitě života v závislosti na zdravotní péči. Kvalita života je tedy podle Světové zdravotnické organizace jedincova percepce jeho pozice v životě v kontextu své kultury a hodnotového systému a ve vztahu k jeho cílům, očekáváním, normám a obavám. Jedná se o velice široký koncept, multifaktoriálně ovlivněný jedincovým fyzickým zdravím,

psychickým stavem, osobním vyznáním, sociálními vztahy a vztahem ke klíčovým oblastem jeho životního prostředí. (Vad'urová, Mühlpachr, 2005)

Z této definice vychází i použitý dotazník. Důležitý je vztah jedince k jeho prostředí, a zároveň osobní faktory, jako je zdraví, rodinné vztahy apod.

3.2.2 Teoretické vymezení kvality života pomocí jiných pojmů

V souladu se Světovou zdravotnickou organizací upozorňuje Dragomirecká (1997), která působí jako vedoucí katedry sociální práce na FF UK v Praze a jako výzkumná pracovnice Psychiatrického centra Praha, na posun v chápání kvality života směrem k dosažení souladu mezi jedincem a okolím, ať už ve smyslu naplnění specifických potřeb, očekávání nebo využití individuálních schopností v interakci s okolím, a dále také na zaměření se na pozitivní charakteristiky života nemocných, nikoli pouze absenci symptomů. Dragomirecká vymezila kvalitu života podle jiných používaných pojmů, výčtem, charakteristickým znakem nebo vzájemnou souvislostí těchto znaků.

Tato práce využívá spíše faktory týkající se prostředí a naplnění specifických potřeb vzhledem k danému prostředí, nikoliv faktory týkající se zdraví i přesto, že otázka zdraví je zde také obsažena.

- ***Definice kvality života pomocí jiného pojmu***

Z definice zdraví dle Světové zdravotnické organizace vychází Nagpal (In Dragomirecká, Škoda, 1997), který definuje kvalitu života jako komplexní měření fyzické, psychické a sociální pohody, štěstí, spokojenosti a naplnění tak, jak je vnímána každým jedincem nebo skupinou.

Ze stejné definice vychází také Cambell a Convers, kteří kvalitu života vymezují jako „subjektivně pociťované zdraví“. (Vad'urová, Mühlpachr, 2005)

Zannoti (Vad'urová, Mühlpachr, 2005) chápe kvalitu života jako veškeré vnímání spokojenosti či nespokojenosti jedince v celém jeho životě, přičemž spokojenost s různými aspekty má také různou důležitost.

Halečka (2001, In Vad'urová, Mühlpachr, 2005) říká, že kvalita života jako taková neexistuje, význam nabývá jedině je-li vymezeno konkrétní prostředí, ve kterém je měřena. Kvalita života musí být vždy ve spojení s řešením otázky „jaká kvalita a pro koho“. Pouze takovým logicko-konkrétním přístupem je možné zabezpečit orientační funkci tohoto pojmu a jeho využitelnost ve společenské praxi.

- ***Definice vyjadřující vztah mezi charakteristikami kvality života***

Kirby (In *Dragomirecká, Škoda, 1997*) vymezuje kvalitu života jako stupeň, v němž prožívání života uspokojuje individuální psychologická a fyzikální přání a potřeby. Kvalita života je výsledkem osobních hodnot a životního stylu, skrze něž se jedinec snaží naplnit.

Dickens (In *Dragomirecká, Škoda, 1997*) vychází z Maslowovy pyramidy potřeb a definuje kvalitu života jako měření velikosti nepoměru mezi nenaplněnými a naplněnými potřebami a přáními.

- ***Definice vyjadřující vztah mezi charakteristikami kvality života***

Skantze (In *Dragomirecká, Škoda, 1997*) definuje kvalitu života jako subjektivní hodnocení vlastní životní situace. Tento pohled umožňuje hodnotit kvalitu života nezávisle na zdravotním stavu.

- ***Definice výčtem***

Bluden (In *Dragomirecká, Škoda, 1997*) vymezuje kvalitu života v rámci čtyř oblastí spokojenosti (fyzická pohoda, materiální pohoda, pocit spokojenosti, sounáležitost ke společnosti)

- ***Definice kvality života jako měřitelné veličiny***

Pinkey (In *Dragomirecká, Škoda, 1997*) dělí kvalitu života podle toho, za jakým účelem je měřena. Vymezuje tedy kvalitu života jako hodnotu subjektivně a objektivně změřenou.

Naess (In *Dragomirecká, Škoda, 1997*) charakterizuje vnitřní kvalitu života vysokou úrovní aktivity, dobrými mezilidskými vztahy a základní dobrou náladou jako tím, co je objektivně měřitelné v psychologii.

- ***Definice zdůrazňující určitou oblast***

Pro Engquista znamená kvalita života naplnění osobních cílů. Je to stupeň, do kterého je jedinec schopen dosáhnout bezpečí, sebeúcty a možnosti využívat své intelektuální a fyzické schopnosti na cestě k dosažení svých cílů. (*Vad'urová, Mühlpachr, 2005*)

Hornquist definoval kvalitu života jako „intenzitu“ pocitu spokojenosti v oblasti uspokojování fyzických, psychických, sociálních a materiálních potřeb a aktivit. (Vad'urová, Mühlpachr, 2005)

Ferrans spatřuje kvalitu života jako jedincův pocit spokojenosti, pramenící z pocitu uspokojení či neuspokojení v oblastech života, které jsou pro něj důležité. (Vad'urová, Mühlpachr, 2005)

Revicki a Kaplan (Vad'urová, Mühlpachr, 2005) zvolili matematický přístup. Kvalitu života vymezují jako skóre užitečnosti, které odráží preference určitých oblastí zdraví a umožňuje zlepšení morbidity a mortality spojit do jednoho pojmu – kvalita vztažených roků života.

Vnímání kvality života v této práci je nejbližší definici od Halečky, který říká, že zkoumání kvality života má význam v případě, je-li vymezeno konkrétní prostředí, ve kterém se měří. Blízká je také definice Skantzeho, který definoval kvalitu života jako subjektivní hodnocení vlastní životní situace. Podstatné je také Zannotiho pojetí, kde je navíc oproti ostatním pojetím zahrnuta také důležitost jednotlivých faktorů.

3.2.3 Statické a dynamické pojetí kvality života

O kvalitě života lidí lze hovořit a mít na mysli stav k určitému časovému údaji. V tomto případě se jedná o statické pojetí. O kvalitě života lze hovořit i v dynamickém pojetí, a to v takovém případě, že se jedná o delší časový horizont. (Křivohlavý, 2004)

3.3 Výzkum kvality života

Dvořáková (2010) uvádí, že se kvalita života liší jak mezi lidmi, tak mezi různými geografickými prostředími. Tématem kvality života se zabývají nejen geografové, ale také lékaři, psychologové, ekonomové, novináři, politici a další. Jednotlivé obory mají rozdílné pohledy a přístupy, odlišné cíle zkoumání a použité metody.

3.3.1 Dimenze kvality života

Kvalita života se skládá ze dvou dimenzí. První je psychologická a jedná se o kvalitu života jedince. Vnitřní psychologické mechanismy člověka vytvářejí pocit uspokojení. Druhá dimenze je environmentální a jedná se o kvalitu místa. Existují vnější podmínky, které tento psychologický mechanismus spouští. Při zkoumání kvality života je nutné sledovat obě dimenze, tak abych dosáhli kompletního hodnocení. (Dvořáková, 2010)

Práce se zabývá jak psychologickou, tak environmentální dimenzí kvality života. Pro hodnocení byly využity faktory spokojenosti se svým osobním životem, ale zároveň i faktory týkající se místa bydliště.

3.3.2 Subjektivní a objektivní vnímání kvality života

Ke konceptu kvality života můžeme přistupovat ze dvou hledisek, objektivního a subjektivního. (Dvořáková, 2010) Problematika je spojena s hledáním vztahu mezi dvěma základními rovinami, mezi podmínkami prostředí a reakcí lidí na ně. (Ira, 2008)

Objektivní charakteristiky jsou takové, které představuje prostředí, ve kterém jednatel nebo skupina žije. (Ira, 2008) Mezi objektivní proto patří charakteristiky životního prostředí, úroveň hospodářství, sociální oblast, politické klima. Zahrnuje například zdravotní stav, finanční zabezpečení, znečištění ovzduší, kvalitu bydlení, dostupnost služeb, vzdělání a lékařské péče. (Dvořáková, 2010) Dle Vaňurové a Mühlpacha (2005) lze tedy objektivní kvalita života vymezit jako souhrn ekonomických, sociálních, zdravotních a environmentálních podmínek, které ovlivňují život člověka. Vymětal (2001) dodává, že kvalitu života lze vidět jako míru, v níž jedinec využívá možnosti svého života. Objektivní indikátory lze zjistit z dostupných dat na stránkách statistických úřadů, OSN a podobně. (Dvořáková, 2010)

Do subjektivního vnímání kvality života patří individuální životní spokojenost každého jedince. (Ira, 2008) Subjektivní indikátory jsou tedy takové, které subjektivně hodnotí objektivní charakteristiky. Jde tedy o vnímání jedince a jeho hodnocení, zda je s daným indikátorem spokojen či nespokojen. Dle Vymětala (2001) se subjektivní kvalita života týká jedincova postavení ve společnosti v kontextu jeho kultury a hodnotového systému. Výsledná spokojenost je závislá na jeho osobních cílech, očekáváních a zájmech. Subjektivní indikátory se zjišťují z dotazníků, interview, řízených rozhovorů nebo mentálních map. (Dvořáková, 2010)

Křivohlavý (2004, In Kopřiva, 2011) dodává, že je možné využít i kombinaci obou metod.

V současné době se odborníci spíše přiklánějí k subjektivnímu hodnocení kvality života. (Vaňurová, Mühlpachr, 2005)

V práci se kvalita života hodnotí subjektivně – jde o názory lidí, každý může vnímat stejnorodé prostředí odlišně a pro každého jsou důležité jiné faktory kvality života.

3.3.3 Kvalita života v geografii

Dle Johnstona, Gregoryho, Pratta a Wattse (2000, In *Dvořáková* 2010) je kvalita života v geografii definována jako stav společenského blaha jedinců nebo skupiny obyvatel a také jako vnímání a hodnocení tohoto pojmu. Většina průzkumů kvality života se soustředí na životní podmínky obyvatel. Geografické studie se převážně zaměřují na mapování ukazatelů ve vybraných oblastech. V geografii města se zkoumají různé skupiny obyvatel z hlediska pohlaví, věku, příjmu, životního stylu, významný je výzkum menšin nebo skupin lidí se zdravotním postižením. Porovnávají se různé části města, nejčastěji se zjišťují rozdíly mezi centrem, sídlištěm a suburbii. Velmi často se také dělá srovnání mezi městem a venkovem.

Tato bakalářská práce se zabývá průzkumem celkové populace, ne pouze menšin nebo určitých skupin lidí.

Z pohledu geografů je podstatné využití geografického přístupu k získání dat a jejich následného využití. Dle Frazierova (1982, In *Kladivo*, 2012) souvisí většina problémů lidí s geografickou dimenzí jejich života. Andráško (2005) uvádí předpoklad, že se kvalita života mění od místa k místu a od člověka k člověku (In *Kladivo*, 2012). Sídlní formace jsou nestejnorodé, a proto se v nich objevuje prostorově diferencovaná kvalita života. Silnou stránkou geografie je schopnost poukázat a zkoumat diferenciaci území z hlediska kvality života. (*Kladivo*, 2012)

3.3.4 Výzkum městského prostředí

Výzkum kvality městského prostředí je celkově úzce propojen s výzkumem kvality života obyvatel. Pacione (2003, In *Dvořáková*, 2010) označuje za jedno z hlavních poslání sociální geografie hodnocení vztahu mezi lidmi a prostředím, ve kterém žijí a vykonávají své každodenní aktivity. Zkoumá se soulad nebo nesoulad mezi požadavky uživatele městského prostředí a vlastnostmi městského prostředí. Pacione (2005, In *Dvořáková*, 2010) definoval tento vztah jako úroveň, kterou město uspokojuje fyzické a psychické potřeby a požadavky svých obyvatel. Kvalita městského prostředí se liší v použitých ukazatelích, prostorových měřítkách (ulice, čtvrti..), časovém rozpětí a komplexnosti. Indikátory se různí hlavně podle výzkumného záměru autorů.

Ve městech je prováděn výzkum jak objektivního, tak subjektivního vnímání obyvatel kvality městského prostředí. Při hodnocení pomocí objektivních ukazatelů

využíváme vlastnosti zkoumaného místa (vybavenost lokality, míra kriminality, kvalita bydlení, znečištění ovzduší atd.), popis prostředí (množství nebo rozsah určitého ukazatele). Nejčastěji pro toto hodnocení používáme sekundární data, případně získáváme primární data terénním šetřením ve zkoumaných lokalitách. Při subjektivním přístupu hodnotíme vnímání kvality městského prostředí jeho uživateli. Autoři se zajímají o to, jak lidé, případně skupiny osob, vnímají a hodnotí podmínky kolem sebe. Názory obyvatel jsou ovlivněny podmínkami prostředí, socio-demografickými charakteristikami, jejich konkrétními vlastnostmi, potřebami, nároky a předchozími zkušenostmi. (Dvořáková, 2010). Podle Weidemanna a Andersona (1985, In Dvořáková, 2010) je vnímání prostředí ovlivněno především společenským postavením a fází životního cyklu. Pacione (2003, In Dvořáková, 2010) pokládá za důležité individuální charakteristiky – pohlaví, věk, etnickou příslušnost a životní styl. Nejčastěji se hodnotí osoby, které využívají shodný geografický prostor.

Výzkumy kvality života slouží pro účely státní správy a samosprávy, jako podklady pro územní plánování a regionální rozvoj, jako podklady pro zlepšení životních podmínek ve zkoumaném prostředí. (Dvořáková, 2010)

3.3.5 Hierarchické sféry zkoumání kvality života

Dle Vad'urové a Mühlpachra (2005) se měření kvality života neomezuje pouze na jednotlivce, ale rozlišuje se několik odlišných hierarchických sfér.

Engel a Bergsma (In Křivohlavý, 2005) vymezili tyto hierarchické sféry:

- ***Makro-rovina***

Kvalita života velkých společenských celků. Jde tedy o otázky kvality života v dané zemi, případně kontinentu. Podle Bergsmy jde o nejhlubší zamyšlení nad problematikou kvality života, tedy o absolutní smysl života. Problematika kvality života se v této sféře stává součástí základních politických úvah (boj s terorismem, hladomor, epidemie atd.).

- ***Mezo-rovina***

Kvalita života malých sociálních skupin (jednotlivé podniky, školy, nemocnice apod.). Hlavním zájmem této sféry je respekt morální hodnoty života a také s ním spojené

otázky sociálního klimatu a vzájemných vztahů mezi lidmi, sdílení hodnot, a uspokojování či neuspokojování základních potřeb každého člena dané skupiny.

- ***Personální rovina***

Kvalita života jednotlivce. Při hodnocení zvažujeme subjektivní hodnocení zdravotního stavu, bolesti, spokojenosti, nadějí apod. Získané informace jsou subjektivní, a proto do hodnocení vstupují i osobní hodnoty jednotlivce, představy, očekávání, přesvědčení atd., které mohou vnímání kvality života výrazně ovlivnit.

- ***Rovina fyzické existence***

Kvalita života tělesné existence. Jedná se o pozorovatelné chování druhých lidí, které je objektivně měřitelné a srovnatelné, např. ve zdravotnictví chůze před a po operaci. I přes svou objektivitu a možnost kritéria měření operacionalizovat postrádá tato rovina dimenzi, která je pro hlubší pojetí kvality života nezbytná.

Kováč (2001, In *Vad'urová, Mühlpachr, 2005*) vymezil tři navzájem provázané úrovně, v nichž každý aspekt dostává odlišný smysl. Teorie umožňuje vzájemné prolínání jednotlivých komponent kvality života ve všech rovinách a připouští dosažení meta-úrovně bez naplnění úrovně nižší. Dle Kováče existují tyto úrovně měření kvality života:

- ***Bazální (existenční, všelidská) úroveň***

Zahrnuje somatický stav, psychické fungování, funkční rodinu, materiálně-sociální zabezpečení, životní prostředí a způsobilost pro život.

- ***Mezo-úroveň (individuálně specifickou, civilizační)***

- ***Meta-úroveň (elitní, kulturně duchovní)***

Příkladem této teorie může být případ postiženého jedince (bazální úroveň), který trpí zhoršující se chorobou (mezo-úroveň), ale nachází uspokojení a schopnost prožívat duševní blaho v meditačním stavu (meta-úroveň). Jedinec tedy může svůj život považovat za kvalitní (pokud nahlíží jen na meta-úroveň), aniž by byly naplněny bazální indikátory. (*Vad'urová, Mühlpachr, 2005*)

3.3.6 Vnější a vnitřní činitele kvality života

Jesenský (2001, In *Vad'urová, Mühlpachr*, 2005) rozděluje činitele kvality života do dvou základních skupin – vnější a vnitřní. Původně bylo toto rozdělení vymyšleno pro osoby s handicapem, ale dá se zobecnit na celou populaci.

- ***Vnitřní činitele***

Všechny aspekty ovlivňující rozvoj jedince.

- ***Vnější činitele***

Ekologické, společensko-kulturní, výchovně vzdělávací, pracovní, ekonomické a materiálně technické faktory. Tato oblast koresponduje s objektivní dimenzí kvality života.

3.3.7 Přístupy ke kvalitě života

Rapley (2003, In *Kopřiva*, 2011) rozlišuje několik přístupů ke kvalitě života.

- ***Ekonomický přístup***

Na kvalitu života má vliv ekonomická situace člověka i celé společnosti. Nejlepším ukazatelem pro zachycení ekonomické situace určité společnosti je ukazatel HDP na osobu, který odráží skutečnou situaci v určité zemi.

- ***Zdravotní přístup***

Zdraví patří mezi nejdůležitější faktory v životě člověka. Ukazatelem kvality života je v tomto přístupu naděje na dožití.

- ***Psychologický přístup***

Křivohlavý (2001, In *Kopřiva*, 2011) tvrdí, že na kvalitu života má vliv psychika a osobní pohoda člověka neboli dlouhodobý emoční stav, v němž je jednotlivec spokojen se svým životem.

- ***Sociologický přístup***

Tento přístup říká, že na kvalitu života působí sociální faktory, mezi něž patří hlavně zdravotní status, kultura, věk, podmínky mobility, uspokojení z práce apod.

- ***Ekologicko-environmentální přístup***

Přístup sleduje především zdravotní stav obyvatelstva. Mezi nejčastěji pozorované ukazatele patří kvalita ovzduší a pitné vody, hluchost atd.

- ***Náboženský přístup***

Pro věřící je hlavním smyslem života náboženství a od něj se také odvíjí kvalita života. Věřící ale tvrdí, že je termín kvality života velmi rozporuplný nebo dokonce nepřijatelný a že představy života založené na finančním zajištění a orientaci na požitek zatemňují posvátnost života.

- ***Filozofický přístup***

Filosofové se zabývají myšlenkami o smysluplnosti života. Každý jedinec si stanoví smysluplnosti jeho života a tyto cíle jsou pro něj ukazatelem kvality života a dávají mu odpověď na otázku, co má smysl a co ne.

Pro tuto bakalářskou práci je nejpodstatnější sociologický přístup, který zahrnuje sociální faktory jako je věk, zdraví, kultura a pracovní podmínky daného jedince. Tyto faktory jsou zahrnuty i v dotazníkovém šetření. Důležité je i ekonomické hledisko, lidé hodnotili i svoji finanční situaci. V práci je zahrnutý i ekologicko-environmentální přístup, lidé se vyjadřovali i k hluchosti prostředí a kvalitě ovzduší.

3.3.8 Měření kvality života

OSN zavedla k měření kvality života takzvaný Index lidského rozvoje (HDI – Human development index), který je v současnosti jedním z nejrespektovanějších ukazatelů na světě. Index se zaměřuje na to, jaké prostředí mají lidé k prožívání kvalitních životů. Snaží se změřit, jak dlouhý život mohou lidé očekávat, jaké vzdělání mohou získat a jak vysoké životní úrovně mohou dosáhnout. (Lomborg, 2007) Konkrétně tento index zahrnuje HDP, státní výdaje na vzdělávání a zdravotnictví, střední délku života, dětskou úmrtnost, úmrtnost matek, účast žen na politickém životě, rovnoprávnost pohlaví, kriminalitu, uprchlictví, stav životního prostředí, nezaměstnanost, strukturu obchodu, rozvojovou pomoc, využívání nových technologií a mnoho dalších. (Dvořáková, 2010) OSN dodává, že ideální by bylo zobrazovat všechny aspekty lidské zkušenosti, ale zároveň

uznává, že tyto snahy do určité míry omezuje nedostatek příslušných dat. (Lomborg, 2007) Index lidského rozvoje se nehodí k hodnocení kvality života uvnitř jednoho státu či města. (Dvořáková, 2010)

Druhým všeobecně uznávaným způsobem, jak ohodnotit kvalitu života v jednotlivých zemích, je Index kvality života. Index vychází z těchto kategorií: Náklady na život, volný čas a kultura, ekonomika, životní prostředí, svoboda, zdraví, infrastruktura, bezpečnost, klima. Každá kategorie tvoří určitou procentuální část celkového skóre, které nabývá hodnot od 0 (nejhorší) do 100 (nejlepší). (Kopřiva, 2011)

Světová zdravotnická organizace rozčleňuje oblasti kvality života na základě své definice kvality života (viz str. 12). WHO rozeznává čtyři oblasti, které vystihují dimenze lidského života bez ohledu na věk, pohlaví, etnikum atd. (Vaďurová, Mühlpachr, 2005)

- ***Fyzické zdraví a úroveň samostatnosti***

Každodenní život člověka – energie a únava, bolest, mobilita, schopnost pracovat atp.

- ***Psychické zdraví a duchovní stránka***

Sebepojetí člověka – sebehodnocení, negativní a pozitivní pocity, myšlení, učení, paměť, vyznání atp.

- ***Sociální vztahy***

Osobní vztahy člověka.

- ***Prostředí***

Finanční zdroje, svobody, bezpečí, dostupnost zdravotnické a sociální péče, fyzikální prostředí, domácí prostředí atp.

Kirby (In Dragomirecká, Škoda, 1997) uvádí, že kvalita života bývá měřena ze tří následujících perspektiv.

- ***Objektivní měření sociálních ukazatelů***

Bezpečnost, vzdělání, stabilita. Tyto indikátory se více hodí pro účely měření kolektivní kvality života než pro jednotlivce.

- ***Subjektivní odhad celkové spokojenosti se životem***

Celková spokojenost je výsledkem osobních hodnot a životního stylu, jehož prostřednictvím se je jedinec snaží naplnit.

- ***Subjektivní odhad spokojenosti s jednotlivými životními oblastmi***

Existují rozmanité výčty oblastí života, ale Kirby do kvality života nezahrnuje životní úroveň samu o sobě, ale spokojenost se životní úrovní.

3.3.9 Instituce zabývají se problematikou kvality života

V současné době se problematikou života zabývají téměř všechny vědní obory.

V České republice je pojem kvalita života spojován zejména s Psychiatrickým centrem v Praze a Lékařskou fakultou v Praze. (Vad'urová, Mühlpachr, 2005) V 50ti největších městech ČR se měřením kvality života zabývá společnost MasterCard Europe. Tato společnost vypracovává s týmem odborníků z Vysoké školy ekonomické v Praze od roku 2008 studii „MasterCard česká centra rozvoje“. V projektu jsou využívány tyto indikátory: Hodnota dluhu na jednoho obyvatele, Evidovaná hodnota majetku obce na jednoho obyvatele, podíl běžných příjmů a výdajů, rozdíl běžných příjmů a výdajů na obyvatele a ukazatel dluhové služby. (Kopřiva, 2011)

Ve světě se kvalitou života zabývají desítky organizací a institutů. Jako příklad uvádím: Australian Centre on Quality of Life, Behavioural Sciences at Nottingham University, Center for Health Program Evaluation, Center for Outcomes Research, Human Research Services Institute, International Society for QOL Research, International Society for QOL Studies. (Vad'urová, Mühlpachr, 2005)

4 CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉHO OBVODU PLZEŇ 3

4.1 Urbanistický vývoj

Urbanistická a funkční struktura městského obvodu vychází z historického vývoje, geografické polohy a přírodních podmínek. Již Slované kolem 10. století využili k budování hradišť lokality Litice a Nová Hospoda. V této době narůstal především význam hradiště Starý Plzenec, který ale nepatří do městského obvodu Plzeň 3, proto se jím nebudeme dále zabývat. V roce 1295 přešla správní funkce ze Starého Plzence na nově založené město Plzeň. Město se rozkládalo na ploše 25 hektarů, bylo rozděleno na bloky pravouhloú sítí 15 ulic a mělo šachovnicový půdorys s centrálním náměstím, které vzniklo vynecháním dvou bloků – dnešní historické jádro (viz obrázek 1 v příloze A). Gotický vývoj byl ukončen v 15. století. Dokonalost urbanistické struktury nebyla nikdy v budoucnu v Plzni překonána. V 16. století byla výstavba v Plzni ovlivněna renesančním slohem, měšťanské domy byly nahrazeny novými s krásnými průčelími a portály. Kompozice a struktura gotického půdorysu však zůstává. Ke změnám dochází až na přelomu 18. a 19. století, kdy jsou zbořeny městské hradby i brány a na místě příkopů jsou založeny sady. Město se v této době propojilo s okolím a získalo nové stavební plochy pro svůj rozvoj. Základnu města tvoří industriální struktury. Ve druhé polovině 19. století dochází k prudkému nárůstu počtu obyvatel v důsledku rozvoje výroby a vstupu železniční dopravy do města. Také dochází k aktivaci stavební činnosti, vzniká řada škol, hotelů, budují se nádraží, muzea, divadla, trestnice a kasárny. Staví se i v historickém jádru – dochází k fenoménu, kdy do středověké urbanistické struktury města s gotickým půdorysem prorůstá architektura 19. a počátku 20. století. Výstavba po 1. světové válce přináší městu pevnější a vyváženější urbanistickou strukturu s množstvím veřejných budov jako jsou školy, banky, nemocnice a sociální zařízení. Staví se i nové činžovní domy, rodinné domy v zahradách, vilové čtvrti a parky. Po 2. světové válce je ve městě preferován rozvoj těžkého průmyslu, což vede k další koncentraci obyvatel ve městě a potřebě řešit jejich bydlení. Ve všech částech města vznikají monofunkční a monotónní kapacitní sídliště – z obvodu Plzeň 3 jsou to Bory, Skvrňany a Nová Hospoda. Sídliště zajišťují jen funkce jako jsou školky, školy a základní obchodní vybavenost. Město postupně ztrácí svoji urbanistickou přitažlivost, zhoršuje se kvalita životního prostředí a chybí perspektiva duševní nadstavby.

V současné době je centrální oblast přirozeným centrem nejen města, ale i celé plzeňské aglomerace. Na plochých terénních hřbetech a říčních terasách vzniklo Jižní předměstí a Bory. Ve vazbě na radiální komunikace vznikla sídliště Přední a Zadní Skvrňany. Na okraji města se nachází původní samostatné vesnice, dříve převážně svébytné celky, dnes na městě závislé monofunkční satelity. Zásadní roli v kompozici města hrají zelené aleje a to jak ve volné krajině („kilometrovka“), tak v podobě bulvárů (Klatovská třída). (Matušková, Novotná, 2007)

4.2 Prostorové členění

Půdorysné uspořádání města je ovlivněno potřebami prostorového členění a optimálního rozvržení jednotlivých funkčních subsystémů (zeleň, doprava, infrastruktura). Plzeň má formu radiálně okružního uspořádání, jež je dáno přírodními podmínkami, zejména konfigurací terénu.

Plzeň se stejně jako většina měst skládá z několika částí. Tato teorie se dá aplikovat i na samotný obvod Plzeň 3, jelikož tento obvod zahrnuje všechny následně uvedené části města.

Ve středu města se nachází centrální zóna, která je kumulací všech funkcí. (Města, sídla, 2010) Obytná funkce je zde doplňková. (Matušková, Novotná, 2007) Funkční skladba je doprovázena pestrou strukturou veřejných prostorů tvořených pestrou architektonicky hodnotnou zástavbou. Rozhodující částí centra je historické jádro.

Dále existují lokální centra, která vznikají v příslušných čtvrtích města. Tyto centra sdružují plochy a zařízení základního veřejného vybavení sloužícího obyvatelům příslušné části města. (Města, sídla, 2010) Lokální centra najdeme například na sídlištích Bory a Skvrňany.

Vnitřní části měst jsou tvořeny funkčně smíšenou vícepodlažní zástavbou s vyšším podílem zastavěných ploch. V těchto částech města převažuje obytná funkce. Z veřejného vybavení mají v této části místo především školská, zdravotnická a sociální zařízení. (Města, sídla, 2010) V Plzni 3 patří mezi tyto části města například obvody Centrum-jih, Centrum-jihozápad, Centrum-západ, Bory – u nemocnice a Staré Bory.

Součástí města jsou také předměstí, jež tvoří smíšená zástavba, která je individuálního architektonického zpracování. Jedná se o obytné čtvrti, výrobní zóny,

rekreační areály. Tyto předměstí tvoří vstupní brány do města. (*Města, sídla*, 2010) V Plzni 3 patří mezi předměstí Sídliště Bory, Přední Skvrňany, Zadní Skvrňany, Nová Hospoda.

Následují samostatné části města, nazývané satelity, které jsou prostorově odděleny od jádrového území. Patří mezi ně sídla venkovského charakteru či jinak samostatně obytné soubory. Vždy však jde o integrální součást jádrového města. (*Města, sídla*, 2010) V Plzni 3 mohou být za satelity považovány obvody Radobyčice a Valcha.

4.3 Urbanistické obvody

Území statutárního města se může členit na městské obvody (tzn. městské části), které se vyznačují tím, že mají volenou samosprávu. Vymezení městského obvodu je učiněno vyhláškou města. Polohu městského obvodu Plzeň 3 v rámci Plzně vidíme na obrázku 1.

Obrázek 1: Poloha městského obvodu Plzeň 3 v rámci Plzně (vlastní zpracování dle *Mapový portál města Plzně*, 2012)

Urbanistický obvod je názvem základní sídelní jednotky ve městech, která je charakterizovaná shodným funkčním využitím většiny objektů, případně dalším jednotčím znakem. Jejich soubory vyplňují beze zbytku plochu všech katastrálních území příslušného města. Na jednom katastrálním území (tzn. na souvislý a v katastru nemovitostí společně evidovaný soubor pozemků) je zpravidla vymezen větší počet urbanistických obvodů, ale

určitými urbanistickými obvody může procházet hranice katastru. Převažující charakter zástavby a funkční využití je vyjádřeno charakteristikou urbanistického obvodu: například plocha obytná, průmyslová, dopravní, vybavenostní, rekreační, zemědělská atd. (Ouředníček, 1997)

Do městské části Plzeň 3 spadá 37 urbanistických obvodů (viz obrázek 2). Vycházím z údajů z roku 2012, které poskytl p. Kopecký z Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně. Údaje byly aktuální k 26.3.2012. Nejvíce obyvatel měl urbanistický obvod Zadní Skvrňany (8 589 obyvatel) a Sídliště Bory (4 923 obyvatel). Nejmenší počet obyvatel mají obvody Borská pole (1 obyvatel) a České údolí (6 obyvatel). V obvodech Domažlická–průmyslový obvod a Nemocnice nežijí žádní obyvatelé. (Sumáře z GIS databáze: Územní celky - Počet obyvatel za urbany, 26.3.2012) Konkrétní počty obyvatel jsou uvedeny v tabulce 1.

Obrázek 2: Urbanistické obvody v městském obvodě Plzeň 3 (vlastní zpracování dle Mapový portál města Plzně, 2012)

Tabulka 1: Počet obyvatel v urbanistických obvodech v roce 2011

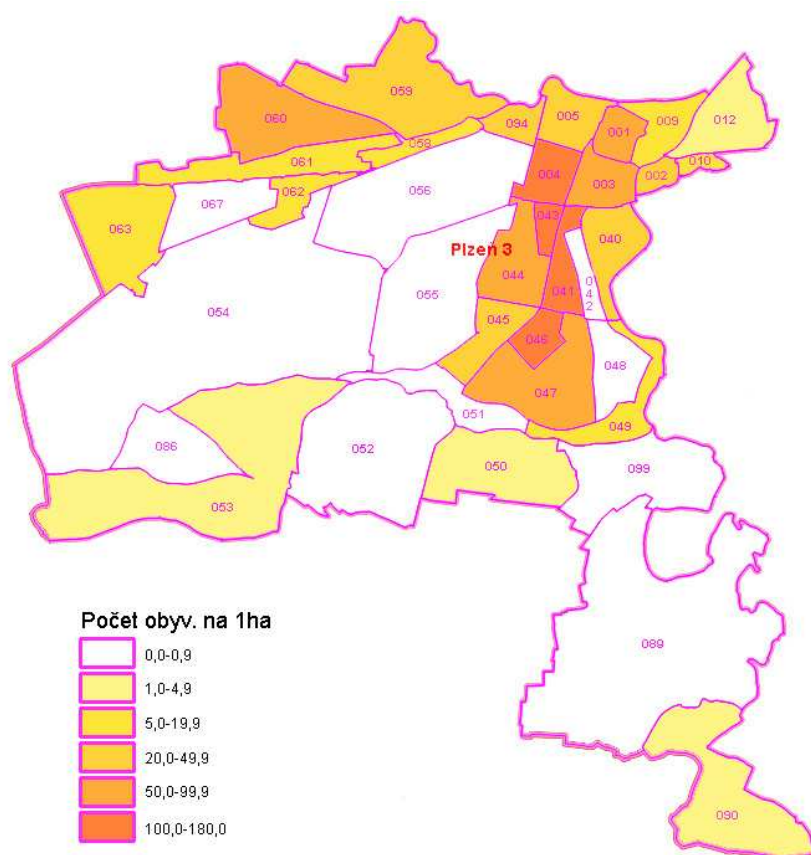
Číslo OU	Název	Počet obyvatel
1	Historické jádro	1459
2	Centrum-východ	277
3	Centrum-jih	1665
4	Centrum-jihozápad	3232
5	Centrum-západ	2883
9	U Spartaku	187
10	Hamburk	165
12	Pivovary	180
40	Dukelská	1406
41	Bory-u nemocnice	3781
42	Nemocnice	0
43	Proti Belánce	1804
44	Bezovka	3914
45	Nad Bezovkou	851
46	Staré Bory	2176
47	Sídlště Bory	4923
48	Doudlevice-průmyslový obvod	20
49	Doudlevice	821
50	Výsluní	381
51	České údolí	6
52	Litická přehrada	161
53	Valcha	649
54	Borská pole	1
55	Zelený trojúhelník	79
56	Hlavní závod	38
58	Skvrňany-u sokolovny	121
59	Přední Skvrňany	2738
60	Zadní Skvrňany	8589
61	Slovanské údolí	442
62	Zátiší	650
63	Nová Hospoda	1009
86	Valcha - Pod lesem	13
87	Domažlická - průmyslový obvod	0
89	Radobyčice	473
90	Podhájí	343
94	Autobusové nádraží	593
99	U Doudleveckého hřbitova	85
celkem		46115

(Sumáře z GIS databáze: Územní celky - Počet obyvatel za urbany, data k 26.3.2012)

Intenzita zalidnění se v jednotlivých urbanistických obvodech liší (viz obrázek 3), nejvyšší je v obvodech Centrum-jihozápad, Proti Belánce, Bory – u nemocnice, Staré Bory. Nejnižší intenzita zalidnění je zejména v průmyslových částech jako jsou Borská

pole, Hlavní závod, Domažlická – průmyslový obvod, Doudlevice – průmyslový obvod, v okrajových částech města jako jsou Radobyčice, Litická přehrada, České údolí, Valcha – Pod lesem, U Doudleveckého hřbitova a také na Zeleném trojúhelníku, kde sídlí Západočeská univerzita a v urbanistickém obvodu Nemocnice. (Matušková, Novotná, 2007)

Pokud vezmeme v úvahu intenzitu zalidnění během všedního dne, mají největší intenzitu právě obvody, kde nebydlí téměř žádní obyvatelé, ale jsou zde umístěny průmyslové podniky, nákupní centra, školy či nemocnice.

Obrázek 3: Intenzita zalidnění podle urbanistických obvodů v roce 2001 (vlastní zpracování dle Kopecký (In Matušková, Novotná, 2007))

4.4 Typy zástavby

Zástavba v centrální části je převážně historická (z období středověku) a dále z přelomu 19. a 20. století s menším podílem mladších, převážně nebytových objektů.

Součástí centrální části je historický areál pivovarů, který je jediným významným výrobním komplexem ve středu města.

Jižní předměstí je tvořeno bytovými domy z 19. a 20. století. Na obrázku 2 v příloze A můžeme vidět vzhled těchto domů v roce 1908 a obrázek 3 ukazuje dnešní vzhled.

Sídlště Bory je obytný soubor z 60. a 70. let 20. století.

Oblast Bezovky vykazuje zcela výjimečnou kvalitu bydlení, jelikož je tvořena honosnými vilami ve velkoryse koncipovaných zahradách. Výjimečnost lokality podtrhuje uliční síť se stromovými alejemi. (Matušková, Novotná, 2007) Autoři, kteří vytvořili plán této lokality, zcela opustili dosavadní šachovnicový princip zastavění, který nahradili sítí ulic sbíhajících se radiálně do nových náměstí kruhového, čtvercového či obdélníkového tvaru. Takto vzniklo například náměstí Na Hvězdě. (Ulrich, 2009) Vzhled čtvrti Bezovka kolem roku 1936 můžeme vidět na obrázcích 10 a 11 v příloze A.

Skvrňany jsou tvořeny panelovou zástavbou z 60. a 70. let 20. století, pro kterou je typická vysoká hustota, fádnost architektonického výrazu a monofunkčnost.

Slovanské údolí je lokalita tvořená rodinnými domy.

Součástí obvodu Plzeň 3 jsou také průmyslové areály (u Domažlické a v Doudlevcích), městský industriální park Borská pole, který představuje zdařilou změnu vojenského prostoru na moderní průmyslovou a obchodní zónu, a také rekreační části jako je České údolí a Borský park. (Matušková, Novotná, 2007)

4.5 Obyvatelstvo

Město Plzeň je rozděleno do deseti městských obvodů (viz obrázek 1). Městský obvod Plzeň 3, kterým se práce zabývá, je s počtem 46 115 obyvatel (26.3.2012) druhým největším obvodem v Plzni. (Sumáře z GIS databáze: Územní celky - Počet obyvatel za urbany, 26.3.2012) V některých zdrojích se současný počet obyvatel liší, například Portál městského obvodu Plzeň 3 uvádí počet obyvatel 51 253 k 1.1.2011. (Portál městského obvodu Plzeň 3, 2012) Na prvním místě, co se týče počtu obyvatel, je městský obvod Plzeň 1, který měl k 1.1.2011 celkem 49 153 obyvatel. (Mapový portál města Plzně, 2012) Katastrální výměra Plzně 3 dosahuje 3 486 ha a je tak obvodem s největší rozlohou ve městě. (Mapový portál města Plzně, 2012) V Plzni 3 se nachází jak historická část města, tak sídlště Bory, Skvrňany, Nová Hospoda a také okrajové části města Zátíší, Valcha či

Radobyčice. Poloha obvodu v rámci Plzně je patrná z obrázku 1. (*Portál městského obvodu Plzeň 3*, 2012)

Zastoupení věkových skupin se v Plzni 3 blíží celoměstskému průměru. Hodnoty z roku 2010 jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2: Počet obyvatel v jednotlivých věkových skupinách k prosinci 2011

Věková skupina	Počet obyvatel	Podíl (%)
0-14 let	6 210	13,5
15-64 let	29 793	64,6
65 a více let	10 086	21,9

(vlastní zpracování dle *Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně*, data poskytnuta k 26.3.2012)

5 METODIKA

V práci byly k získání informací o kvalitě života použity kvantitativní metody. Kvantitativní přístupy k výzkumu v sociálních vědách v mnohém napodobují metodologii přírodních věd. Předpokládá se, že lidské chování můžeme do jisté míry měřit a předpovídat. (Hendl, 2008) Mezi kvantitativní metody patří například písemné dotazování, dotazování prostřednictvím internetu, telefonické dotazování nebo panelová diskuze. (Blažková, 2007).

Přednosti kvantitativního výzkumu jsou: relativně rychlý a přímočarý sběr dat, získání přesných, numerických dat, rychlá analýza dat (využití počítačů), výsledky jsou relativně nezávislé na výzkumníkovi. Mezi nevýhody patří především to, že výzkumník může opominout určité fenomény, protože se soustředí na určitou teorii a její testování a ne na rozvoj teorie; kategorie a teorie použité výzkumníkem nemusejí odpovídat lokálním zvláštnostem a získaná znalost může být příliš abstraktní a obecná. (Hendl, 2008)

Technika dotazníku je dobrý operativní prostředek sběru informace, není náročný ani po stránce organizační a je také dosti levná. Pro všechny tyto vlastnosti se rychle stala nejpoužívanějším způsobem sběru informace v současných empirických šetřeních. Její rozšíření nabylo takových rozměrů, že mezi neodborníky vznikl dojem, že sociologický výzkum nemá jiné prostředky zkoumání. Tito lidé si často myslí, že stačí jen nechat vyplnit dotazník lidmi a výzkum je hotov. Dotazník je však jen technika výzkumu, pomocí níž získáváme informace. Přitom si musíme být vědomi toho, že kvalita získané informace, stejně tak jako její adekvátnost vzhledem ke zkoumanému problému, rozhodujícím způsobem závisí na teoretické přípravě výzkumu a z toho vyplývajících požadavků na volbu příslušných sledovaných znaků a jejich konkretizaci ve formulaci otázky. Dotazníková technika je velmi vhodná ke zkoumání větších celků. Umožňuje získání velkého množství informací, které jsou ale dosti popisné a hrubé. Nemáme k dispozici postřehy tazatelů na reakce na jednotlivé otázky a na celý výzkum. Prostřednictvím dotazníku se zpravidla nepodaří proniknout hlouběji do zkoumaného problému a k jeho poloze ve vědomí dotazovaného. (Zich, 2010)

V této práci je využívána metoda dotazníku. Celkem bylo osloveno 419 obyvatel městského obvodu Plzeň 3. Dotazování probíhalo jednak osobně a také přes internet pomocí dotazníkového formuláře. Většina respondentů odpovídala při osobním

dotazování, celkem bylo takto osloveno 330 osob. Dalších 89 dotazníků bylo získáno prostřednictvím internetového dotazníku. Využít oba způsoby dotazování jsem se rozhodla proto, že při osobním dotazování byli lidé často velmi neochotní, nechtěli odpovídat na některé osobnější otázky a celkově byli skeptičtí k tomuto typu dotazování. Naopak při dotazování přes internet byli lidé ochotnější, jelikož jsem dotazník vyvěsila na stránku, kam chodí obyvatelé města Plzně a lidé tak nebyli konkrétně vyzváni k vyplnění, ale vyplnil ho jen ten, kdo měl o danou problematiku zájem.

K dotazování byl využit dotazník vytvořený k výzkumu kvality života v Olomouci, který vytvořil p. Kladivo (2008). Předpokládaná doba vyplňování je stanovena na 10 – 12 minut. Dotazník obsahuje celkem 19 otázek. 11 otázek je standardizovaných a respondent vybírá jednu ze stanovených odpovědí. Většina otázek tohoto typu je vytvořena tak, že respondent vybírá ze stupnice 1 – 5, přičemž možné odpovědi jsou: 1 – velmi spokojen, 2 – spokojen, 3 - neutrální postoj, 4 – nespokojen, 5 – velmi nespokojen, 0 – nevím. V dotazníku jsou dále 4 otázky, které jsou taktéž standardizované, ale respondent vybírá vždy z daného bloku otázek (1. blok – spokojenost s kvalitou života v místě bydliště, 2. blok – spokojenost s bytem či domem, 3. blok – dostupnost z místa bydliště, 4. blok – osobní kvalita života), které faktory jsou pro něj nejdůležitější a má zadáno, kolik odpovědí má vybrat. Zbylé 4 otázky jsou otevřené, kde respondent uvádí místo bydliště, věk a také má možnost vyjádřit svůj vlastní názor.

U internetového dotazníku jsem k místu bydliště přidala ještě název ulice, aby bylo možné respondenta zařadit do konkrétního urbanistického obvodu. Internetový dotazník byl umístěn na stránce: <http://oursurvey.biz/>, kde jsem za pomoci webové aplikace vytvořila stejný dotazník, jako byl dotazník v papírové podobě. Poté jsem odkaz na dotazník umístila na internet a rozeslala mailem. Internetový dotazník vyplnili i lidé, kteří nepatřili do obvodu Plzeň 3 – tyto respondenty jsem z šetření vyřadila.

U osobního dotazování jsem se dotazovala pouze lidí, u kterých jsem předem ověřila, zda bydlí v městské části Plzeň 3 a zároveň splňují kritérium věku nad 15 let.

Dotazování proběhlo v období: říjen 2011 – březen 2012.

Ve vybraném městském obvodu žilo v roce 2012 celkem 46 115 obyvatel. (Mapový portál města Plzně, 2012) Dotazník je určen pro osoby starší 15ti let a proto jsem se zabývala jen věkovými skupinami 15-64 let a 65 a více let. V obvodu žije celkem 39 889 obyvatel patřících do těchto dvou skupin, což tvoří přibližně 86,5 % z celkového

počtu obyvatel obvodu. (*Sumáře z GIS databáze: Územní celky - Počet obyvatel za urbany*, 26.3.2012) Abychom zachovali reprezentativnost vzorku, dotazujeme se 1 % podílu zkoumaného obyvatelstva, to znamená, že bylo potřeba dotázat se alespoň 398 obyvatel. Tento 1 % podíl jsem se snažila zachovat nejen u celého městského obvodu, ale i u dílčích urbanistických obvodů (přičemž jsem vždy od celkového počtu obyvatel urbanistického obvodu odečetla 13,5 % podíl, který představuje věkovou skupinu 0-14 let). U některých dotazníků byl získán větší počet dotazníků než bylo potřeba, což může mírně zkreslit výsledky při porovnávání obvodů. Na celkovou charakteristiku to ale vliv nemá. Některé urbanistické obvody nebyly podrobeny dotazníkovému šetření, jelikož v nich nežije dostatečný počet obyvatel, aby mělo šetření význam. Jedná se o obvody, kde byl počet obyvatel starších 15ti let pod 300 osob. Konkrétně to jsou urbanistické obvody: Centrum-východ, U Spartaku, Hamburk, Pivovary, Nemocnice, Doudlevec - průmyslový obvod, České údolí, Litická přehrada, Borská pole, Zelený trojúhelník, Hlavní závod, Skvrňany – U sokolovny, Valcha - pod lesem, Domažlická – průmyslový obvod, Podhájí, U Doudleveckého hřbitova. Konkrétní počty dotazníků jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3: Seznam obvodů, počet obyvatel starších 15 let a počet získaných dotazníků

Číslo OU	Název	Počet obyvatel starších 15 let (odhad)	Minimální počet dotazníků	Počet získaných dotazníků
1	Historické jádro	1262	13	17
2	Centrum-východ	240	vyřazeno	
3	Centrum-jih	1440	14	16
4	Centrum-jihozápad	2796	28	29
5	Centrum-západ	2494	25	25
9	U Spartaku	162	vyřazeno	
10	Hamburk	143	vyřazeno	
12	Pivovary	156	vyřazeno	
40	Dukelská	1216	12	14
41	Bory-u nemocnice	3271	33	35
42	Nemocnice	0	vyřazeno	
43	Proti Belánce	1560	16	16
44	Bezovka	3386	34	34
45	Nad Bezovkou	736	7	9
46	Staré Bory	1882	19	21
47	Sídliště Bory	4258	43	56
48	Doudlevice-průmyslový obvod	17	vyřazeno	
49	Doudlevice	710	7	8
50	Výsluní	330	3	4
51	České údolí	5	vyřazeno	
52	Litická přehrada	139	vyřazeno	
53	Valcha	561	6	6
54	Borská pole	1	vyřazeno	
55	Zelený trojúhelník	68	vyřazeno	
56	Hlavní závod	33	vyřazeno	
58	Skvrňany - U sokolovny	105	vyřazeno	
59	Přední Skvrňany	2368	24	24
60	Zadní Skvrňany	7429	74	74
61	Slovanské údolí	382	4	7
62	Zátiší	562	6	6
63	Nová Hospoda	873	9	9
86	Valcha - Pod lesem	11	vyřazeno	
87	Domažlická - průmyslový obvod	0	vyřazeno	
89	Radobyčice	409	4	4
90	Podhájí	297	vyřazeno	
94	Autobusové nádraží	513	5	5
99	U Doudleveckého hřbitova	74	vyřazeno	
celkem		39889	384	419

(vlastní zpracování dle Sumáře z GIS databáze: Územní celky - Počet obyvatel za urbany, data k 26.3.2012)

Poznámka: V tabulce uvedený minimální počet dotazníků (384) vyplývá z důvodu vyřazení některých urbanistických obvodů z šetření. Celkový počet dotazníků, které byla potřeba získat je 398, což je 1 % z celkového počtu obyvatel nad 15 let.

Důležitý je správný výběr respondentů – vybraná skupina musí být typická pro populaci jako celek. Proto jsem respondenty vybírala pomocí kvótního výběru a snažila se zajistit rozložení základních znaků populace. Jako kvóty jsem použila znaky pohlaví, věk a dosažené vzdělání a vyhledala, jak velké mají být podíly jednotlivých kategorií dotázaných podle vybraných znaků. U internetového šetření nebylo možné tyto kvóty ovlivnit, proto bylo tomuto problému přizpůsobeno osobní šetření, kdy byli vybíráni respondenti, kteří v internetovém šetření chyběli.

Podíl žen v roce 2004 dosahoval 52 %, mužů 48 % (*Demografický informační portál*, 2006). V dotazníkovém šetření byl dosažen 51,8 % podíl žen a 48,2 % podíl mužů. U věkových kategorií jsem nebrala v potaz kategorii 0-14 let, protože dotazník je určen pro osoby starší 15ti let. Pokud tuto kategorii vynecháme, zbývá nám 39 879 obyvatel z daného obvodu, z nichž podíl kategorie 15-64 let tvoří 74,7 % a kategorie 65 a více let 25,3 %. V dotazníkovém šetření byl podíl kategorie 15-64 let 79,5 % a kategorie 65 a více let 20,5 %. Průměrný věk v roce 2010 byl v Plzni 42 let (Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2012), v dotazníkovém šetření byl průměr 41,4 let. Osob se základním vzděláním bylo v roce 2001 v Plzni 17 %, se středoškolským vzděláním bez maturity 34,2 %, se středoškolským vzděláním s maturitou 31,9 % a s vysokoškolským vzděláním 14,3 % (*Matušková, Novotná, 2007*). V dotazníkovém šetření byl dosažen tento podíl: základní vzdělání 11,4 %, středoškolské vzdělání bez maturity 24,6 %, středoškolské vzdělání s maturitou 43,2 % a vysokoškolské vzdělání 20,8 %. Vyšší podíl středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných lidí než je ve skutečnosti, je dán tím, že tito lidé byly ochotnější k vyplnění dotazníku.

Při zjišťování lokalit, které lidé považují za nejlepší a nejhorší z hlediska kvality života, byly vyřazeny ty lokality, které nepatřily do katastru města Plzně a lidé je přesto uvedli.

Porovnání rozdílů mezi osobním a internetovým šetřením bylo zaměřeno především na věk, pohlaví a vzdělání respondentů.

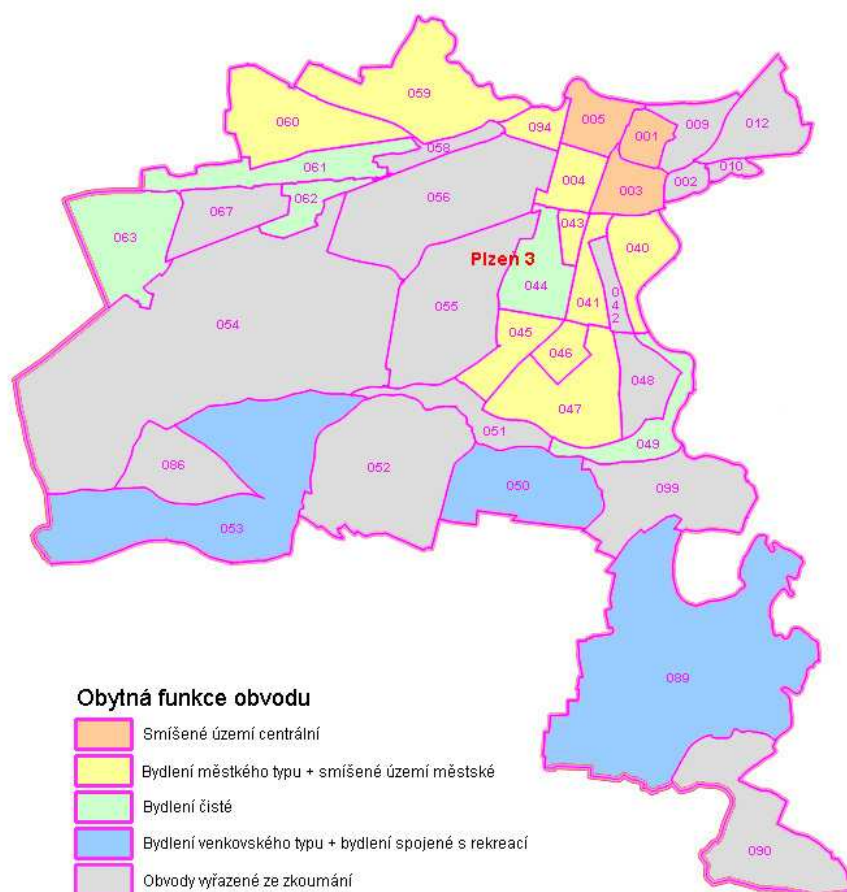
Při vyhodnocování rozdílů mezi centrem, sídlištěm a okrajovými částmi města jsem si rozdělila obvod na 4 části. K tomu jsem využila územní plán a ke každému urbanistickému obvodu přiřadila obytnou funkci, která v něm byla zastoupena nejvíce. Vznikly kategorie: 1) Smíšené území centrální, 2) Bydlení městského typu + smíšené území městské, 3) Bydlení čisté, 4) Bydlení venkovského typu. V tabulce 4 je vidět

rozdělení jednotlivých urbanistických obvodů do těchto kategorií. U nich jsem následně porovnávala tyto faktory: Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím, kvalita ovzduší, služby MHD/IDS, dostupnost do zaměstnání, dostupnost zdravotnického zařízení, lékaře, celkové vnímání kvality života.

Tabulka 4: Rozdělení urbanistických obvodů dle obytných funkcí

1	Smíšené území centrální	Historické jádro, Centrum - jih, Centrum - západ
2	Bydlení městského typu + smíšené území městské	Centrum - jihozápad, Bory - u nemocnice, Proti Belánce, Nad Bezovkou, Staré Bory, Sídliště Bory, Přední Skvrňany, Zadní Skvrňany, Dukelská, Autobusové nádraží
3	Bydlení čisté	Bezovka, Doudlevice, Slovanské údolí, Zátíší, Nová Hospoda
4	Bydlení venkovského typu + bydlení spojené s rekreací	Výsluní, Valcha, Radobyčice

(vlastní zpracování dle *Mapový portál města Plzně, 2012*)

Obrázek 4: Grafické znázornění rozdělení urbanistických obvodů dle obytných funkcí

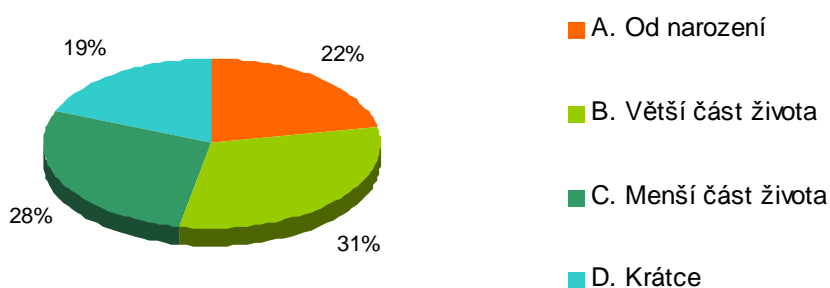
(vlastní zpracování dle *Mapový portál města Plzně, 2012*)

6 VÝSLEDKY

6.1 Hodnocení kvality života městského obvodu Plzeň 3

6.1.1 Délka bydlení v dané lokalitě

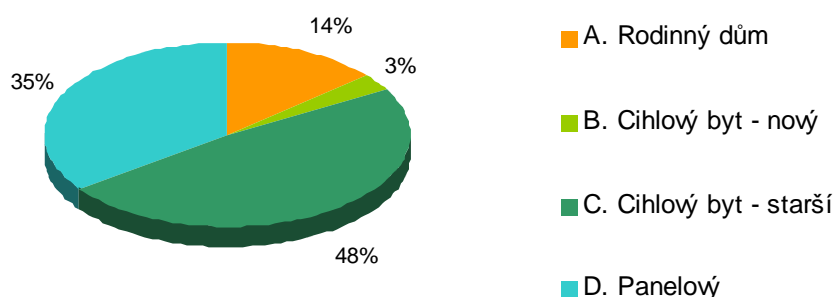
Nejvíce respondentů (31 %) odpovědělo, že v lokalitě svého bydliště žije větší část života. Z odpovědí dále vyplývá, že 28 % obyvatel zde žije menší část života a 22 % od narození. Nejméně respondentů uvedlo, že žijí v lokalitě krátce (19 %). Rozdíly mezi kategoriemi ale nejsou nijak zásadní, podíly jsou poměrně vyrovnané.

Obrázek 5: Délka bydlení v dané lokalitě
(vlastní zpracování)

6.1.2 Typ domu/bytu

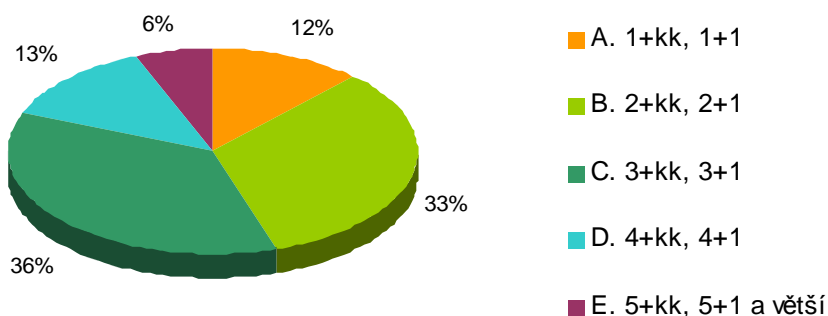
Respondenti nejčastěji uváděli, že bydlí ve starším cihlovém bytě. Takto odpovědělo 48 % dotázaných. Odpovědi jsou dány především tím, že v Plzni 3 se nachází centrum města, ve kterém je velmi vysoký podíl těchto starších cihlových domů a ani v ostatních urbanistických obvodech není počet cihlových bytů zanedbatelný. Vysoký podíl činí taktéž byty v panelových domech, které uvedlo 35 % dotázaných. Podíl těchto typů bytů je dán vysokým podílem panelákových sídlišť (Sídliště-Bory, Přední Skvrňany, Zadní Skvrňany) v tomto obvodu. 14 % osob uvedlo, že žije v rodinném domě a nejméně osob (3 %) uvedlo jako typ svého domu případně bytu nový cihlový byt.

Obrázek 6: Typ domu/bytu
(vlastní zpracování)

6.1.3 Velikost domu/bytu

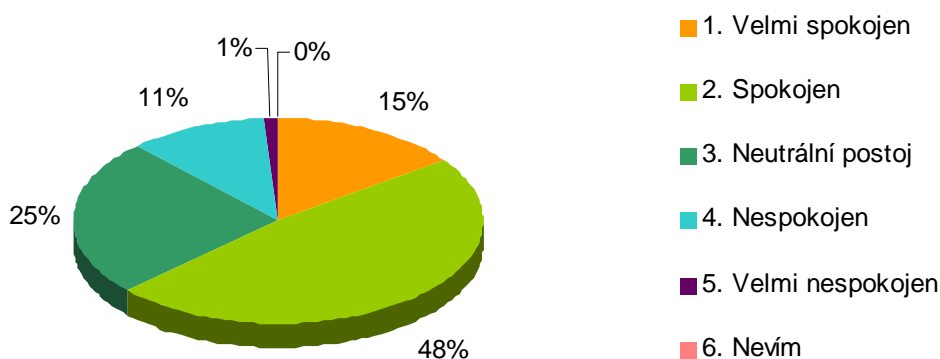
Velikost bytu byla nejčastěji 3+kk nebo 3+1, takto odpovědělo 36 % dotázaných. Na druhém místě byly byty velikosti 2+kk nebo 2+1, jež uvedlo celkem 33 % osob. Celkem 13 % dotázaných bydlí v bytech velikosti 4+kk nebo 4+1 a dalších 12 % v 1+kk nebo 1+1. Byt o velikosti 5+kk, 5+1 nebo větší uvedlo celkem 6 % osob.

Obrázek 7: Velikost domu/bytu
(vlastní zpracování)

6.1.4 Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím

Téměř polovina respondentů (48 %) uvedla, že je se svým bydlištěm a jeho nejbližším okolím spokojena. Čtvrtina (25 %) osob uvedla neutrální postoj ke svému bydlišti a jeho okolí. Dalších 15 % uvedlo, že jsou velmi spokojeni. Nespokojenost s bydlištěm a okolím uvedlo 11 % respondentů. Zanedbatelný počet osob odpovědělo, že jsou velmi nespokojení (1 %) a jen 1 osoba uvedla, že neví (0 %).

Obrázek 8: Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím (vlastní zpracování)

- ***Možnosti nakupování***

S možnostmi nakupování je většina obyvatel městského obvodu Plzeň 3 spokojena, tuto odpověď uvedlo 41 % dotázaných. Odpověď „neutrální postoj“ uvedlo 24 % osob. Velmi spokojeno je s možnostmi nakupování 20 %, nespokojeno 14 % a jen 4 osoby jsou velmi nespokojeni, což tvoří pouze 1 %. Odpověď „nevím“ uvedla pouze 1 osoba. Údaje jsou vidět na obrázku 9.

- ***Možnosti sportování***

K možnostem sportování má většina obyvatel neutrální postoj, tuto odpověď uvedlo 37 % osob. Spokojených s možnostmi sportování je 28 %. Téměř stejný podíl osob uvedlo, že jsou s možnostmi sportování velmi spokojeni (14 %) a nespokojeni (13 %). V této kategorii se objevuje oproti ostatním kategoriím poměrně vysoký podíl odpovědí „nevím“, kterou uvedlo 5 % dotázaných. Jen 3 % osob uvedlo, že jsou s možnostmi sportování velmi nespokojeni. Odpovědi jsou vidět souhrnně na obrázku 9.

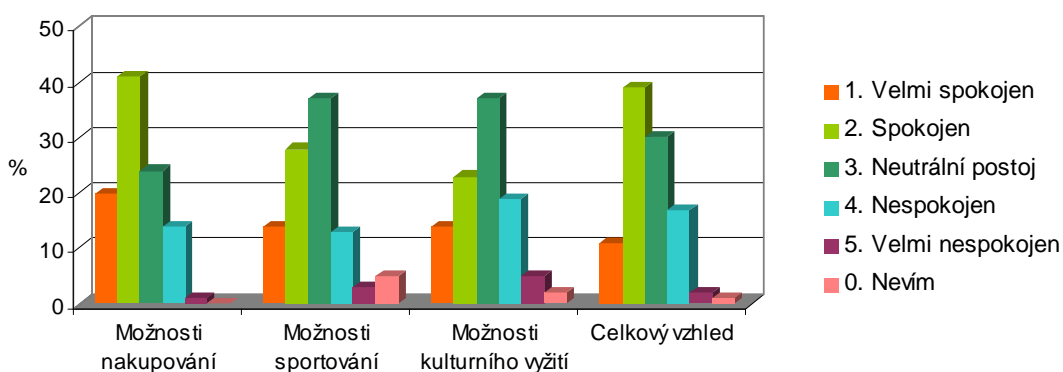
- ***Možnosti kulturního vyžití***

Většina obyvatel (37 %) uvedla, že mají k možnostem kulturního vyžití neutrální postoj, což je dáno především tím, že v okrajových částech a sídlištích často nejsou možnosti kulturního vyžití dostupné a kvalitní. Spokojených s možnostmi kulturního vyžití je v obvodě 23 %, naopak nespokojených je 19 %. Velmi nespokojených je 5 % a 2 % uvedli jako odpověď „nevím“. Na obrázku 9 vidíme tento faktor graficky znázorněný.

- **Celkový vzhled, dojem, který místní lokalita vyvolává**

S celkovým vzhledem a dojemem z lokality svého bydliště je nejvíce (39 %) osob spokojeno. „Neutrální postoj“ k vzhledu lokality uvedlo 30 % respondentů. Dalších 17 % je s vzhledem lokality nespokojeno. Velmi spokojeno je 11 % osob. Odpověď „velmi nespokojen“ uvedla pouze 2 % osob, odpověď „nevím“ 1 % osob. Výsledky jsou zobrazeny na obrázku 9.

Obrázek 9: Spokojenost s možnostmi nakupování, sportování, kulturního využití a celkovým vzhledem lokality (vlastní zpracování)

- **Množství a kvalita stromů a ostatní zeleně**

Největší počet obyvatel (33 %) uvedlo, že jsou spokojeni s množstvím a kvalitou stromů a zeleně ve své čtvrti. Další nejčastější odpovědí byl „neutrální postoj“, který má k množství a kvalitě stromů 30 % osob. Poměrně dost respondentů je nespokojeno s množstvím zeleně, tuto odpověď uvedlo 19 %, jedná se především o obyvatele centrální části města. Naopak velmi spokojeno je 14 % obyvatel Plzně 3, v tomto případě jde spíše o obyvatele okrajových částí městského obvodu. 3 % osob uvedlo, že jsou velmi nespokojeni a 1 % odpověď nevědělo. Podíly jednotlivých kategorií jsou zobrazeny na obrázku 10.

- **Čistota ulic a veřejného prostranství**

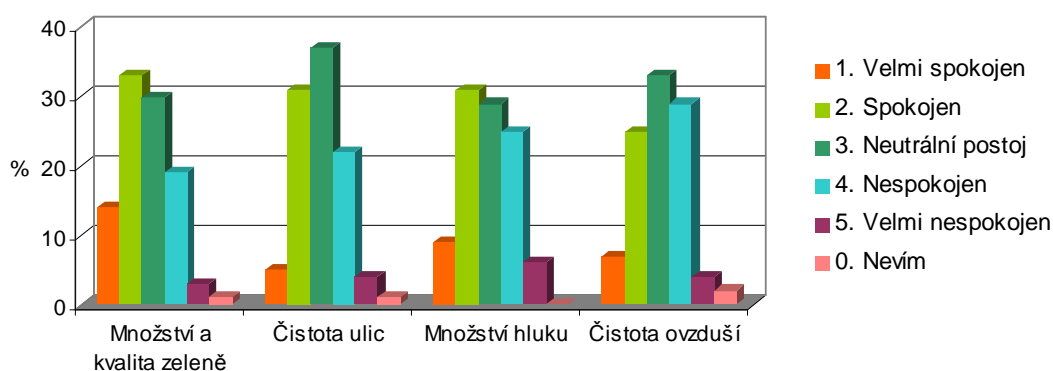
37 % osob uvedlo, že je jejich postoj k čistotě ulic a veřejného prostranství neutrální. 31 % respondentů je s čistotou ulic spokojeno, ale zároveň 22 % nespokojeno. Jen 5 % osob je s čistotou ulic velmi spokojeno. Skoro stejný počet lidí (4 %) je s čistotou ulic velmi nespokojeno. 1 % lidí nevědělo, jak na tuto otázku odpovědět. Odpovědi můžeme vidět na obrázku 10.

- **Množství hluku, hlučnost prostředí**

Nejvíce osob (31 %) je spokojeno s hlučností prostředí, ve kterém žijí. Skoro stejný počet (29 %) má ale k hlučnosti neutrální postoj a 25 % je dokonce nespokojeno s tímto faktorem kvality života. 9 % je velmi spokojeno a naopak 6 % velmi nespokojeno s hlučností prostředí. Jen 1 osoba neměla žádný názor na množství hluku, což nemá pro šetření význam. Hodnoty tohoto faktoru můžeme vidět v grafu na obrázku 10.

- **Kvalita (čistota) ovzduší**

Neutrální postoj k čistotě ovzduší uvedl největší počet osob (33 %). V této kategorii převažuje nespokojenost s čistotou ovzduší, uvádí ji 29 %. Nespokojenost souvisí s vysokým počtem osob žijících v centru a podél důležitých dopravních uzlů, kde je kvalita ovzduší velmi špatná. 25 % osob je s kvalitou ovzduší spokojeno, 7 % dokonce velmi spokojeno. 4 % lidí jsou nespokojeni s čistotou ovzduší a 2 % na tuto otázku odpověděli „nevím“. Grafické znázornění kvality ovzduší najdeme na obrázku 10.

Obrázek 10: Spokojenost s množstvím a kvalitou zeleně, čistotou ulic, množstvím hluku a čistotou ovzduší (vlastní zpracování)

- **Množství dopravy v ulicích**

V kategorii množství dopravy uvedlo nejvíce respondentů (34 %) neutrální postoj. Jen o dvě procenta méně (32 %) lidí je nespokojeno. 23 % osob uvedlo, že jsou s množstvím dopravy spokojeni. Odpověď „velmi nespokojen“ a „velmi spokojen“ uvedlo téměř stejně lidí, „velmi nespokojen“ tvoří 6 % a velmi spokojen 5 % z celkového počtu. Na tuto otázku odpověděla jen 1 osoba „nevím“, proto tato odpověď tvoří z celkovém počtu 0 %. Výsledky jsou znázorněny na obrázku 11.

- ***Práce a činnost místní samosprávy***

Nejčastěji uváděnou odpovědí (44 %) u otázky činnosti místní samosprávy byl „neutrální postoj“. 26 % osob je s tímto faktorem spokojeno. Na třetím místě, co se týče počtu odpovědí, byla odpověď „nevím“, kterou vybralo 13 % lidí. 10 % respondentů uvádí nespokojenost s prací a činností samosprávy. Velmi spokojených s tímto faktorem je 5 % lidí a velmi nespokojených 2 %. Údaje jsou znázorněny na obrázku 11.

- ***Velikost vašeho potenciálního vlivu na dění v okolí***

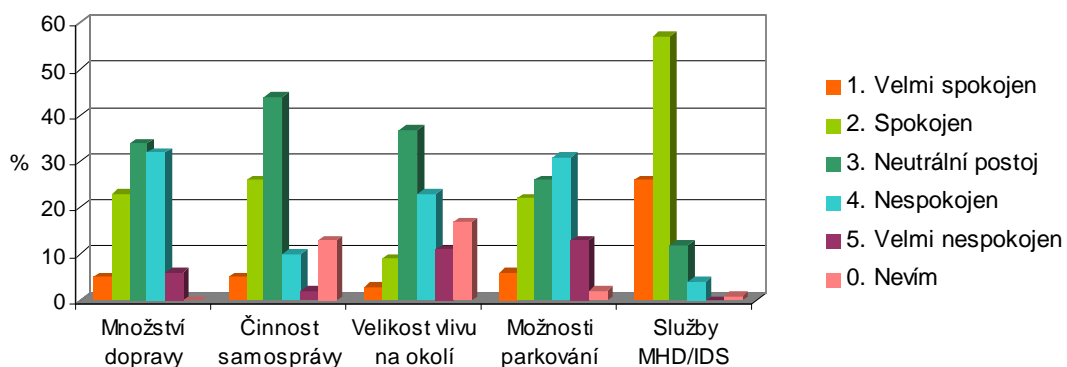
Více jak třetina osob (37 %) odpověděla, že má neutrální postoj k velikosti svého vlivu na dění v okolí. 23 % je nespokojeno se svým vlivem na okolí. V této otázce se vyskytlo nejvíc odpovědí „nevím“ z celého dotazníkového šetření vůbec - hodnota této odpovědi dosáhla 17 %. Vysoký je i počet respondentů uvádějících „velmi nespokojen“, takto odpovědělo 11 % dotázaných. Dalších 9 % je se svým vlivem na okolí spokojeno, 3 % jsou dokonce velmi spokojena. Na obrázku 11 jsou tyto výsledky zobrazeny graficky.

- ***Parkovací zařízení resp. možnosti parkování***

Nejvíce osob (31 %) odpovědělo, že jsou nespokojeni s možností parkování. Jde především o bydliště v centru města, kde jsou parkovací kapacity nedostatečné. Výrazný je i počet lidí, jež odpovědělo, že má neutrální postoj k možnostem parkování – tuto odpověď uvádí 26 % osob. Spokojených s tímto faktorem je 22 %. Poměrně vysoký podíl (13 %) je i u respondentů, kteří odpověděli, že jsou s tímto faktorem velmi nespokojeni. Jen 6 % je s parkovacími možnostmi spokojeno. 2 % osob uvedlo odpověď „nevím“. Graficky je tento faktor znázorněn na obrázku 11.

- ***Služby MHD/IDS***

Se službami MHD a IDS je spokojeno 57 % lidí, což je největší podíl osob, který byl dosažen u jednotlivých faktorů. Nadprůměrný je i počet lidí, kteří jsou se službami MHD a IDS velmi spokojeni, hodnota dosahuje 26 %. Dalších 12 % lidí uvedlo neutrální postoj k tomuto faktoru. Šlo především o obyvatele okrajových částí městského obvodu. Nespokojení jsou jen 4 % obyvatel a odpověď „nevím“ uvedlo jen 1 % osob. Podíl jednotlivých odpovědí je vidět na obrázku 11.

Obrázek 11: Spokojenost s množstvím dopravy, činností samosprávy, velikostí vlastního vlivu na okolí, parkováním a službami MHD (vlastní zpracování)

- **Bezpečnost vašeho osobního majetku (dům/byt, automobil)**

Ke spokojenosti s bezpečností majetku má více než třetina (39 %) obyvatel obvodu neutrální postoj. 33 % je spokojeno a 14 % nespokojeno s bezpečností svého majetku. Jen 9 % dotázaných odpovědělo, že jsou velmi spokojeni. 4 % osob je velmi nespokojených a 1 % odpovědělo na tuto otázku, že neví. Spokojenost s bezpečností osobního majetku vidíme na obrázku 12.

- **Osobní bezpečnost (před napadením, loupeží apod.)**

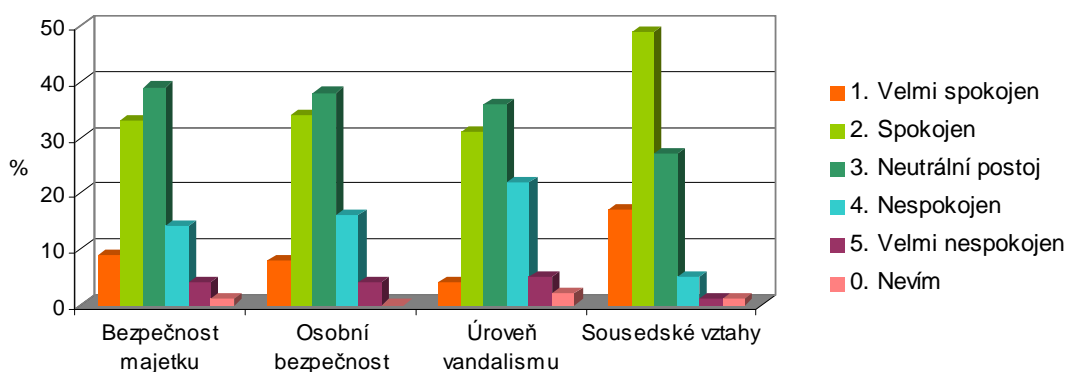
K osobní bezpečnosti má také více než třetina (38 %) obyvatel neutrální postoj. Téměř stejný počet lidí (34 %) odpovědělo, že jsou spokojeny s osobní bezpečností v tomto městském obvodu. 16 % obyvatel je nespokojených s osobní bezpečností a jde především o obyvatele centra města. 8 % dotázaných je velmi spokojených a 4 % velmi nespokojených s osobní bezpečností. Odpověď „nevím“ nevedl nikdo z respondentů. Tento faktor můžeme vidět na obrázku 12.

- **Úroveň vandalismu**

I k vandalismu má největší podíl obyvatel (36 %) neutrální postoj. Skoro třetina (31 %) obyvatel je spokojena, což vypovídá o tom, že nepovažují vandalismus za příliš rozšířený. 22 % je ale s touto úrovní nespokojeno, což znamená, že jim přijde úroveň vandalismu vysoká. Malé procento lidí odpovědělo, že jsou s úrovní vandalismu velmi nespokojeni (5 %) a velmi spokojeni (4 %). 2 % lidí odpovědělo na tuto otázku „nevím“. Grafické znázornění faktoru vandalismu najdeme na obrázku 12.

- **Sousedí, sousedské vztahy**

Se sousedskými vztahy je téměř polovina (49 %) dotázaných spokojena. 27 % uvedlo „neutrální postoj“ a 17 % osob „velmi spokojen“ se vztahy se sousedy. Jen 5 % dotázaných je nespokojeno se sousedskými vztahy. 1 % uvedlo u tohoto faktoru „velmi nespokojen“ a stejné procento osob uvedlo odpověď „nevím“. Na obrázku 12 vidíme graficky znázorněné hodnocení tohoto faktoru.

Obrázek 12: Spokojenost s bezpečností majetku, osobní bezpečnosti, úrovní vandalismu a sousedskými vztahy (vlastní zpracování)

6.1.5 Spokojenost s bytem/domem

- **Celková úroveň domu/bytu, ve kterém bydlíte (vzhled, velikost atd.)**

Téměř polovina obyvatel (46 %) je spokojena s celkovou úrovní domu či bytu, ve kterém bydlí. 26 % obyvatel má neutrální postoj a 20 % je velmi spokojeno s úrovní domu nebo bytu. Jen 7 % je s úrovní bytu nespokojeno a 1 % lidí uvedlo, že jsou velmi nespokojeni s tímto faktorem. Ani jeden respondent neodpověděl na tuto otázku „nevím“. Graficky znázorněnou spokojenost s úrovní domu či bytu najdeme na obrázku 13.

- **Množství soukromí, které vám tento dům/byt poskytuje**

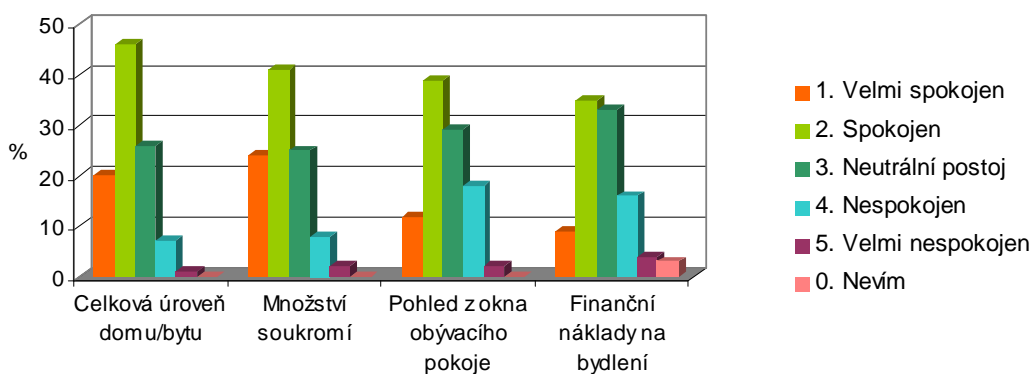
S množstvím soukromí, který byt či dům poskytuje, je 41 % osob spokojena. Téměř stejný podíl respondentů odpověděl, že má neutrální postoj (25 %) nebo je velmi spokojen s množstvím soukromí (24 %). Nespokojených s množstvím soukromí je 8 % obyvatel obvodu a velmi nespokojených 2 %. Ani na tuto otázku nikdo nezaškrtl odpověď „nevím“. Údaje jsou znázorněny na obrázku 13.

- **Pohled z okna vašeho obývacího pokoje**

Více jak třetina obyvatel (39 %) je spokojena s pohledem z okna obývacího pokoje. 29 % má k tomuto faktoru neutrální postoj. Nespokojených osob je 18 %. Celkem 12 % osob odpovědělo, že jsou s pohledem z okna obývacího pokoje velmi spokojeni. Zanedbatelný je podíl obyvatel, kteří odpověděli, že jsou s tímto faktorem velmi nespokojeni, tuto odpověď uvedly jen 2 % obyvatel. Pouze 1 respondent odpověděl „nevím“, což v celkovém souboru tvoří 0 %. Na obrázku 13 je tento faktor znázorněn graficky.

- **Finanční náklady na bydlení**

Celkem 35 % respondentů je spokojeno s finančními náklady na bydlení. Podobný podíl (33 %) tvoří obyvatelé, kteří mají ke spokojenosti s finančními náklady na bydlení neutrální postoj. 16 % obyvatel je nespokojeno s náklady na bydlení. Velmi spokojeno je 9 % obyvatel obvodu. 4 % osob odpovědělo, že jsou s finančními náklady na bydlení velmi nespokojeni a 3 % uvedli odpověď „nevím“. Grafické znázornění tohoto faktoru najdeme na obrázku 13.

Obrázek 13: Spokojenost s úrovní domu/bytu, množstvím soukromí, pohledem z okna obýv. pokoje a finančními náklady na bydlení (vlastní zpracování)

6.1.6 Dostupnost z místa bydliště (při použití upřednostňované formy dopravy)

- **Dostupnost nejbližšího obchodu s potravinami**

Více jak třetina (38 %) obyvatel obvodu je velmi spokojena s dostupností do nejbližšího obchodu s potravinami. Další třetina, přesněji 36 % obyvatel, je s dostupností

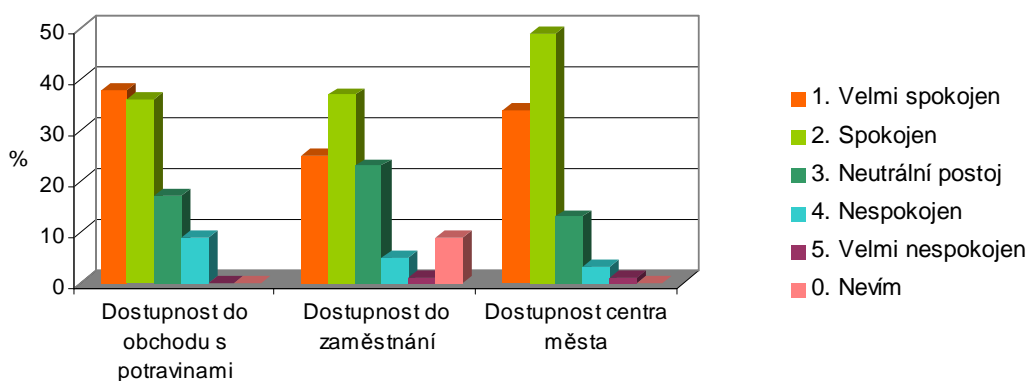
obchodu s potravinami spokojena. 17 % osob uvedlo neutrální postoj k tomuto faktoru. Nespokojených lidí s dostupností obchodu s potravinami je 9 %, většinou jde o obyvatele, žijící v okrajových částech města. Odpověď „velmi nespokojen“ uvedli jen 2 respondenti, v celkovém počtu tento počet odpovědí netvoří žádné procento. Odpověď „nevím“ neuvedl nikdo. Tento faktor je zobrazen na obrázku 14.

▪ ***Dostupnost do zaměstnání (místa vašeho pracoviště)***

S dostupností do zaměstnání je největší podíl (37 %) obyvatel spokojen. Skoro stejný podíl osob uvedlo odpověď „velmi spokojen“ (25 %) a „neutrální postoj“ (23 %). 9 % osob uvedlo odpověď „nevím“, jednalo se především o osoby již pravděpodobně nepracující. Pouze 5 % obyvatel je nespokojeno a 1 % obyvatel velmi nespokojeno s dostupností do místa svého pracoviště. Tento faktor je vidět na obrázku 14.

▪ ***Dostupnost centra města***

Necelá polovina obyvatel (49 %) je spokojena s dostupností do centra města, 34 % je dokonce velmi spokojeno s tímto faktorem. 13 % osob uvedlo neutrální postoj k dostupnosti do centra. Nespokojené jsou 3 % obyvatel a velmi nespokojené 1 % obyvatel. Odpověď „nevím“ tvoří celkově 0 %, takto odpověděli jen 2 respondenti. Na obrázku 14 vidíme tyto údaje znázorněny graficky.

Obrázek 14: Dostupnost do obchodu s potravinami, do zaměstnání a centra města
(vlastní zpracování)

- ***Dostupnost mateřské anebo základní školy pro děti***

S dostupností mateřských a základních škol je 35 % obyvatel spokojeno, 27 % dokonce velmi spokojeno. 22 % má k tomuto faktoru neutrální postoj. U tohoto faktoru byl větší podíl odpovědí „nevím“ – takto odpovědělo 9 % osob. Nespokojenost je u tohoto faktoru malá, nespokojených bylo 6 % a velmi nespokojených 1 %. Data jsou zobrazena na obrázku 15.

- ***Dostupnost ostatních vzdělávacích zařízení (např. jazykové školy)***

K dostupnosti ostatních vzdělávacích zařízení má nejvíce obyvatel (37 %) neutrální postoj. O něco méně osob (31 %) je s tímto faktorem spokojeno. Velmi spokojených s dostupností ostatních vzdělávacích zařízení je 11 %. Téměř stejný počet lidí uvedlo odpověď „nespokojen“ (10 %) a „nevím“ (9 %). Pouze 2 % dotázaných jsou s dostupností ostatních vzdělávacích zařízení velmi nespokojeni. Data jsou zobrazena na obrázku 15.

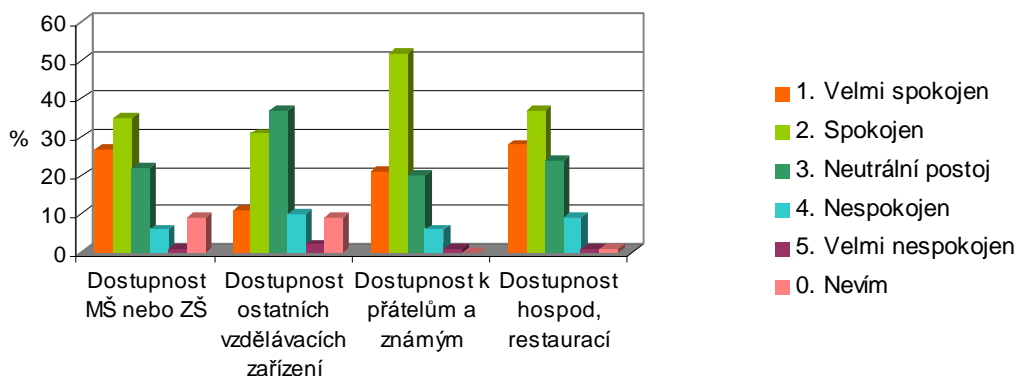
- ***Dostupnost k vašim přátelům anebo známým***

Více jak polovina (52 %) obyvatel je spokojena s dostupností ke svým přátelům a známým. téměř stejný počet lidí uvedlo odpověď „velmi spokojen“ (21 %) a „neutrální postoj“ (20 %) k tomuto faktoru. Nespokojených je jen 6 % a velmi nespokojených 1 %. Pouze 1 osoba odpověděla „nevím“, což je zanedbatelný počet a v celkovém součtu tvoří 0 %. Dostupnost k přátelům a známým můžeme vidět na obrázku 15.

- ***Dostupnost zábavných podniků, hospod, restaurací***

Největší podíl obyvatel (37 %) uvedlo odpověď „spokojen“ s dostupností zábavných podniků, hospod a restaurací. O něco menší počet osob (28 %) uvedlo „velmi spokojen“. 24 % má neutrální postoj ke spokojenosti s dostupností zábavných podniků, hospod a restaurací. Nespokojených je 9 % respondentů, velmi nespokojených 1 %. Odpověď „nevím“ uvedlo také 1 % osob. Graficky znázorněná data najdeme zobrazena na obrázku 15.

Obrázek 15: Dostupnost MŠ a ZŠ, ostatních vzdělávacích zařízení, přátel a známých, hospod a restaurací (vlastní zpracování)

- ***Dostupnost zdravotnického zařízení, lékaře***

Nejvíce obyvatel (44 %) uvedlo, že jsou s dostupností lékaře spokojeni. Dalších 26 % obyvatel je velmi spokojených s tímto faktorem. 20 % lidí uvedlo neutrální postoj. Nespokojených je 9 % lidí, 1 % uvádí „nevím“ a jen 2 osoby uvedly, že jsou s dostupností lékaře velmi nespokojeni (0 %). Graficky znázorněnou spokojenost s dostupností lékaře najdeme na obrázku 16.

- ***Dostupnost veřejného parku, lesa anebo jiných otevřených ploch***

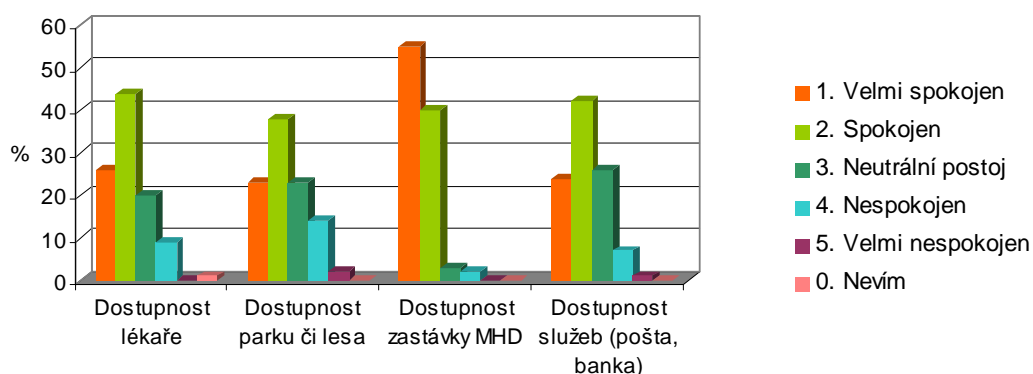
Největší procento (38 %) lidí je s dostupností parku či lesa spokojeno. Stejný počet lidí uvedlo na tuto otázku odpověď „velmi spokojen“ a „neutrální postoj“, obě tyto položky tvoří shodně 23 %. Nespokojených s dostupností parku či lesa je v obvodě 14 %, velmi nespokojených 2 %. Odpověď „nevím“, uvedla 1 osoba, proto tato odpověď tvoří 0 %. Na obrázku 16 vidíme tento faktor znázorněný graficky.

- ***Dostupnost nejbližší zastávky MHD/IDS***

S dostupností nejbližší zastávky MHD je více jak polovina (55 %) respondentů velmi spokojena – jde o jediný faktor dostupnosti, kde bylo takto vysoké procento velmi spokojených lidí. I kategorie „spokojen“ dosáhla vysokého procenta, tuto odpověď uvedlo 40 % osob. U tohoto faktoru také dosáhla odpověď „neutrální postoj“ vůbec nejmenšího podílu, a to 3 %. Nespokojených s dostupností zastávky MHD jsou jen 2 %. Odpovědi „velmi nespokojen“ a „nevím“ tvoří 0 %. Dostupnost nejbližší zastávky MHD vidíme na obrázku 16.

- **Dostupnost základních služeb (pošta, banka)**

Nejvíce osob je s dostupností základních služeb spokojeno, tuto odpověď uvedlo 42 % osob. Druhý největší počet odpovědí tvořila odpověď „neutrální postoj“ ke spokojenosti s dostupností základních služeb, kterou uvedlo 26 % lidí. Skoro stejný počet lidí (24 %) ale odpovědělo, že jsou s dostupností služeb velmi spokojeni. Nespokojených je jen 7 % a velmi nespokojených 1 %. Odpověď „nevím“ nevedl nikdo. Na obrázku 16 vidíme tento faktor graficky znázorněný.

Obrázek 16: Dostupnost lékaře, parku či lesa, zastávky MHD a základních služeb (vlastní zpracování)

6.1.7 Osobní kvalita života

- **Vaše rodinné (partnerské) vztahy, rodinný (partnerský) život**

Respondenti v otázce rodinných (partnerských) vztahů nejčastěji uváděli odpověď „velmi spokojen“, tuto odpověď uvedla více jak třetina (37 %) dotázaných. O procento méně (36 %) osob uvedlo, že jsou s rodinnými vztahy spokojeni. Neutrální postoj uvedlo 18 % lidí. Nespokojených je velmi málo, jen 5 % a velmi nespokojených 3 %. Odpověď „nevím“ uvedlo 5 osob, což tvoří přibližně 1 %. Tento faktor nám ukazuje obrázek 17.

- **Vaše vztahy s přáteli, známými**

Se vztahy s přáteli je téměř polovina (48 %) obvodu spokojena a 39 % velmi spokojena. Jen 10 % dotázaných uvedlo „neutrální postoj“ ke spokojenosti s tímto faktorem. 1 % lidí uvedlo „nespokojen“, stejně tak 1 % uvedlo „velmi nespokojen“ a 1 %

osob uvedlo i odpověď „nevím“. Na obrázku 17 vidíme zobrazen graf tohoto faktoru kvality života.

- ***Vaše práce, pracovní podmínky***

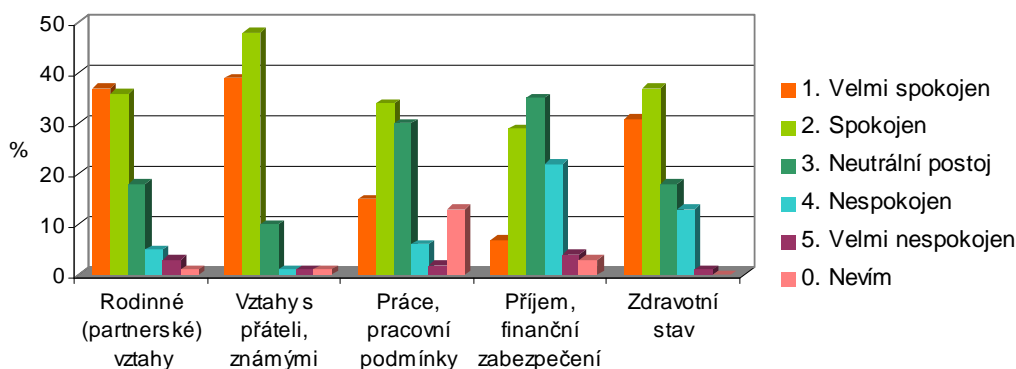
Největší počet (34 %) lidí uvedl spokojenost s prací a pracovními podmínkami. O něco méně lidí (30 %) uvedlo „neutrální postoj“. Velmi spokojených je 15 %. Poměrně častá oproti jiným kategoriím byla i odpověď „nevím“, kterou uvedlo 6 % osob – vysoký podíl této odpovědi je dán počtem lidí, které již nepracují. Nespokojených s pracovními podmínkami je v obvodě 1 % a velmi nespokojení netvoří žádné procento. Na obrázku 17 vidíme grafické znázornění spokojenosti s pracovními podmínkami.

- ***Váš příjem, finanční zabezpečení***

Ke spokojenosti s příjmem a finančnímu zabezpečení má nejvíce obyvatel neutrální postoj, odpovědělo takto 35 % lidí. Spokojených bylo 29 %, ale poměrně dost bylo i nespokojených (22 %). Velmi spokojených s příjmem a finančním zabezpečením bylo jen 7 % a naopak velmi nespokojených 4 %. Další 3 % lidí uvedla odpověď „nevím“. Obrázek 17 nám ukazuje podíly jednotlivých odpovědí tohoto faktoru.

- ***Vaše zdraví, zdravotní stav (z hlediska posledních 12 měsíců)***

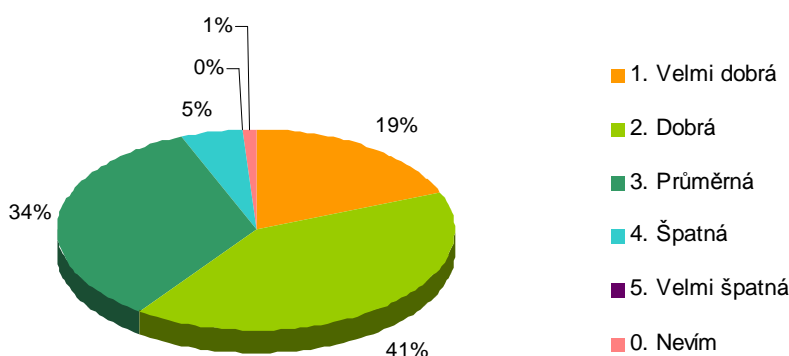
Se svým zdravotním stavem je více jak třetina (37 %) obyvatel spokojena, dalších 32 % je dokonce velmi spokojena. „Neutrální postoj“ uvedlo 18 % osob. Nespokojených je se svým zdravotním stavem 13 % a velmi nespokojených pouze 1 %. Odpověď „nevím“ uvedla pouze 1 osoba, což v celkovém souboru tvoří 0 %. Na obrázku 17 můžeme vidět tento faktor graficky znázorněný.

Obrázek 17: Spokojenost s rodinnými vztahy, vztahy s přáteli, pracovními podmínkami, finančním zabezpečením a zdravotním stavem (vlastní zpracování)

6.1.8 Celkové vnímání kvality života

Nejvíce obyvatel (41 %) považuje svoji kvalitu života za dobrou. Druhý největší počet (34 %) lidí považuje kvalitu života za průměrnou, 19 % lidí za velmi dobrou. Pouze pro 5 % je kvalita vlastního života špatná. Nikdo neuvěděl, že je pro něj kvalita života velmi špatná. „Nevím“ odpověděli 2 respondenti, což tvoří z celkového počtu jen necelé 1 %. Celkové vnímání kvality života je znázorněno na obrázku 18.

Obrázek 18: Celkové vnímání kvality života (vlastní zpracování)

6.1.9 Lokality, které jsou z hlediska kvality života považovány za nejlepší v rámci Plzně

Největší počet obyvatel uvedlo jako nejlepší lokalitu v Plzni čtvrť Bory, celkem takto odpovědělo 188 lidí, což znamená, že téměř 45 % osob uvedlo tuto čtvrť jako jednu ze svých tří možností. Bory nejčastěji volili právě lidé, kteří zde žijí. Na druhém místě je

čtvrť Slovany, kterou uvedlo 138 lidí, což znamená, že tuto čtvrť uvedlo 33 % dotázaných. Třetí nejlepší lokalitou je podle dotázaných Doubravka, kterou uvedlo celkem 101 osob, což tvoří 24 %. Tyto dvě čtvrti jsou velmi oblíbené, protože je lidé volili přesto, že v nich sami nežijí. Čtvrtou oblastí, kterou považují lidé za nejlepší z hlediska kvality života, je čtvrť Skvrňany, kterou uvedlo 53 respondentů. Z celkového počtu dotazníků tvoří tato čtvrť necelých 13 %. Další v pořadí skončilo centrum města, které uvedlo 48 osob, což tvoří více jak 11 %. Ostatní odpovědi jsou uvedeny v tabulce 5.

Tabulka 5: Lokality, které obyvatelé Plzně 3 považují za nejlepší v rámci Plzně z hlediska kvality života

Lokalita	Počet odpovědí
Bory	188
Slovany	138
Doubravka	101
Skvrňany	53
Centrum	48
Černice	33
Lochotín	28
Hradiště	22
Bolevec	17
Litice	16
Újezd	15
Okrajové čtvrti	14
Křimice	12
Košutka	12
Valcha	11
Bezovka	11
Bílá Hora	10
Radobyčice	10
Vinice	9
Lobzy	9
Božkov	8
Roudná	8
Jižní Předměstí	8
U Borského parku	8
Sylván	7
Radčice	7
Bolevecký park (rybníky)	7
Nová Hospoda	6
Červený hrádek	6
Bukovec	6
Doudlevice	4
Švabiny	4
Bručná	3
Slovanské údolí	3

Lokalita	Počet odpovědí
Zadní Skvrňany	3
Malesice	2
Výsluní	2
Jižní svahy Vinice	2
U Borské přehrady	2
U Zoo	2
Čechurov	1
Zátiší	1
Severní předměstí	1
Lhota	1
Šídlovácký les	1
Okolí nákupních středisek	1
Koterov	1
Světovar	1
Letná	1

(vlastní zpracování)

6.1.10 Lokality, které jsou z hlediska kvality života považovány za nejhorší v rámci Plzně

Lokalitou, kterou považuje za nejhorší z hlediska kvality života nejvíce lidí z obvodu Plzeň 3, je čtvrť Vinice, kterou uvedlo 144 osob, což znamená, že tuto oblast uvedlo do svého dotazníku 34 % respondentů. Druhou nejhorší oblastí je podle obyvatel centrum města, které uvedlo celkem 113 lidí, což je 30 % z celkového počtu osob. Na třetím místě je sídliště Lochotín, které uvedlo 106 osob (25 %). Tyto tři lokality jsou považovány za výrazně horší než následující. Na čtvrtém místě jsou Skvrňany, které uvádí jen 43 lidí (10 %) a na pátém místě Petrohrad, který uvádí 40 lidí (9,5 %). Další uvedené lokality vidíme v tabulce 6.

Tabulka 6: Lokality, které obyvatelé Plzně 3 považují za nejhorší v rámci Plzně z hlediska kvality života

Lokalita	Počet odpovědí
Vinice	144
Centrum	113
Lochotín	106
Skvrňany	43
Petrohrad	40
Bory	32
U hlavního nádraží ČD	23
Roudná	22

Lokalita	Počet odpovědí
Doubravka	20
Košutka	19
Bolevec	18
Nová Hospoda	16
Slovany	15
U autobusového nádraží	12
Karlov	12
Koterov	11
Zátiší	11
Americká ulice	10
Božkov	9
Doudlevec	9
Jižní předměstí	8
Klatovská třída	7
Jateční ulice	6
Lobzy	5
U práce	5
Sylván	4
Světovar	4
Belánka	4
Křimice	4
Bručná	2
U Pivovaru (U prazdroje)	2
Husova ulice + Husovo náměstí	2
U hlavní pošty	2
Sady pětatřicátníků	2
Náměstí Republiky	2
Tylova ulice	2
Paneláková sídliště	2
Valcha	2
Resslova ulice	1
Kollárova ulice	1
U zimního stadionu	1
Petřín	1
U pietasu	1
Borská pole	1
Malesice	1
Přední Skvrňany	1
Bukovec	1
Červený Hrádek	1
Domažlická ulice	1
Hlavní tahy	1
Východní Předměstí	1
Litice	1
Letná	1
Bílá Hora	1
Severní Předměstí	1

(vlastní zpracování)

6.1.11 Celkový pohled na nejlepší a nejhorší lokality z hlediska kvality života

U obou kategorií vidíme vždy 3 lokality, které se nejčastěji opakovaly. Vždy se jedná o známé a velké městské čtvrti, na něž jsou názory na kvalitu života poměrně vžité. Většinu těchto čtvrtí lidé uvedli mezi nejlepší i nejhorší lokality. Například Skvrňany uvádí 53 respondentů jako nejlepší a 43 jako nejhorší lokalitu. Existují místa, která se objevila jen mezi nejlepšími lokalitami. Těmi jsou například Černice, Hradiště, Újezd, Bezovka, Radobyčice, Radčice, Slovanské údolí a Lhota. Většinou jde o okrajové části města, případně o klidné čtvrti s rodinnými domy. V této kategorii se objevovaly nejen názvy čtvrtí, ale i jednotlivých míst (U Borského parku, u Boleveckých rybníků, u Borské přehrady, u zoo, Šídlovácký les) nebo obecné pojmy (okrajové čtvrti, okolí nákupních středisek). Také existují místa, která se naopak objevila jen mezi lokalitami považovanými za nejhorší. Patří mezi ně například Petrohrad a Karlov, dále se v této kategorii často objevovala jen určitá místa (u hlavního nádraží ČD, u autobusového nádraží, u hlavní pošty, U práce, u Prazdroje, u zimního stadionu), ulice (Americká ul., Klatovská ul., Jateční ul., Husova ul., Sady Pětatřicátníků, Tylova ul., Resslerova ul., Kollárova ul., Domažlická ul.) nebo také obecné pojmy (paneláková sídliště, hlavní tahy).

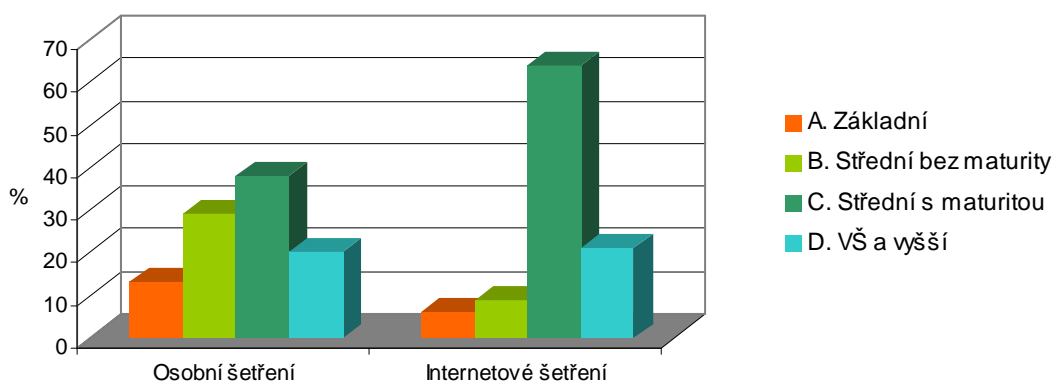
6.2 Porovnání výsledků z osobního šetření a internetového šetření

Největší rozdíl mezi osobním a internetovým šetřením byl zaznamenán ve věku respondentů. Průměrný věk respondentů, u nichž byly odpovědi získávány osobně, byl 44 let. Z rozdělení respondentů z osobního šetření do věkových kategorií vyplývá, že 75 % osob patřilo do věkové skupiny 15-64 let a zbylých 25 % do věkové skupiny 65 a více let. Tyto hodnoty odpovídají skutečné věkové struktuře obvodu Plzeň 3. U respondentů z internetového šetření je patrný vysoký podíl mladších respondentů, který vyplývá z vyšší návštěvnosti internetu spíše mladšími lidmi. Proto byl u internetového šetření průměrný věk podstatně nižší než u osobního šetření, a to 30 let. Více jak 95 % osob je ve věku 15-64 let a jen necelých 5 % starších 65 let.

U osobního dotazování byl podíl žen a mužů shodný, dotazník vyplnilo 165 žen i 165 mužů. Internetový dotazník vyplnilo výrazně více žen než mužů. Dotazníků vyplněných ženami bylo celkem 58,5 %, kdežto dotazníků, kteří vyplnili muži jen 41,5 %, což tvoří rozdíl 17 %.

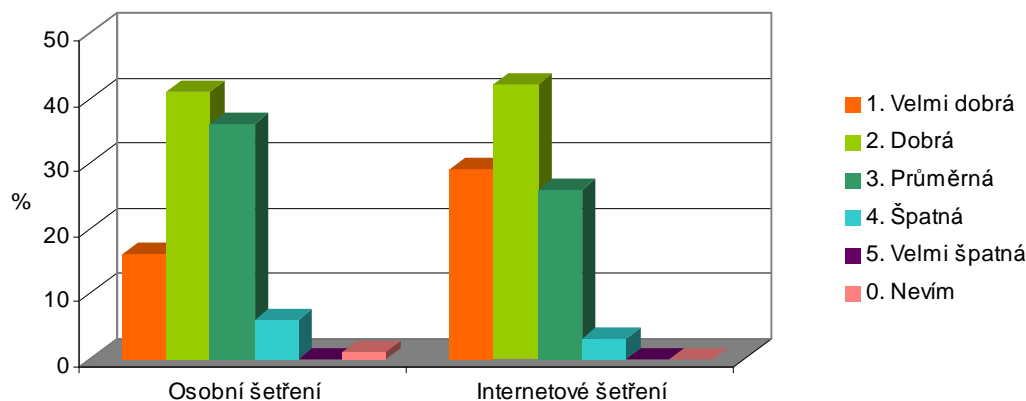

Osobním šetřením bylo získáno nejvíce dotazníků od osob se středoškolským vzděláním s maturitou (38 %). I u internetového dotazování byl nejvyšší podíl lidí se středoškolským vzděláním s maturitou, ovšem zde bylo dosaženo vysoké hodnoty 64 %. Podíly osob se základním a středním vzděláním bez maturity dosáhly v součtu jen 15 %. Na obrázku 19 můžeme vidět podíly jednotlivých typů vzdělání u osobního i internetového šetření.

Obrázek 19: Rozdíly mezi osobním a internetovým šetření v dosaženém vzdělání
(vlastní zpracování)

Jak můžeme vidět na obrázku 20, jak u osobního i u internetového šetření, nejvíce lidí odpovědělo, že považuje svoji kvalitu života za dobrou. U obou šetření takto odpověděl i přibližně stejný počet lidí, u internetového šetření 42 % a u osobního 41 %. Rozdíly jsou pak v dalších odpovědích – z osobního šetření vyplynulo, že 37 % považuje kvalitu života za průměrnou, kdežto u internetového šetření je to 26 %. Naopak u internetového šetření více lidí odpovědělo, že považují svoji kvalitu života za velmi dobrou (29 %). U osobního šetření takto odpovědělo jen 16 %. Ostatní odpovědi jsou poměrně vyrovnané jak u osobního, tak internetového šetření.

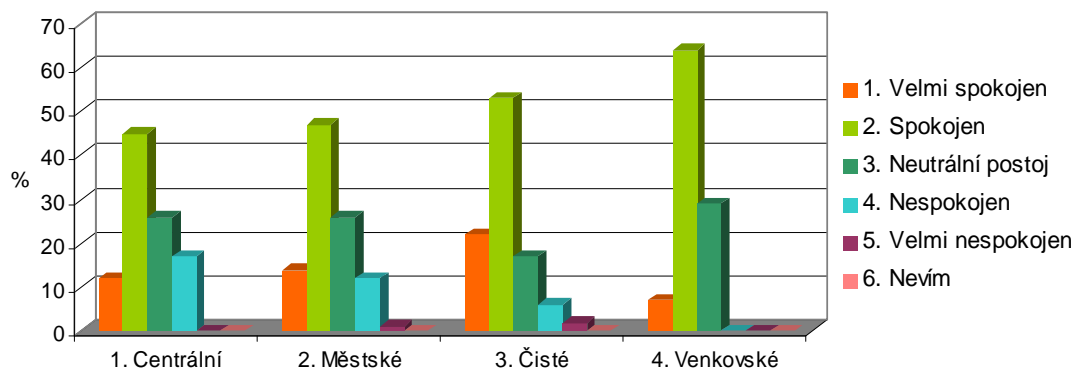

Obrázek 20: Rozdíly mezi osobním a internetovým šetřením ve vnímání celkové kvality života (vlastní zpracování)

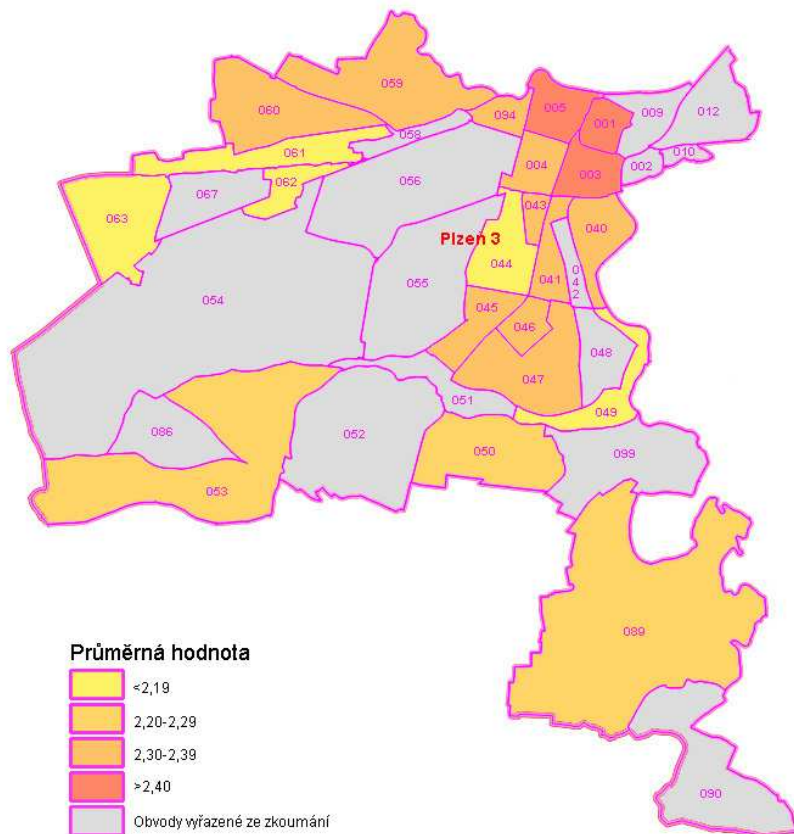
6.3 Porovnání urbanistických obvodů, které tvoří městský obvod Plzeň 3 (zejména sledování rozdílů mezi centrem a okrajovými částmi)

6.3.1 Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím

Nejvíce spokojeni s bydlištěm a jeho nejbližším okolím jsou lidé žijící v oblastech s venkovským typem bydlení. 64 % osob žijících v této oblasti uvedlo odpověď „spokojen“. Ve venkovských oblastech zase naopak nejméně osob odpovědělo, že by byli velmi spokojeni, tuto odpověď uvedlo jen 7 %, což je jen třetina v porovnání s čistým bydlením, kde takto odpovědělo 22 % lidí. Neutrální postoj ke spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím má přibližně stejné procento osob ve venkovských (29 %), centrálních (26 %) i městských oblastech (26 %). Nejlépe jsou na tom oblasti s čistým bydlením, kde neutrální postoj uvedlo 17 % lidí. Nespokojenost převládá v centrálních oblastech, kde ji uvedlo 17 % a v městských, kde takto odpovědělo 12 % respondentů. V ostatních oblastech je nespokojenost velmi malá. Velmi nespokojených je nejvíce v oblasti s čistým bydlením (2 %), což může být dáno tím, že některé z těchto oblastí (např. Nová Hospoda, Zátíší) jsou na poměrně odlehlých místech, kde je špatná dostupnost. Porovnání odpovědí můžeme najít na obrázku 21.

Obrázek 21: Porovnání spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

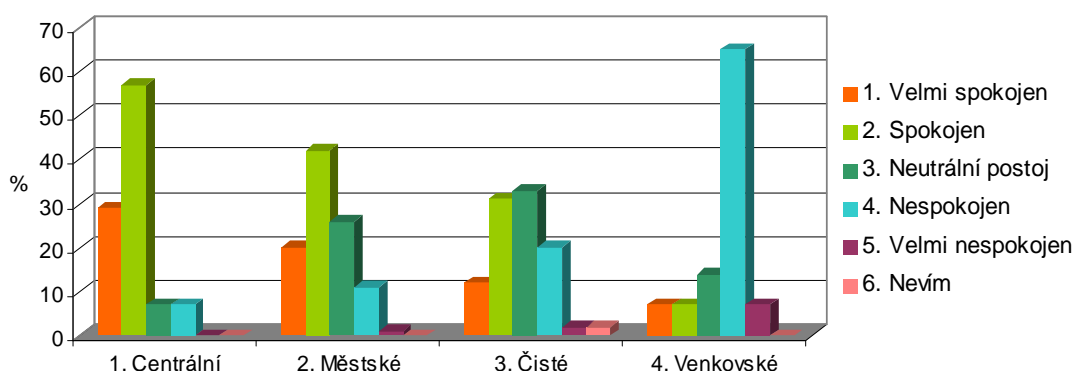
Obrázek 22: Rozdíly ve spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím (vlastní zpracování)

Jak můžeme vidět na obrázku 22, mezi jednotlivými částmi Plzně 3 existují rozdíly ve vnímání spokojenosti s bydlištěm. U všech částí se sice průměrné hodnoty pohybují

mezi hodnocením 2-3. Nejlépe ale lidé hodnotí oblasti s čistým typem bydlení, kde je průměrná hodnota 2,13. Tyto oblasti jsou dobře hodnoceny zejména z důvodu poměrně dobré dostupnosti do centra města, dostatečnou nabídkou služeb, nákupních možností a zároveň dobrou kvalitou ovzduší a nízkou hlučností prostředí. Druhým nejlepším místem z hlediska spokojenosti s místem bydliště jsou oblasti s venkovským typem bydlení, kde byla průměrná hodnota 2,21. Na třetím místě jsou městské oblasti, které byly průměrně hodnoceny číslem 2,38. Nejhůře dopadly oblasti s centrálním typem bydlení, jejichž průměr byl 2,48. V centrálních oblastech jsou lidé nespokojeni s celkovým vzhledem některých lokalit, s množstvím hluku, ovzduším, čistotou ulic, bezpečností, parkovacími možnostmi a špatnou dostupností parků či lesů. Někteří respondenti sice oceňují dobrou dostupnost škol, obchodů a služeb, ale z celkového hodnocení vyplývá, že je v těchto oblastech nižší spokojenost s bydlištěm a jeho okolím.

▪ **Možnosti nakupování**

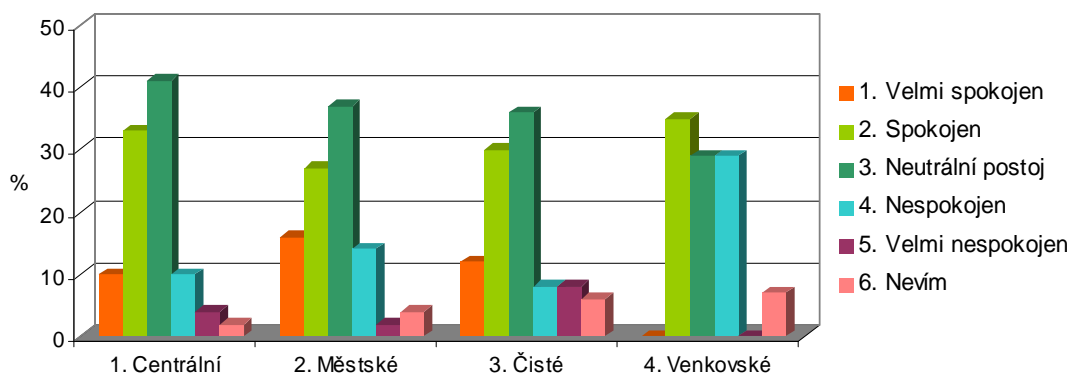
Spokojenost s možnostmi nakupování převládá v oblastech s centrálním (57 %) a městským (42 %) typem bydlení. V oblastech, kde je bydlení čisté převládá neutrální postoj (33 %) a ve venkovských oblastech nespokojenost (65 %) s možnostmi nakupování. Nejvíce odpovědí „velmi spokojen“ bylo zaznamenáno opět v centrálních (29 %) a městských (20 %) typech bydlení. V oblastech s venkovským typem bydlení jsou vyrovnány podíly kategorií „velmi spokojen“, „spokojen“ a „velmi nespokojen“, všechny tři tyto kategorie dosáhly 7 %. Porovnání faktoru možnosti nakupování najdeme na obrázku 23.

Obrázek 23: Porovnání spokojenosti s možnostmi nakupování mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- **Možnosti sportování**

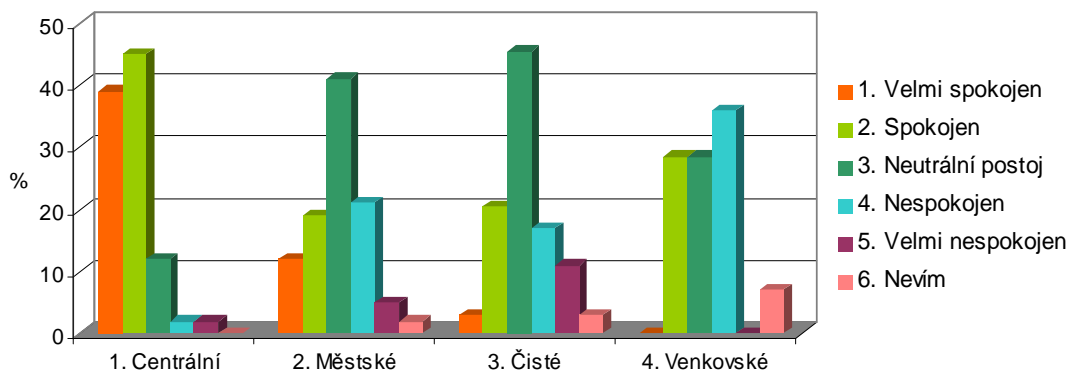
U všech oblastí, kromě těch s venkovským typem bydlení, převládá neutrální postoj k možnostem sportování (41 % u centrálních oblastí, 37 % u městských oblastí a 36 % u oblastí čistých). Jen u venkovské oblasti nejvíce lidí odpovědělo, že jsou s možnostmi sportování spokojeni (35 %). Odpověď „velmi spokojen“ uváděli nejčastěji lidé žijící v městských oblastech (16 %), kde jsou možnosti sportování jak v různých sportovních centrech, tak v přilehlých parcích či lesích. Nespokojených je nejvíce v oblastech s venkovským typem bydlení, kde hodnota těchto odpovědí dosáhla (29 %), je shodná s počtem odpovědí „neutrální postoj“ a jen o 6 % menší než odpověď „spokojen“. Konkrétní odpovědi u všech typů bydlení najdeme na obrázku 24.

Obrázek 24: Porovnání spokojenosti s možnostmi sportování mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- **Možnosti kulturního vyžití**

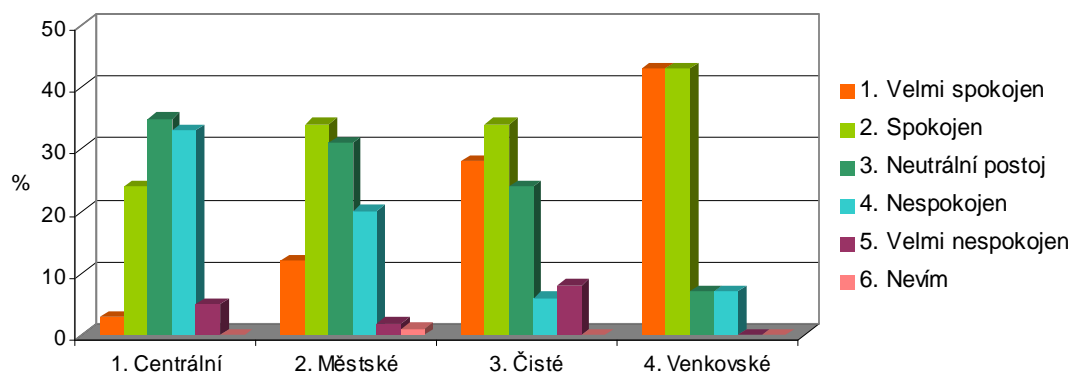
Nejspokojenější s možnostmi kulturního vyžití jsou osoby bydlící v centrálních oblastech – 45 % jich je spokojeno a 39 % dokonce velmi spokojeno. Oblasti s městským a čistým typem bydlení mají shodně nejvíce odpovědí „neutrální postoj“, o něco více je takovýchto odpovědí u čistého bydlení 46 %, oproti 41 % u bydlení městského. Ve venkovských oblastech je nejvíce lidí nespokojeno, tuto odpověď uvedlo 36 % osob. Významný je tu ale i podíl odpovědí „spokojen“ a „neutrální postoj“, které shodně tvoří 29 %. Na obrázku 25 vidíme všechny oblasti znázorněny graficky.

Obrázek 25: Porovnání spokojenosti s možnostmi kulturního vyžití mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

▪ **Množství a kvalita stromů a ostatní zeleně**

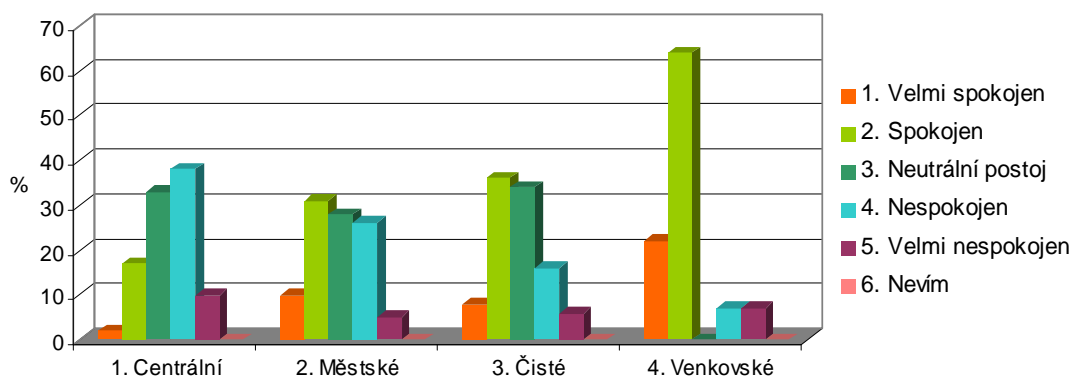
Nejspokojenější s množstvím a kvalitou stromů a zeleně jsou lidé ve venkovských oblastech, kde 43 % odpovědělo „velmi spokojen“ a dalších 43 % „spokojen“. Nejhorší situace je v centrálních oblastech, kde má 35 % obyvatel neutrální postoj a dalších 33 % je dokonce nespokojených s tímto faktorem. V oblastech městského typu i čistého typu bydlení je shodně 34 % osob spokojených, ovšem v městských oblastech oproti čistému bydlení je vysoký počet nespokojených, který dosahuje 20 %. Na obrázku 26 vidíme odlišné vnímání spokojenosti s tímto faktorem v jednotlivých oblastech.

Obrázek 26: Porovnání spokojenosti s množstvím a kvalitou stromů a zeleně mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- **Množství hluku, hlučnost prostředí**

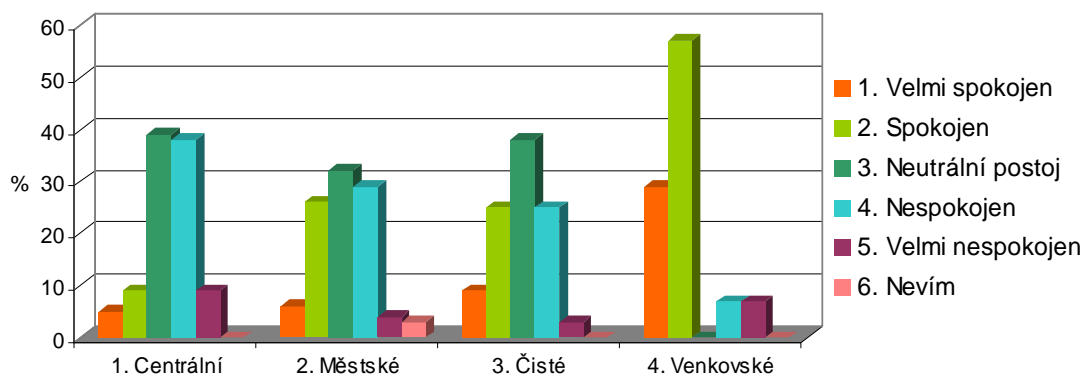
Největší spokojenost s množstvím hluku byla zaznamenána v oblastech venkovského typu, kde je spokojených 64 % obyvatel. Nejhůře dopadly centrální oblasti, kde je nespokojených 38 % obyvatel. V městských i čistých oblastech bydlení je nejvíce osob spokojeno, v městských oblastech činí podíl 31 % a v čistých 36 %. V městských oblastech je ale oproti čistým větší podíl nespokojených lidí, který dosahuje 26 % oproti 16 % v oblastech čistých. Velmi nespokojených lidí s hlučností prostředí je nejvíce (10 %) v centrálních oblastech. Na obrázku 27 vidíme zobrazený tento faktor u jednotlivých typů bydlení.

Obrázek 27: Porovnání spokojenosti s množstvím hluku mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- **Kvalita (čistota) ovzduší**

U venkovských oblastí bylo s čistotou ovzduší spokojeno 57 % lidí a 29 % bylo velmi spokojeno. Nejhůře dopadla centrální oblast, kde má 39 % osob neutrální postoj a 38 % je dokonce nespokojených s tímto faktorem. V této oblasti žije i nejvíce lidí, kteří jsou velmi nespokojeni, je jich 9 %. V oblasti městského typu a čistého typu bydlení byl nejčastější odpověď „neutrální postoj“. U čistého bydlení takto odpovědělo 38 % a u městského 32 %. Na obrázku 28 vidíme rozdíly mezi spokojeností v místech s jednotlivými typy bydlení.

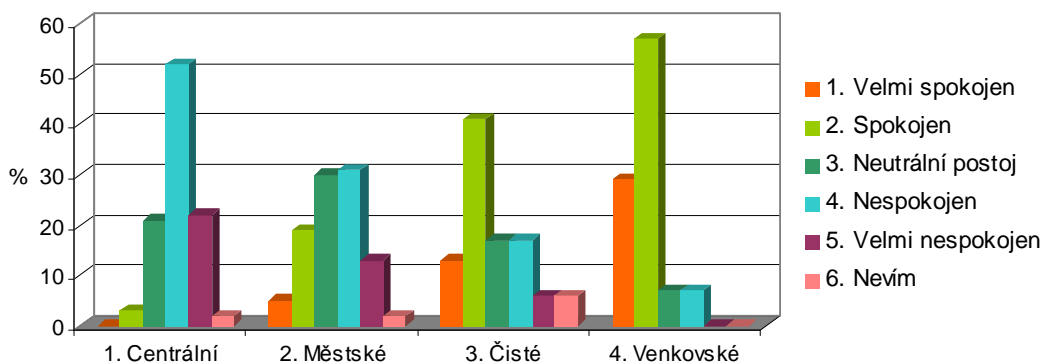

Obrázek 28: Porovnání spokojenosti s čistotou ovzduší mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

▪ **Parkovací zařízení resp. možnosti parkování**

Spokojenost s možnostmi parkování se velmi liší v místech s jednotlivými typy bydlení. V oblastech s venkovským typem bydlení je více jak polovina lidí (57 %) spokojena s parkovacími možnostmi a další téměř třetina (29 %) je velmi spokojena. Také v oblastech čistého bydlení je nejvíce osob (41 %) spokojeno, ale narůstá počet lidí s neutrálním postojem (17 %) nebo nespokojeností (17 %). V městských oblastech narůstá počet nespokojených na 31 % a dalších 30 % má neutrální postoj. Přesto ještě 19 % lidí je spokojeno s možnostmi parkování. Kdežto v centrálních oblastech jsou spokojeni jen 3 % lidí. Převažuje nespokojenost, kterou uvedla více jak polovina (52 %) lidí žijících v oblastech s centrálním typem bydlení. V této oblasti je i vysoký podíl velmi nespokojených (22 %) osob a osob s neutrálním postojem (21 %). Grafické znázornění tohoto faktoru najdeme na obrázku 29.

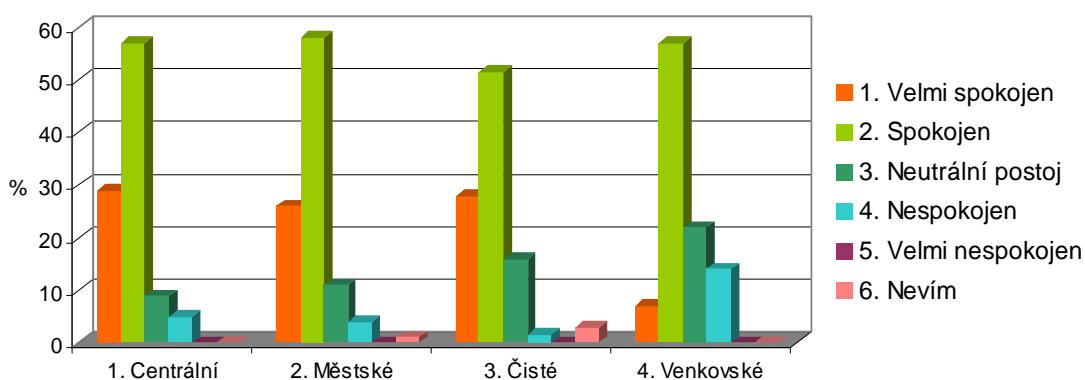

Obrázek 29: Porovnání spokojenosti s parkovacími možnostmi mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

▪ **Služby MHD/IDS**

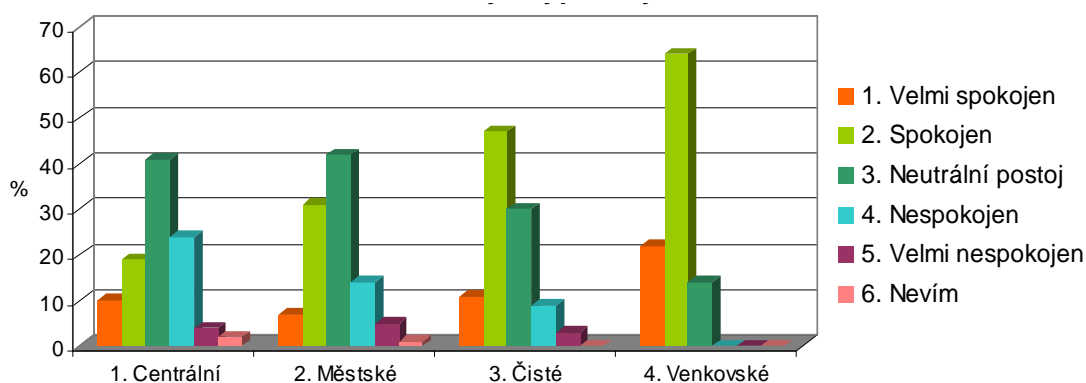
Spokojenost se službami MHD a IDS je vysoká, ve všech oblastech spokojenost přesáhla 50 %. Ve všech oblastech, kromě venkovské, byla na druhém místě odpověď „velmi spokojen“, kterou uvedlo nejvíce lidí (29 %) v centrální oblasti a dále potom v oblastech s čistým typem bydlení (28 %) a v oblasti městského typu bydlení (26 %). Ve venkovských oblastech bylo zaznamenáno více odpovědí „neutrální postoj“ oproti ostatním oblastem, tuto odpověď uvedlo 22 %. Také nespokojenost byla v těchto oblastech vyšší než jinde, dosáhla 14 %. Celkovou spokojenost se službami MHD/IDS najdeme na obrázku 30.

Obrázek 30: Porovnání spokojenosti se službami MHD/IDS mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- **Bezpečnost vašeho osobního majetku (dům/byt, automobil)**

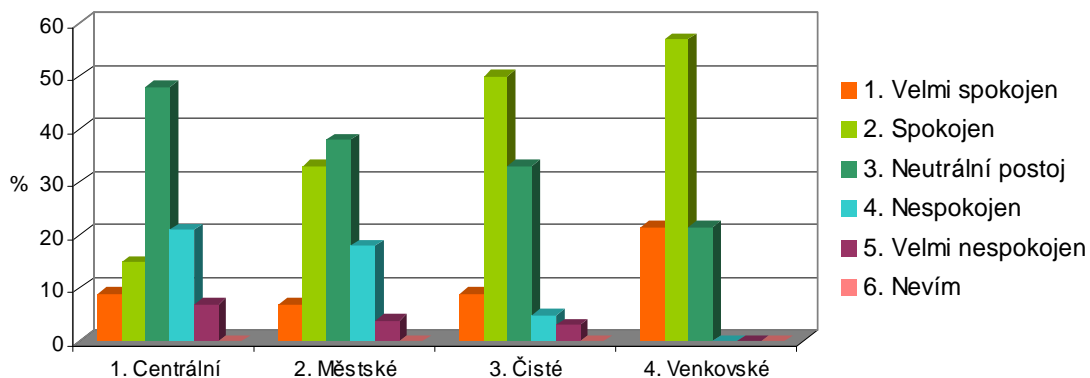
Největší spokojenost s bezpečností osobního majetku uváděli lidé žijící v oblastech s venkovským typem bydlení, kde odpověď „spokojen“ uvedlo 64 % osob. Také v oblastech s čistým typem bydlení měla nejvyšší podíl odpověď „spokojen“, kterou uvedla skoro polovina (47 %) osob. V centrálních a městských oblastech byl nejčastější odpovědí „neutrální postoj“, v městských oblastech ho uvedlo (42 %) a v centrálních (41 %). Největší nespokojenost uváděli lidé v centrálních oblastech. Nespokojenost s bezpečností majetku zde dosáhla 24 %. Grafické znázornění tohoto faktoru vidíme na obrázku 31.

Obrázek 31: Porovnání spokojenosti s bezpečností osobního majetku mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- **Osobní bezpečnost (před napadením, loupeží apod.)**

Spokojeni s osobní bezpečností jsou nejvíce lidé, bydlící v oblastech venkovského typu bydlení. Odpověď spokojen tam uvedlo 57 % lidí. Spokojenost převládá i v oblastech čistého typu bydlení, kde ji uvedla přesně polovina dotázaných. V městských a centrálních oblastech převládá neutrální postoj ke spokojenosti s osobní bezpečností. V centrální oblasti ho uvádí 48 % a v městské 38 % lidí. V centrální oblasti byla na druhém místě odpověď „nespokojen“, kterou vybralo 21 % respondentů. V oblastech městského typu jsou lidé spokojenější než v centrálních oblastech, zde byla na druhém místě odpověď „spokojen“ a uvedlo ji 33 % lidí. Grafické znázornění spokojenosti s osobní bezpečností najdeme na obrázku 32.

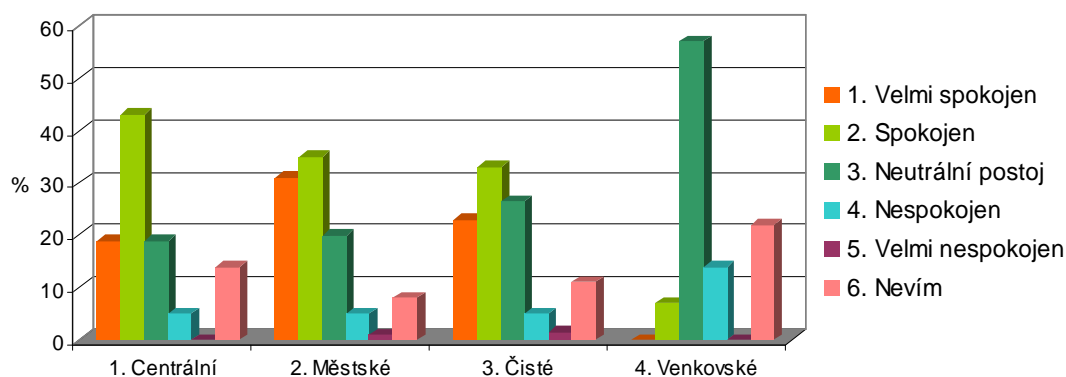

Obrázek 32: Porovnání spokojenosti s osobní bezpečností mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

6.3.2 Dostupnost z místa bydliště (při použití upřednostňované formy dopravy)

- *Dostupnost mateřské anebo základní školy pro děti*

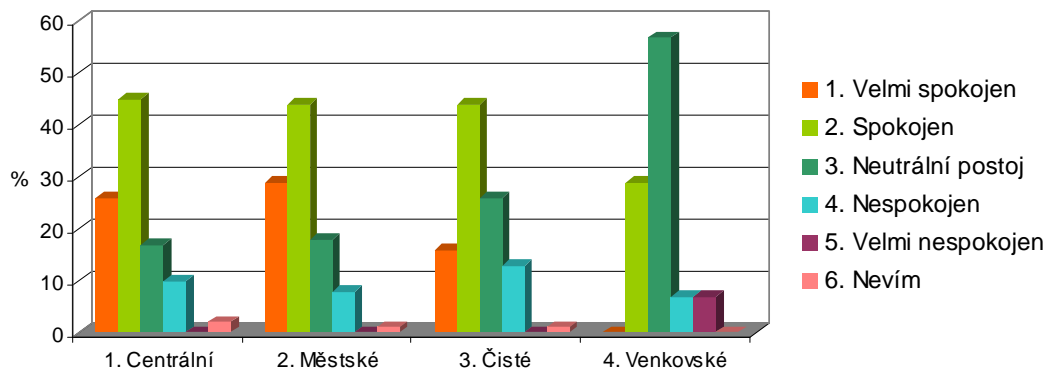
Dostupnost MŠ a ZŠ je nejlepší v oblastech s centrálním typem bydlení, zde je 43 % osob spokojených s tímto faktorem. Také v oblastech městského typu a čistého typu bydlení převládá spokojenost s dostupností ZŠ a MŠ, u městských oblastí dosáhla 35 % a u čistých 33 %. Ve venkovských typech oblastí má nejvíce osob neutrální postoj, uvedlo ho celkem 57 % dotázaných a vysoký (oproti ostatním oblastem bydlení) je i podíl nespokojených lidí (14 %). U této otázky také často lidé uváděli odpověď „nevím“, ve venkovských typech oblastí tato odpověď dosáhla 22 %. Rozdíly v dostupnosti MŠ a ZŠ mezi jednotlivými oblastmi můžeme vidět na obrázku 33.

Obrázek 33: Porovnání dostupnosti MŠ a ZŠ mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

- ***Dostupnost zdravotnického zařízení, lékaře***

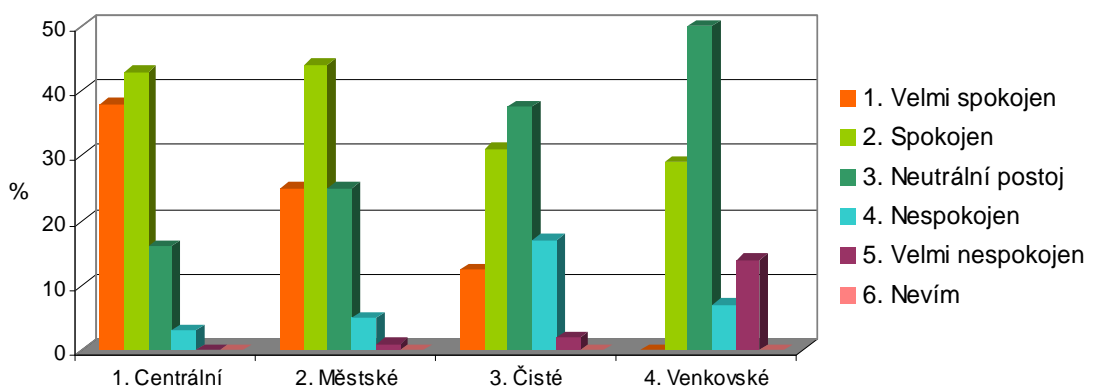
S dostupností zdravotnického zařízení nebo lékaře jsou ve všech oblastech, kromě venkovských, lidé spokojeni. Největší procento spokojených je v centrální oblasti, kde dosáhlo 45 %, ale podobná situace je i v městských a čistých oblastech bydlení, kde hodnota dosáhla 44 %. V oblastech s venkovským typem bydlení převládá neutrální postoj, uvádí ho více než polovina respondentů, konkrétně 57 %. Ve venkovských oblastech nebyl s dostupností zdravotnického zařízení nebo lékaře nikdo velmi spokojen, kdežto u městského typu bydlení dosahoval podíl velmi spokojených obyvatel 29 % a u centrálních oblastí 26 %. Odpověď „nespokojen“ byla nejvíce zaznamenána v oblastech čistého bydlení (13 %), odpověď „velmi nespokojen“ u venkovského typu (7 %). Na obrázku 34 vidíme grafické znázornění spokojenosti s dostupností lékaře.

Obrázek 34: Porovnání dostupnosti zdravotnického zařízení či lékaře mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

▪ **Dostupnost základních služeb (pošta, banka)**

Dostupnost základních služeb je dobrá v centrální a městské oblasti, zde je nejvíce osob spokojeno (v městské oblasti 44 %, v centrální 33 %). V centrální oblasti je velmi vysoký podíl lidí, kteří uvedli odpověď „velmi spokojen“, dosáhl 38 %. V oblastech čistého a venkovského typu bydlení převažuje neutrální postoj, u čistého bydlení dosáhl 38 % a u venkovského 50 %. U obou těchto typů bydlení je ale i přibližně třetina osob spokojená, u čistého je to přesně 31 % a u venkovského typu 29 %. U čistého typu bydlení bylo dosaženo nejvyššího počtu nespokojených lidí (17 %) a u venkovského typu velmi nespokojených lidí (14 %). Obrázek 35 ukazuje tento faktor graficky.

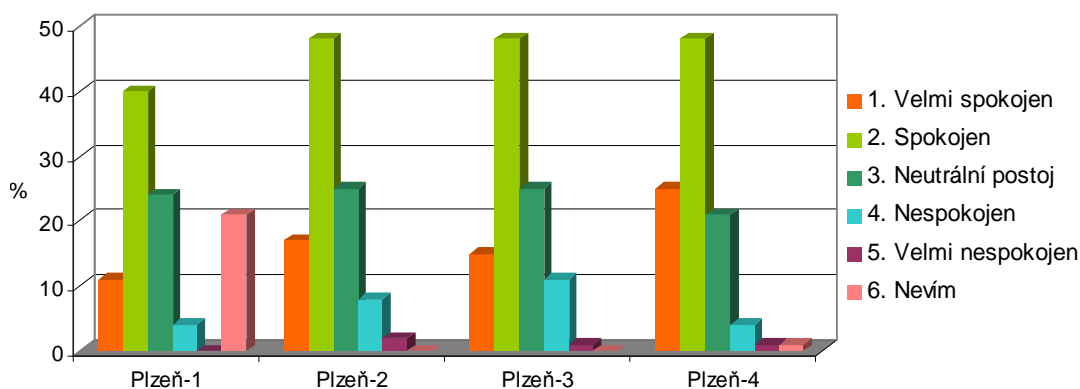

Obrázek 35: Porovnání dostupnosti základních služeb mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)

6.4 Porovnání městského obvodu Plzeň 3 s ostatními plzeňskými obvody

6.4.1 Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím

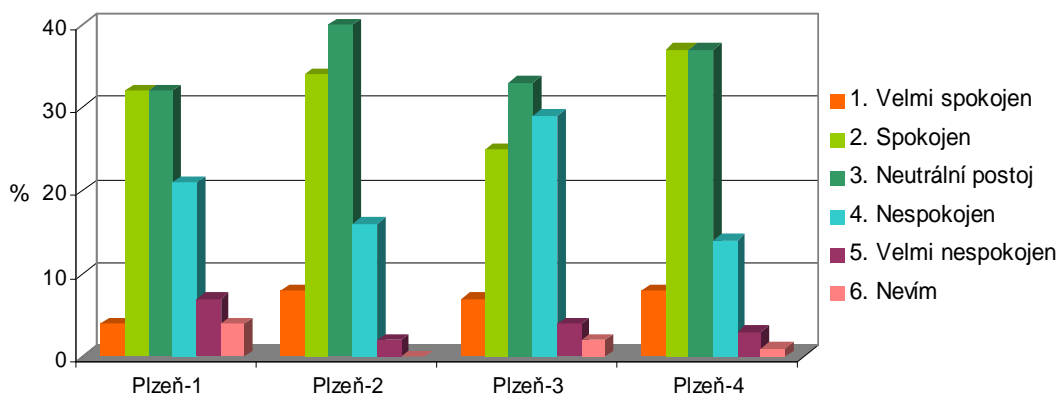
Jak vidíme na obrázku 36, ve všech plzeňských obvodech převládá spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím (40 % v Plzni 1, 48 % v Plzni 2, Plzni 3 a Plzni 4). V Plzni 4 je hodně lidí velmi spokojených, tuto odpověď tam uvedlo 25 % osob. V ostatních obvodech je na druhém místě odpověď „neutrální postoj“. Největší nespokojenost s bydlištěm jeho nejbližším okolím byla zaznamenána v Plzni 3, kde ji uvedlo 11 % dotázaných.

Obrázek 36: Porovnání spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím v jednotlivých obvodech města Plzně (vlastní zpracování)

6.4.2 Kvalita ovzduší

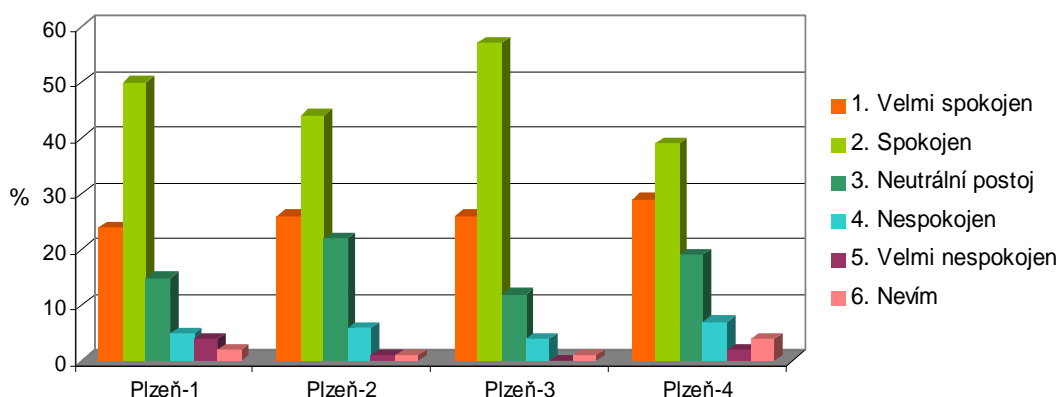
U faktoru kvality ovzduší byl nejčastější odpovědí „neutrální postoj“, tuto odpověď nejvíce uváděli lidé žijící v Plzni 2 (40 %). Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď „spokojen“, kterou v Plzni 1 a Plzni 4 uvedl stejný počet lidí jako „neutrální postoj“. Nejvíce nespokojení s kvalitou ovzduší jsou obyvatelé Plzně 3, kde nespokojenost dosahovala 29 %. Špatná situace je ale i v Plzni 1, kde je nespokojených s kvalitou ovzduší 21 % osob. Na obrázku 37 vidíme porovnání jednotlivých městských částí.

Obrázek 37: Porovnání spokojenosti s kvalitou ovzduší v jednotlivých obvodech města Plzně (vlastní zpracování)

6.4.3 Služby MHD/IDS

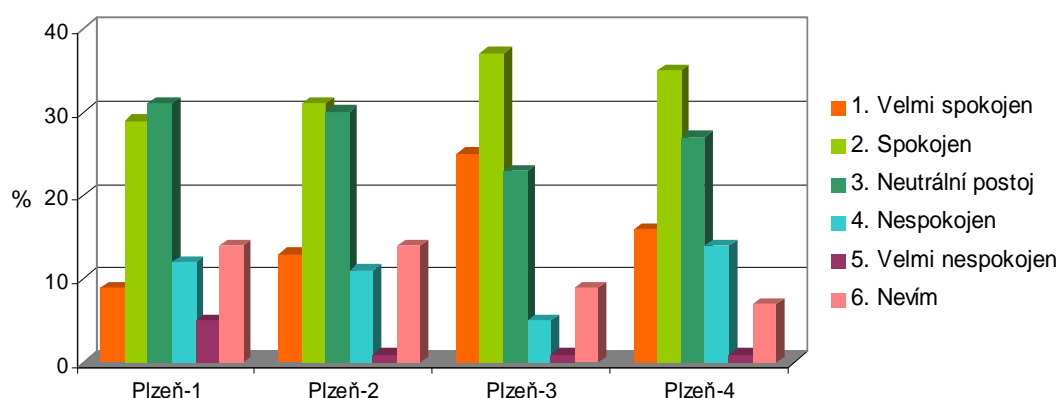
Ve všech zkoumaných obvodech převládá spokojenost se službami MHD a IDS. Nejvíce procento spokojených žije v Plzni 3, což je dáno tím, že část obvodu je v centru města, kde jezdí nejvíce spojů, v nejmenších intervalech atd. Ve všech obvodech bylo také hodně lidí, kteří odpověděli, že jsou velmi spokojeni se službami MHD. Počty těchto odpovědí se pohybovali mezi 24 % a 29 %. Neutrální postoj uváděli nejvíce lidé žijící v Plzni 2, kde ho uvedlo celkem 22 % lidí. Nejvíce nespokojených, a to 7 %, bylo zaznamenáno v Plzni 4. Nespokojenost vyplývá především z horší dostupnosti tohoto obvodu z centra města. Porovnání spokojenosti se službami MHD a IDS vidíme také na obrázku 38.

Obrázek 38: Porovnání spokojenosti se službami MHD/IDS v jednotlivých obvodech města Plzně
(vlastní zpracování)

6.4.4 Dostupnost do zaměstnání

V Plzni 1 převládá neutrální postoj k dostupnosti do zaměstnání, zde tuto odpověď uvedlo 31 % obyvatel. Ve všech ostatních obvodech je nejvíce lidí spokojených s tímto faktorem. Spokojenost převládá především v obvodě Plzeň 3, kde je 37 % lidí spokojených a dalších 25 % velmi spokojených. Tato vysoká spokojenost vyplývá z polohy obvodu – jeho součástí je i centrum města, kde je zaměstnáno nejvíce lidí. Nespokojených respondentů bylo nejvíce v Plzni 4, kde nespokojenost uvedlo 14 % osob. Porovnání všech obvodů najdeme na obrázku 39.

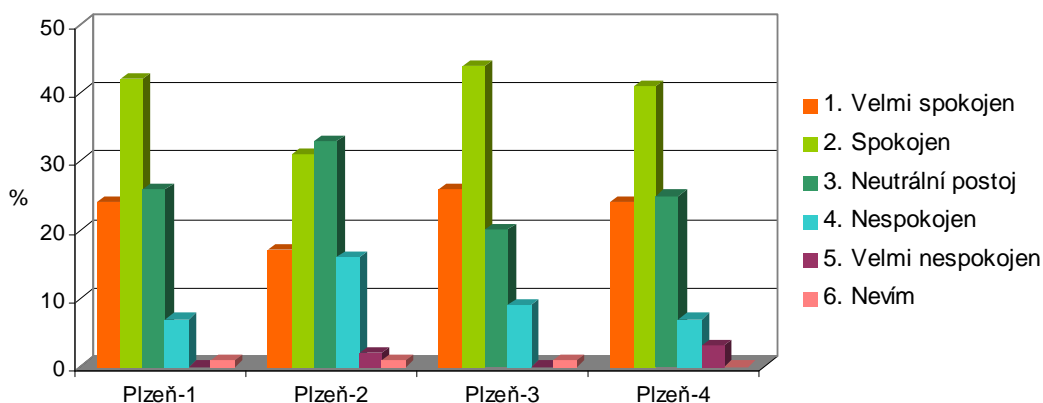

Obrázek 39: Porovnání spokojenosti s dostupností do zaměstnání v jednotlivých obvodech města Plzně
(vlastní zpracování)

6.4.5 Dostupnost zdravotnického zařízení, lékaře

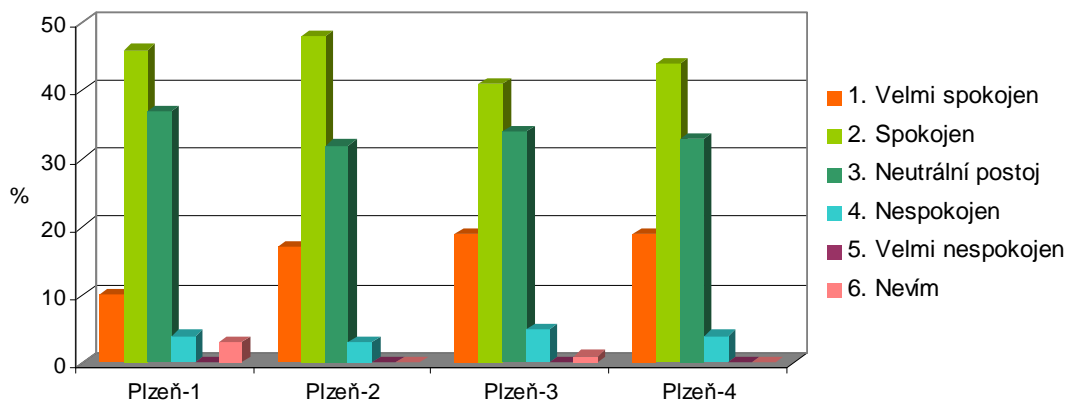
Převládá spokojenost s dostupností zdravotnického zařízení a lékaře, jen v Plzni 2 uvedlo nejvíce lidí (33 %) neutrální postoj. Vysoký počet lidí uvedlo odpověď „velmi spokojen“. Nejvíce takto odpovídali lidé z Plzně 3 (26 %) a dále v obvodech Plzeň 1 a Plzeň 4, kde takto odpovědělo shodně 24 % osob. Obyvatelé Plzně 2 hodnotili tento faktor nejhůře ze všech obvodů. Také nespokojených zde bylo nejvíce, a to 16 %. Celkové výsledky jednotlivých obvodů najdeme na obrázku 40.

Obrázek 40: Porovnání spokojenosti s dostupností zdravotnického zařízení či lékaře v jednotlivých obvodech města Plzně (vlastní zpracování)

6.4.6 Celkové vnímání kvality života

Celkové vnímání kvality života je podobné ve všech plzeňských obvodech. Nejvíce respondentů uvádělo odpověď „spokojen“ (odpovědi se pohybovali mezi 41 % a 48 %). Druhou nejčastější odpovědí byl „neutrální postoj“, který uvedla ve všech obvodech přibližně třetina osob. Třetí nejčastější odpovědí byla odpověď „velmi spokojen“, kterou uvedlo 19 % osob v Plzni 3 a Plzni 4, nejmenší podíl této odpovědi byl v Plzni 1, kde ji uvedlo 10 % lidí. Nespokojenost se ve všech obvodech pohybovala kolem 5 % a méně. Na obrázku 41 vidíme grafické znázornění celkového vnímání kvality života ve všech zkoumaných obvodech.

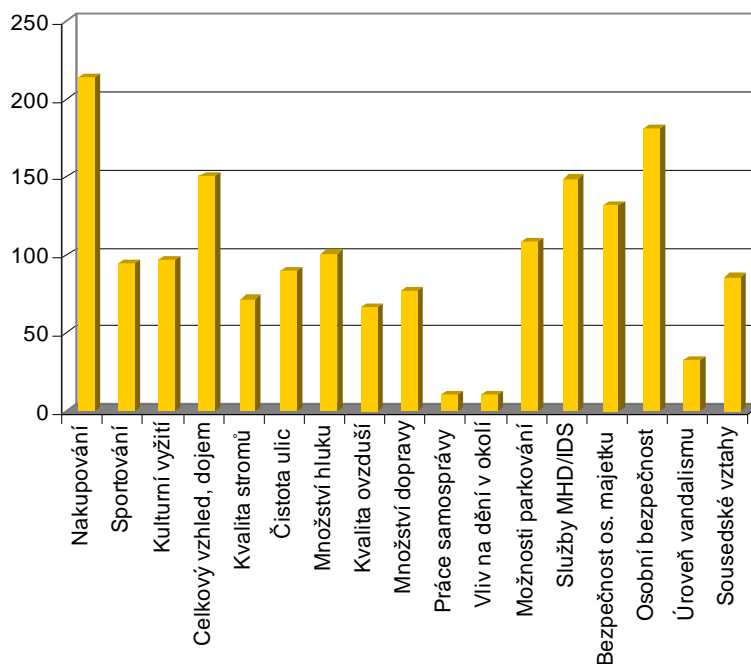

Obrázek 41: Porovnání celkového vnímání kvality života v jednotlivých obvodech města Plzně
(vlastní zpracování)

6.5 Nejvýznamnější faktory kvality života pro obyvatele obvodu Plzeň 3

6.5.1 Faktory určující spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím

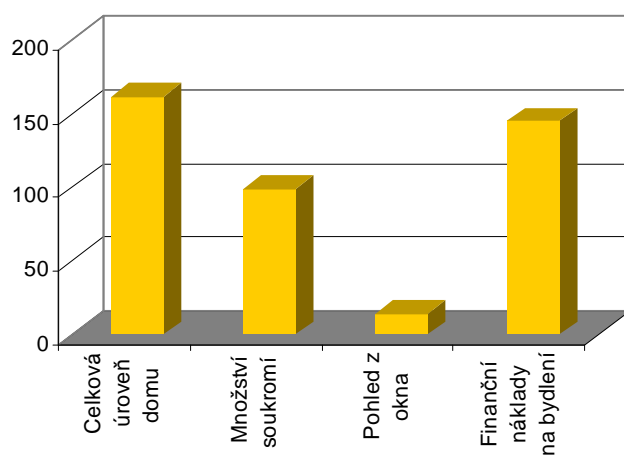
Více jak polovina dotázaných (214 osob) uvedla jako nejdůležitější faktor určující spokojenost s bydlištěm a jeho okolím, možností nakupování. Druhým nejdůležitějším faktorem je pro obyvatele Plzně 3 osobní bezpečnost, kterou uvedlo jako jeden ze tří nejdůležitějších faktorů, celkem 181 lidí. Jako třetí nejdůležitější faktor uvedli lidé celkový dojem, který lokalita vyvolává. Tento faktor uvedlo 151 osob. Na obrázku 42 jsou znázorněny všechny faktory kvality života a jejich důležitost pro obyvatele Plzně 3.

Obrázek 42: Faktory určující spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím
(vlastní zpracování)

6.5.2 Faktory určující spokojenost s domem/bytem

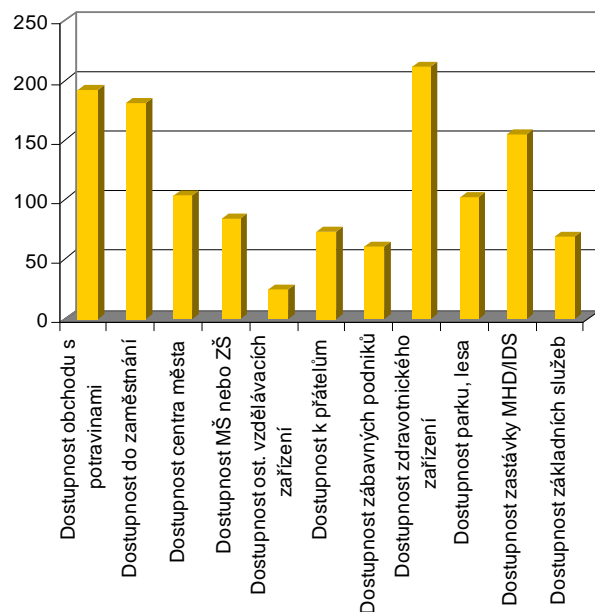
Jako nejdůležitější faktor, který určuje spokojenost s domem či bytem, se ukázala celková úroveň, kterou uvedlo 161 respondentů. Finanční náklady na bydlení jsou na druhém místě, důležité jsou pro 145 respondentů. Třetí je množství soukromí, jež uvedlo 99 osob. Nejméně důležitým faktorem je pohled z okna obývacího pokoje, který uvedlo jen 14 respondentů. Grafické znázornění nejdůležitějších faktorů určujících spokojenost s domem či bytem najdeme na obrázku 43.

Obrázek 43: Faktory určující spokojenost s domem/bytem (vlastní zpracování)

6.5.3 Faktory určující spokojenost s dostupností z místa bydliště

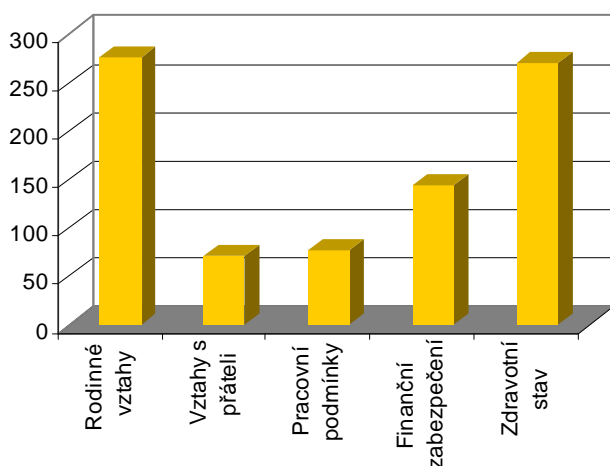
Pro obyvatele městského obvodu Plzeň 3 je nejdůležitějším faktorem, určujícím spokojenost s dostupností z místa bydliště, dostupnost zdravotnického zařízení respektive lékaře. Tento faktor uvedlo 211 osob. Druhým nejdůležitějším faktorem je pro obyvatele dostupnost obchodu s potravinami, kterou uvedlo 192 respondentů. Třetí nejdůležitější se ukázala dostupnost do zaměstnání, kterou považuje za jeden z nejdůležitějších faktorů celkem 181 lidí. Všechny faktory a jejich důležitost pro obyvatele najdeme na obrázku 44.

Obrázek 44: Faktory určující spokojenost s dostupností z místa bydliště (vlastní zpracování)

6.5.4 Faktory určující osobní kvalitu života

Z osobní kvality života považují obyvatelé za nejdůležitější rodinné vztahy. Tento faktor uvedlo 276 lidí. Podobný počet lidí (270) považuje za důležitý zdravotní stav. Třetí největší počet lidí považuje za důležitý faktor finanční zabezpečení. Uvedlo ho celkem 144 osob. Rozdíly mezi důležitostmi jednotlivých faktorů najdeme na obrázku 45.

Obrázek 45: Faktory určující osobní kvalitu života (vlastní zpracování)

7 DISKUSE A SHRnutí

Nejprve byla hodnocena kvalita života v celém městském obvodu Plzeň 3. Z faktorů, které určují spokojenost s bydlištěm a jeho okolím, vyplývá, že nejspokojenější jsou v Plzni 3 lidé se službami MHD a IDS. Průměrně byl tento faktor hodnocen známkou 1,9. Velmi dobře byly hodnoceny také faktory sousedské vztahy (2,2), možnosti nakupování (2,3) a práce a činnost místní samosprávy (2,3). Nejhůře dopadly faktory množství dopravy v ulicích (3,1) a možnosti parkování (3,2). Spokojenost s bytem či domem, ve kterém obyvatelé bydlí, se průměrně pohybovala mezi známkou 2-3. Nejlépe lidé hodnotí celkovou úroveň domu či bytu a také množství soukromí, oba tyto faktory byly průměrně hodnoceny známkou 2,2. O něco méně jsou lidé spokojeni s pohledem z okna obývacího pokoje (2,5) a finančními náklady na bydlení (2,6). Dostupnost z místa bydliště byla hodnocena podobně, žádný faktor nedosáhl průměru 3 a více. Nejlépe byla hodnocena dostupnost nejbližší zastávky MHD/IDS (známka 1,5), což koresponduje s odpověďmi v kategoriích spokojenosti s celkovými službami MHD/IDS. Za velmi dobrou považují obyvatelé také dostupnost do centra města (1,9) a dostupnost do základních či mateřských škol (1,9). Za nejhorší považují obyvatelé Plzně 3 dostupnost veřejných parků a lesů (2,3) a dostupnost ostatních vzdělávacích zařízení, jako jsou například jazykové školy (2,3). S osobní kvalitou života jsou lidé velmi spokojeni až spokojeni. Nejlépe hodnotí vztahy s přáteli (1,7) a rodinné vztahy (2,0), nejméně jsou spokojeni s finančním zabezpečením, které bylo průměrně hodnoceno známkou 2,8.

Následovalo zkoumání, které lokality považují obyvatelé Plzně 3 za nejlepší v rámci celé Plzně. Z šetření vyplynulo, že nejlepšími lokalitami z hlediska kvality života jsou Bory, Slovany a Doubravka. Naopak za nejhorší považují obyvatelé čtvrti Vinice, centrum města a Lochotín.

Další část práce se zabývala zjišťováním rozdílů mezi osobním a internetovým šetřením. Z porovnání výsledků vyplynulo, že největší rozdíl byl dosažen u věku respondentů (průměrný věk u osobního šetření 44 let, u internetového 30 let). Podíl žen a mužů byl u obou metod šetření stejný. Rozdíl byl zaznamenán u dosaženého vzdělání – u internetového dotazování odpovídalo významně více osob se středoškolským vzděláním s maturitou oproti velmi malému počtu osob se základním či středoškolským vzděláním

bez maturity. U osobního dotazování byly podíly více vyrovnané. Většina faktorů, určujících kvalitu života, byla hodnocena velmi podobně v obou typech šetření.

Součástí práce bylo také porovnávání jednotlivých částí obvodu Plzeň 3 mezi sebou. Obvod byl rozdělen dle typů bydlení na centrální, městský, čistý a venkovský typ. Územní gradient byl patrný u všech faktorů. U faktorů jako je spokojenost s bydlištěm a jeho okolím, kvalita zeleně, hlučnost prostředí, kvalita ovzduší, možnosti parkování, bezpečnost majetku a osobní bezpečnost narůstala spokojenost od oblastí centrálního typu bydlení směrem k oblastem venkovského typu bydlení (tzn. nejspokojenější byly s těmito faktory obyvatelé venkovských oblastí). Naopak tomu bylo u faktorů možnosti nakupování, sportování, kulturního vyžití, služby MHD/IDS, u dostupnosti ZŠ a MŠ, zdravotnického zařízení a základních služeb, kde spokojenost narůstala od oblastí venkovského typu směrem k centrálním oblastem (tzn. nejspokojenější byly s těmito faktory obyvatelé centrálních oblastí). Tyto výsledky byly celkem předpokládané a těžko se mohou v blízké budoucnosti změnit. Nicméně upozorňují na názory obyvatel a poskytují prostor pro změnu – například v centrálních částech je možnost zkvalitňovat, případně i rozšiřovat plochy zeleně, zlepšovat parkovací možnosti a zajistit větší bezpečnost lidí i majetku. Ve venkovských oblastech je možné zkvalitnit služby MHD, zlepšit možnosti nakupování a kulturního vyžití, realizace těchto faktorů by se ale jistě setkala s finančními problémy.

V souhrnném hodnocení nejlépe dopadl typ čistý a venkovský. Oba tyto typy dosáhly průměru 2,51 ze všech zkoumaných kategorií. Bydlení čistého typu vyniká oproti ostatním typům bydlení především u kategorie spokojenost s bydlištěm a jeho okolím. Venkovský typ bydlení dosáhl nejlepšího hodnocení u kategorií: množství a kvalita stromů a zeleně, hlučnost prostředí, kvalita ovzduší, parkovací možnosti, bezpečnost majetku a osobní bezpečnost. V hodnocení následuje městský typ bydlení, jehož zkoumané faktory byly průměrně hodnoceny známkou 2,55. Nejhůře lidé vnímají bydlení centrálního typu, které dosáhlo průměru 2,61. Tento typ bydlení lidé dosáhl horších výsledků oproti ostatním částem obvodu u faktorů: spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím, množství a kvalita stromů a zeleně, množství hluku, kvalita ovzduší, parkovací možnosti, bezpečnost majetku a osobní bezpečnost.

Následující část práce porovnávala jednotlivé obvody města Plzně mezi sebou. Z porovnání vyplynulo, že za nejlepší je považována kvalita života v Plzni 3 a Plzni 4, kde

byla průměrná známka shodně 2,29 (průměr za všechny zkoumané faktory). Nejhůře dopadla Plzeň 1, která byla průměrně hodnocena známkou 2,43. U všech faktorů se průměr známek pohyboval mezi 2-3, pouze u hodnocení služeb MHD/IDS v Plzni 3, bylo dosaženo velmi dobrého hodnocení (1,9).

V závěru práce bylo provedeno zhodnocení důležitosti jednotlivých faktorů kvality života. Z výsledků vyplývá, že obyvatelé považují za nejdůležitější možnosti nakupování, celkovou úroveň domu či bytu, dostupnost zdravotnického zařízení nebo lékaře a rodinné vztahy.

Vytyčená hypotéza se potvrdila. Ze zkoumání jednotlivých částí obvodu vyplynulo, že se tyto části liší. Existují podstatné rozdíly mezi částmi ležícími v centru města či na okraji. V centru jsou lidé nejméně spokojeni se svým bydlištěm, ale jejich spokojenost s možnostmi nakupování, sportování, kulturním vyžitím, službami MHD/IDS je nejvyšší ze všech zkoumaných částí města. Také je zde velmi dobrá dostupnost škol, zdravotnických zařízení a ostatních služeb. V okrajových částech, jež byly stanoveny podle venkovského typu bydlení, bylo zjištěno, že jsou závislé na centrální části města. Dostupnost do škol, zdravotnických zařízení i dostupnost ostatních služeb je v těchto oblastech hodnocena nejhůře, z čehož vyplývá, že z těchto oblastí musí lidé dojíždět právě do centra města. S ostatními faktory jsou v těchto oblastech lidé spokojeni – výborně dopadlo hodnocení celkové spokojenosti s bydlištěm, množství stromů a zeleně, hlučnost prostředí, kvalita ovzduší, parkovací možnosti, bezpečnost majetku i osobní bezpečnost.

8 ZÁVĚR

Práce se zabývala hodnocením vybraných aspektů kvality života v Plzni 3. Cílem první části byla analýza samotného pojmu „kvalita života“ a zkoumání přístupů k tomuto pojmu. Tato část práce také obsahuje charakteristiku urbanistické struktury, typů zástavby a obyvatelstva.

Druhá část práce byla zaměřená na subjektivní vnímání kvality života v Plzni 3. Obyvatelé této části města vyjadřovali své názory v dotazníku, který jim byl předán osobně, případně zaslán přes internet.

Práce zkoumala celkové vnímání kvality života v Plzni 3. Z šetření vyplynulo, že se hodnocení většiny faktorů pohybuje mezi známkami 2-3. Dále bylo zjištěno, že lidé jsou v této městské části spokojeni nejvíce se službami MHD/IDS, sousedskými vztahy a možnostmi nakupování. Nejméně jsou spokojeni s parkovacími možnostmi a množstvím dopravy v ulicích. V hodnocení dostupnosti obstála nejlépe dostupnost zastávky MHD/IDS, centra města a mateřských a základních škol. Za nejhorší považují obyvatelé dostupnost veřejných parků a dostupnost ostatních vzdělávacích zařízení. Z faktorů určujících osobní kvalitu života vyplynulo, že mezi obyvateli převládá spokojenost se vztahy s přáteli a s rodinnými vztahy, kdežto s finančním zabezpečením je většina lidí spíše nespokojená.

Respondenti měli také uvést, které lokality považují z hlediska kvality života za nejlepší a nejhorší v rámci Plzně. Ukázalo se, že nejvíce osob vnímá jako nejlepší čtvrť Bory a za nejhůře čtvrť Vinice.

V práci byly srovnávány výsledky z osobního a internetového šetření. Šetření pomocí internetu se ukázalo jako velmi přínosné, ochota lidí vyplnit dotazník byla mnohonásobně větší než u osobního dotazování. Ze zkoumaných rozdílů ale vyplynuly rozdíly ve věku respondentů, kdy přes internet odpovídali výrazně mladší lidé, než jací byli oslovení osobně. Hodnocení faktorů kvality života se nijak zásadně nelišilo.

Jednotlivé urbanistické obvody byly rozděleny do čtyř kategorií, podle typů bydlení a následně porovnávány mezi sebou. U všech zkoumaných faktorů se prokázal územní gradient, kdy se vnímání spokojenosti zlepšovalo od centrálních oblastí směrem k venkovským oblastem nebo opačně. V souhrnném hodnocení všech faktorů dosáhl

nejlepších výsledků venkovský a čistý typ bydlení. Nejhůře jsou vnímána místa s centrálním typem bydlení.

Z porovnání Plzně 3 s ostatními městskými obvody vyplynulo, že tento obvod společně s Plzní 4 patří mezi nejlépe hodnocené městské části. Nejhorší kvalita života je podle obyvatel v obvodě Plzeň 1.

V práci bylo také zkoumáno, které faktory považují obyvatelé za nejvýznamnější. Nejvíce osob uvedlo možnosti nakupování, celkovou úroveň domu či bytu, dostupnost zdravotnického zařízení a rodinné vztahy.

9 RESUMÉ

Bakalářská práce poskytuje ucelený pohled na pojem „kvalita života“, který je v současnosti součástí řady vědních oborů a zájem o něj neustále narůstá. První část práce analyzuje tento pojem na základě definic českých i zahraničních autorů. Zabývá se metodami, které jsou k hodnocení kvality života používány. Tato část práce obsahuje také přehled dat o zkoumaném území, které byly následně využity ve druhé části práce, která se zabývá hodnocením subjektivní kvality života v Plzni 3. Celkem bylo osloveno přes 400 obyvatel metodou dotazníkového šetření. Městský obvod Plzeň 3 je v práci hodnocen z několika úhlů pohledu tak, aby přinesl nejen celistvý pohled na obvod, ale i porovnání dílčích částí obvodu a srovnání s ostatními městskými obvody. Zkoumány jsou také lokality, které obyvatelé považují za nejlepší případně nejhorší z hlediska kvality života a faktory, které nejpodstatněji ovlivňují názory na kvalitu života. V neposlední řadě práce zkoumá odlišné metody sběru dat.

Bachelor's thesis provides a comprehensive view of the term "quality of life", which is today part of a series of disciplines and interest in it continues to grow. The first part analyzes this term on the basis of the definitions of Czech and foreign authors. It deals with methods, which are used for evaluating of quality of life. This part also contains an overview of the data about examined area, which were subsequently used in the second part of thesis, which deals with evaluation of subjective quality of life in district Pilsen 3. In total, over 400 people were be contacted by a questionnaire survey. Urban district Pilsen 3 is evaluated in this thesis from several angles, so that not only brought an integrated view on the mentioned district, but also comparison of parts of the district and comparison with other urban districts. They are also examined locations, which people consider the best or the worst from view of quality of life and also factors, which most importantly influence the opinions on the quality of life. Finally, this thesis examines the different methods of data collection.

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- BLAŽKOVÁ, Martina, 2007. *Marketingové řízení a plánování pro malé a střední firmy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1535-3.
- BURCIN, Boris, 2011. Demografická prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva města Plzně v období 2010-2040. *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. Praha [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/cz/analyticke-a-koncepcni-dokumenty/obyvatelstvo/prognoza-vyvoje-obyvatelstva-plzne-v-obdobi-2010-2040/prognoza-vyvoje-obyvatelstva-plzne-v-obdobi-2010-2040.aspx>
- Definice pojmu centrum a periferie, 2012. *FFUK Praha* [online]. [cit. 2012-04-04]. Dostupné z: <http://uprav.ff.cuni.cz/pages/semi/definicecentrum.pdf>
- Analýza: Plzeň v demografické a socioekonomické perspektivě, 2006. DAŇKOVÁ, Šárka. *Demografický informační portál* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=374
- DOLEŽALOVÁ, Pavla, 2003. *Sociálně léčebné aspekty kvality života klientů terapeutických komunit*. Brno. Rigorózní práce. Masarykova univerzita.
- DRAGOMIRECKÁ, Eva a ŠKODA, Ctirad, 1997, roč. 93, č. 2.. *Kvalita života. Vymezení, definice a historický vývoj pojmu v sociální psychiatrii. Česká a slovenská psychiatrie*.
- DVOŘÁKOVÁ, Nina, 2010. *Kvalita života. Přírodovědecká fakulta UK v Praze* [online]. [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: http://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/urrlab/user/documents/petra/Komunity_2009/12_Kvalita_zivota.pdf
- HENDL, Jan, 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha : Portál. 408 s.
- IRA, Vladimír, 2008. *L'udia, geografické prostredie a kvalita života*. Bratislava: SAV. ISBN 978-80-970076-1-4.
- KEJHA, Josef a JANOUŠKOVEC, Jiří, 2010. *Zmizelá Plzeň*. Plzeň: Nava. ISBN 978-80-7211-357-6.
- KLADIVO, Petr, 2012. *Prostorová diferenciacie kvality života obyvatel města Olomouce*. Brno. 1301V013. Disertační práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Václav Toušek.

- KOPECKÝ, Miroslav, 2011. Věkové složení obyvatelstva městských obvodů Plzně k prosinci 2010. *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. Plzeň [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/cz/analyticke-a-koncepcni-dokumenty/obyvatelstvo/prognoza-vyvoje-obyvatelstva-plzne-v-obdobi-2010-2040/prognoza-vyvoje-obyvatelstva-plzne-v-obdobi-2010-2040.aspx>
- KŘIVOHLAVÝ, Jaro, 2004, s. 9-20. *Kvalita života*. In: HNILICOVÁ, Helena. Kvalita života: Sborník příspěvků z konference, konané dne 25.10.2004 v Třeboni. Kostelec nad Černými lesy: Institut zdravotní politiky a ekonomiky. ISBN 80-86625-20-6.
- LOMBORG, Bjørn, 2006. *Skeptický ekolog*. Praha: Dokořán. ISBN 80-7363-059-1.
- LOUČKOVÁ, Ivana, 2010. *Integrovaný přístup v sociálně vědním výzkumu*. Praha : Sociologické nakladatelství. 311 s.
- Mapový portál města Plzně, 2011. *Geografický informační systém města Plzně* [online]. [cit. 2011-12-05]. Dostupné z WWW: <<http://gis.plzen.eu/public/>>.
- MATUŠKOVÁ, Alena a NOVOTNÁ, Marie, 2007. *Geografie města Plzně*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. ISBN 978-80-7043-558-8.
- Města, sídla, 2010. *Vysoká škola regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: http://www.vsrr.cz/reg/kestazeni/planovani/B3311_MestaSidla_20070509.pdf
- Městský obvod Plzeň 3: Data o obvodu, 2010. *Portál městského obvodu Plzeň 3* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://umo3.plzen.eu/mestsky-obvod-plzen-3/mestsky-obvod-plzen-3.aspx>
- OUŘEDNÍČEK, Martin, 1997. Území ČR. *Přírodovědecká fakulta UK v Praze* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://web.natur.cuni.cz/~slamak/jednotky.html>
- OUŘEDNÍČEK, Martin, TEMELOVÁ, Jana a MACEŠKOVÁ, Marie, 2008. *Suburbanizace a vývoj měst*. Praha: Přírodovědecká katedra Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-86561-72-1.
- SIČÁK, Andrej, 2002. *Teoreticko-metodologické skúmania a východiska spôsobu života v retrospektive súčasného transformačného procesu*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešově. ISBN 80-8068-088-4.

Sumáře z GIS databáze: Územní celky - městské obvody, 2012. *Mapový portál města Plzně* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://mapy.plzen.eu/aplikace-a-mapy/sumare-z-gis-databaze/vid_40/mestske-obvody-40.aspx

Sumáře z GIS databáze: Územní celky - počet obyvatel za městské obvody, 2012. *Mapový portál města Plzně* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://mapy.plzen.eu/aplikace-a-mapy/sumare-z-gis-databaze/vid_45/pocet-obyvatel-za-mestske-obvody-45.aspx

Sumáře z GIS databáze: Územní celky - Počet obyvatel za urbany, 2012. *Mapový portál města Plzně* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://mapy.plzen.eu/aplikace-a-mapy/sumare-z-gis-databaze/vid_44/pocet-obyvatel-za-urbany-44.aspx

ULRICH, Petr, 2009. *Slavné vily Plzeňského kraje*. Plzeň: Foibos. ISBN 978-80-87073-17-9.

Portál městského obvodu Plzeň 3, 2012 [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://umo3.plzen.eu/>

Územní správa. *Mapový portál města Plzně*, 2012 [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://gis.plzen.eu/uzemnisprava/>

VAĎUROVÁ, Helena a MÜHLPACHR, Pavel, 2005. *Kvalita života: Teoretická a metodologická východiska*. Brno: Masarykova univerzita v Brně. ISBN 80-210-3754-7.

Věkové složení obyvatelstva městských obvodů, 2010. *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://ukr.plzen.eu/analyticke-a-koncepcni-dokumenty/obyvatelstvo/vekove-slozeni-obyvatelstva-mestskych-obvodu/vekove-slozeni-obyvatelstva-mestskych-obvodu.aspx>

VYMĚTAL, Jan, 2010. *Úvod do psychoterapie*. 3. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2667-0.

ZICH, František, 2004. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. ISBN 80-86754-19-7.

11 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

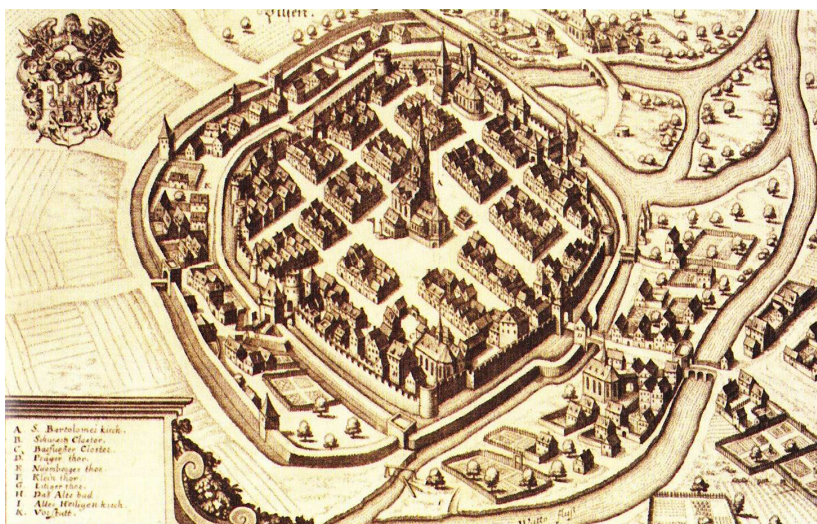
Obrázek 1: Poloha městského obvodu Plzeň 3 v rámci Plzně	26
Obrázek 2: Urbanistické obvody v městském obvodě Plzeň 3	27
Obrázek 3: Intenzita zalidnění podle urbanistických obvodů v roce 2001	29
Obrázek 4: Grafické znázornění rozdělení urbanistických obvodů dle obytných funkcí...	37
Obrázek 5: Délka bydlení v dané lokalitě	38
Obrázek 6: Typ domu/bytu	39
Obrázek 7: Velikost domu/bytu	39
Obrázek 8: Spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	40
Obrázek 9: Spokojenost s možnostmi nakupování, sportování, kulturního vyžití a celkovým vzhledem lokality	41
Obrázek 10: Spokojenost s množstvím a kvalitou zeleně, čistotou ulic, množstvím hluku a čistotou ovzduší	42
Obrázek 11: Spokojenost s množstvím dopravy, činností samosprávy, velikostí vlastního vlivu na okolí, parkováním a službami MHD	44
Obrázek 12: Spokojenost s bezpečností majetku, osobní bezpečnosti, úrovní vandalismu a sousedskými vztahy	45
Obrázek 13: Spokojenost s úrovní domu/bytu, množstvím soukromí, pohledem z okna obýv. pokoje a finančními náklady na bydlení	46
Obrázek 14: Dostupnost do obchodu s potravinami, do zaměstnání a centra města	47
Obrázek 15: Dostupnost MŠ a ZŠ, ostatních vzdělávacích zařízení, přátel a známých, hospod a restaurací	49
Obrázek 16: Dostupnost lékaře, parku či lesa, zastávky MHD a základních služeb (vlastní zpracování)	50
Obrázek 17: Spokojenost s rodinnými vztahy, vztahy s přáteli, pracovními podmínkami, finančním zabezpečením a zdravotním stavem	52
Obrázek 18: Celkové vnímání kvality života	52
Obrázek 19: Rozdíly mezi osobním a internetovým šetřením v dosaženém vzdělání	57
Obrázek 20: Rozdíly mezi osobním a internetovým šetřením ve vnímání celkové kvality života	58
Obrázek 21: Porovnání spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	59
Obrázek 22: Rozdíly ve spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím	59
Obrázek 23: Porovnání spokojenosti s možnostmi nakupování mezi oblastmi s odlišným typem bydlení (vlastní zpracování)	60
Obrázek 24: Porovnání spokojenosti s možnostmi sportování mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	61
Obrázek 25: Porovnání spokojenosti s možnostmi kulturního vyžití mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	62
Obrázek 26: Porovnání spokojenosti s množstvím a kvalitou stromů a zeleně mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	62
Obrázek 27: Porovnání spokojenosti s množstvím hluku mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	63
Obrázek 28: Porovnání spokojenosti s čistotou ovzduší mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	64

Obrázek 29: Porovnání spokojenosti s parkovacími možnostmi mezi oblastmi s odlišným typem bydlení.....	65
Obrázek 30: Porovnání spokojenosti se službami MHD/IDS mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	65
Obrázek 31: Porovnání spokojenosti s bezpečností osobního majetku mezi oblastmi s odlišným typem bydlení.....	66
Obrázek 32: Porovnání spokojenosti s osobní bezpečností mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	67
Obrázek 33: Porovnání dostupnosti MŠ a ZŠ mezi oblastmi s odlišným typem bydlení ...	68
Obrázek 34: Porovnání dostupnosti zdravotnického zařízení či lékaře mezi oblastmi s odlišným typem bydlení.....	69
Obrázek 35: Porovnání dostupnosti základních služeb mezi oblastmi s odlišným typem bydlení	69
Obrázek 36: Porovnání spokojenosti s bydlištěm a jeho nejbližším okolím v jednotlivých obvodech města Plzně	70
Obrázek 37: Porovnání spokojenosti s kvalitou ovzduší v jednotlivých obvodech města Plzně.....	71
Obrázek 38: Porovnání spokojenosti se službami MHD/IDS v jednotlivých obvodech města Plzně.....	72
Obrázek 39: Porovnání spokojenosti s dostupností do zaměstnání v jednotlivých obvodech města Plzně	72
Obrázek 40: Porovnání spokojenosti s dostupností zdravotnického zařízení či lékaře v jednotlivých obvodech města Plzně	73
Obrázek 41: Porovnání celkového vnímání kvality života v jednotlivých obvodech města Plzně.....	74
Obrázek 42: Faktory určující spokojenost s bydlištěm a jeho nejbližším okolím.....	75
Obrázek 43: Faktory určující spokojenost s domem/bytem	76
Obrázek 44: Faktory určující spokojenost s dostupností z místa bydliště.....	77
Obrázek 45: Faktory určující osobní kvalitu života	77
Tabulka 1: Počet obyvatel v urbanistických obvodech v roce 2011	28
Tabulka 2: Počet obyvatel v jednotlivých věkových skupinách k prosinci 2011.....	31
Tabulka 3: Seznam obvodů, počet obyvatel starších 15 let a počet získaných dotazníků	35
Tabulka 4: Rozdělení urbanistických obvodů dle obytných funkcí	37
Tabulka 5: Lokality, které obyvatelé Plzně 3 považují za nejlepší v rámci Plzně z hlediska kvality života	53
Tabulka 6: Lokality, které obyvatelé Plzně 3 považují za nejhorší v rámci Plzně z hlediska kvality života	54

PŘÍLOHA A

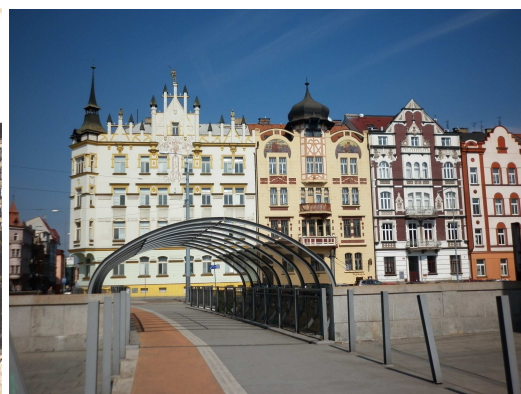
Historická urbanistická struktura města Plzně

Obrázek 1: Historické jádro Plzně po roce 1295 (Matušková, Novotná, 2007)

Obrázek 2: Hálkova ul. v roce 1908 (archiv autorky)

Obrázek 3: Hálkova ul. dnes (vlastní foto)

Obrázek 4: Jízdecká ul. v roce 1984 (Kejha, 2010)

Obrázek 5: Jízdecká ul. dnes (Kejha, 2010)

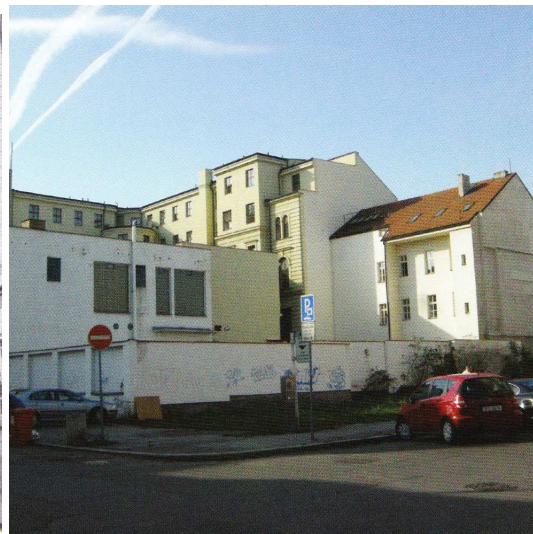
Obrázek 6: Solní ul. v roce 1890
(Kejha, 2010)

Obrázek 7: Solní ul. dnes
(Kejha, 2010)

Obrázek 8: Veleslavínova ul. v roce 1908
(Kejha, 2010)

Obrázek 9: Veleslavínova ul. dnes
(Kejha, 2010)

Obrázek 10: Čtvrť Bezovka – neznámého data (*Ulrich, 2009*)

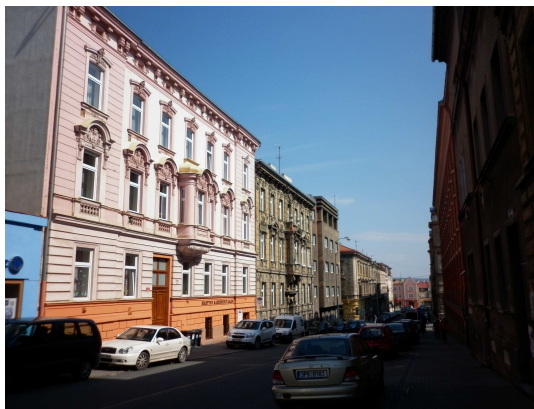
Obrázek 11: Čtvrť Bezovka v roce 1936 (*Ulrich, 2009*)

PŘÍLOHA B

B.1 Fotografie urbanistických obvodů

Obrázek 1, 2: Historické jádro (*vlastní fotografie*)

Obrázek: 3, 4, 5, 6: Centrum – jih (*vlastní fotografie*)

Obrázek 7, 8, 9, 10: Centrum – jihozápad (vlastní fotografie)

Obrázek 11, 12, 13, 14: Centrum – západ (vlastní fotografie)

Obrázek 15, 16, 17, 18: Dukelská (*vlastní fotografie*)

Obrázek 19, 20, 21, 22: Bory – u nemocnice (*vlastní fotografie*)

Obrázek 23, 24, 25, 26: Proti Belánce (vlastní fotografie)

Obrázek: 27, 28, 29, 30: Bezovka (vlastní fotografie)

Obrázek: 31, 32, 33, 34: Nad Bezvokou (vlastní fotografie)

Obrázek 35, 36, 37, 38: Staré Bory (vlastní fotografie)

Obrázek 39, 40, 41, 42: Sídliště Bory (vlastní fotografie)

Obrázek: 43, 44, 45: Doudlevice (vlastní fotografie)

Obrázek 46, 47: Výsluní (vlastní fotografie)

Obrázek 48, 49: Valcha (vlastní fotografie)

Obrázek 50, 51, 52, 53: Přední Skvrňany (vlastní fotografie)

Obrázek 54, 55, 56, 57: Zadní Skvrňany (vlastní fotografie)

Obrázek 58, 59, 60, 61: Slovanské údolí (*vlastní fotografie*)

Obrázek 62, 63, 64, 65: Zátíší (*vlastní fotografie*)

Obrázek 66, 67, 68, 69: Nová Hospoda (*vlastní fotografie*)

Obrázek 70, 71, 72, 73: Radobyčice (*vlastní fotografie*)

Obrázek 74, 75, 76, 77: Autobusové nádraží (*vlastní fotografie*)